

ဘီမုၢစၢဖိုဉ်ကရၢ တၢ်အၫဉ်လီးအီလီးဘဉ်ထွဲဖိ သဉ်အခွဲးအယာ် သူဉ်တဖဉ်

United Nations
Convention on
the Rights
of the Child

- © Convention on the Rights of the Child (English), United Nations 1989
- © Convention on the Rights of the Child (Karen), Black on White Publications 2006
- © What is the Convention on the Rights of the Child? (English, Karen and drawings) Black on White Publications 2006
- © Foreword (English and Karen) Jaap Doek

ISBN: 974-685-079-2

Translation team: Christ Stone (Saw Ler Taw), Saw Henery Khu, Hsar Khi Lar,

Saw George, Saw Andy

Artist: Htoo Doh

Cover picture: Karen child 1988, Christ Church, Bangkok,

English-speaking Congregation archives

Published by: Black on White Publications

Room 3084, Siam Court 130 Sukhumvit 4 Bangkok 10110 Thailand

Tel. (+66) 02 656 2926 info@knowingchildren.org

www.knowingchildren.org/blackonwhite/

Design: Jiratham Ngamsuk, Keen Publishing (Thailand) Co., Ltd

Production: Keen Publishing (Thailand) Co., Ltd

22nd floor, Ocean Tower II 75/42 Sukhumvit 19 Bangkok 10110 Thailand

Black on White Publications, is the publications division of Knowing Children.

Save the Children Sweden, Southeast Asia and the Pacific Regional Office supported the production of this translation

တာ်ကတိၤလာညါ

ဘီမုၢစၢဖိုဉ်ကရၢတာ်အားဉ်လီးဆီလီးဘဉ်ဃးဖိသဉ်အခွဲးအယာ်လာအဘဉ်တာ်တူးလိတ်အီးလာ ဘျိုဉ်နိဉ်တာ်အိဉ်ဖိုဉ်စဲ(၁၉၈၉)နှဉ်မှ၊ဝဲနဉ်တာ်အားဉ်လီးဆီလီးလာအလာပွဲးကတာဂ်တဘဲ့ဉ်လာ ဟီဉ်ခိဉ်ဘီမု၊ပုးဂျာဂ်ီခွဲးယာ်ခဲလက်သည်တဖဉ်အကျုံနှဉ်လီး.တာ်ခွဲးတာ်ယာာသည်တဖဉ်န်အမှု၊ ကများအခွဲးအယာ်,ထံရှုကြီးသဲးအခွဲးအယာ်,မု၊ကျိုးဝဲးကွာ်အခွဲးအယာ်,ပုးဂျာဂ်ီခွဲးယာ်ဒီး တာ်ဆံးတာလာခဲ့းဟာသည်တဖဉ်အကိုလာ တာလီးကာလာခဲ့းဟာသည်တဖဉ်အကိုလာ တာလီးကီးပူးခဲ့းအီးကီးဆာကိုးကတာခဲ့းနှဉ်လီး.ထံကိုးဖနိုခဲလက်ယဉ်ယဉ်လာဟိုခိုခိုချာ အခဲအားအားခြလီးဝဲနော်လာကဟာ့ဉ်လီးတာခွဲးတာ်ယာခံသည်တဖဉ်အားလာအထံကိုသဲစေးတာ်ဘူး အတက္ခိုင်မှုနော်လီး.အဝဲသည်အေးခြလီးစုံကီးဝဲလာကဟာမျာထိုခဲ့လာပ်တ်ချဲခူဖိသည်တာခွဲးတာ ယာကမတံးအအိုခိုဘဉ်ယးတာလဲသစ္စိတ်သီလဲသစ်လာအဝဲသည့်စေးကိုလဲလိုလာခဲ့တစဉ်မေးကဲထီခိုလိုသို့ခိုဝန်ခိုဝဲနော်လီး.

လးတာ်ဘျာနီဉိုက်(၄၂) အဓိလာ်ပဒိဉ်တဖဉ်အမူအဒါအိဉ်ဝဲနော်လာကဘဉ်အိုခိုနီးတာ် သူဉ်ဆူခ်သးဂဲးလးကမာဝဲနေခို သီးတာ်သိခ်တာ်သီသူခ်တဖဉ်လးတာ်ကဘဉ်မေးပိုဘဲထွဲ အီးလး တာ်အာန်လီးအလီးအဝဲအုံးအပူးကဘဉ်တာ်သူခ်ညါအီးလးဖိသဉ်နီးသူခ်ကဲ့သူးပုံခဲလက်နှဉ်လီး. စ(၂၀၀၅) အပူးကညီဖိသဉ်ပိန်ခွါဖိတဂၤလးအအိုခ်လးပုံးဘဉ်ကီဘဉ်ခဲနဲ့ ကစီးတဖျာခဲ့ အပူးစ်ကို၌တဲ့ခ် ကိုးပယီးကိုးဆးယူထိုခုံဝဲနေခဲ့ပုံးတစုံးတဂၤလးအလဲးဟးအိုခ်သကိုးဖိခဲ့သဲ အေးလးအဝဲအိုခဲ့ဆလီးလးကယုန္ အီးတာ်အာန်လီးအဝဲအုံးတဘာ့ခ်လးအကစ်အကျိာနှင့်လီး. စီ ဖြဲစဲ နှဉ်အခါတာ်ကွဲ းကျိုးကူးဆူ ကညီ ကျိုခ်တာအိုခ်င်းဘန် အယို (Knowing Children)ဟံထိခ်ဖိခ်ထိခုဝဲနေမှုဒါလးကကွဲးကျိုးကစ်ကျံးထုံးထိုခဲ့ပော်စာခဲ့သော်တာသည်စာလောဘာ့ခ်အုံးလာအပိုးလုံးလာအမီးသဲစီးတဘာ့ခ်လာ အဘဉ်တက်ကွဲးရုံပူးအီးနိသိုးဖိသဉ်သူခဲ့တစဉ်ကနဉ်ပေးဝဲညီအင်္ဂီးယုံခံနီးတာဂါဂီးလးအဘဉ်တက်ကွဲးအိုးလာကညီအပုံးကွဲးတာဂြီးတဂၤနှင့်လီး

ယစံးပတြာၤဘဉ်ၦၤကွဲးကျိုးတာသွဉ်တဖဉ်ဒီးၦၤကွဲးတာဂ်ီၤလာတာကဲထိဉ်လိဉ် ထိဉ်အဝဲအံးအဖိခိဉ်ဒီးစံးဘျူးဘဉ်(Knowing Children)လာအဟံထိဉ်ဖိဉ်ထိဉ်တာဖံးတာမြာလာ အကါဒီဉ်အဝဲအံးနှဉ်လီး.လီးဆီနော်တာစံးဘျူးဘဉ်ဖိသဉ်ပိတ်စွါလာအယူထိဉ်ဝဲနော်ဒိသိးကမး ဘဉ်ဝဲအကစားနော်ဝဲၦၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိအခွဲးအယာ်သည်တဖဉ်နှဉ်လီး.ယမုဂ်လာတာကွဲးကျိုးလာအ ဂၤနံးသီးအံးသည်တဖဉ်တယာ်ဘဉ်ကအိဉ်ထိဉ်ဝဲနော်လာဖိသဉ်ဒီးသးပုာ်သည်တဖဉ်လာအဘဉ် ထွဲဒီးကရှုံဆံးသည်တဖဉ်ဒီးကလုာ်ရှဉ်ဆံးဖိသည်တဖဉ်အကျိုာ်န်သီးအဝဲသည်တဖဉ်ကမာဘဉ်ဝဲ တာဂ်ုတ်ကျိုးသည်တဖဉ်အံးနှဉ်လီး.

သရဉ်^{စွ}ဉ်စိ–Jaap Doek ပှၤပၢၤလိါဆ္**ဉ်**နီၤ ဖိသဉ်တါခွဲးတါယဉ်ကမံတံၤ ကွံၤနံဉ်ဘဉ်

Foreword

The United Nations Convention on the Rights of the Child, which was adopted by the General Assembly in 1989, is the most comprehensive of all international human rights legal instruments. The civil, political, economic, social and cultural rights it contains apply to all children, everywhere, all the time. Almost all governments in the world have now agreed to apply these rights within their domestic laws and to report regularly to the Committee on the Rights of the Child about progress in implementation.

Under Article 42, governments are obliged to be active in making the principles and provisions of the Convention widely known by all children and adults. In 2005 a Karen boy in a refugee camp on the Thai/Myanmar Border requested a visitor to the orphanage in which he lives to find him a copy of the Convention in his own language. As no Karen translation then existed, Knowing Children took on the responsibility of translating, printing and overseeing the distribution of the official text, prefaced by a children-friendly explanation with pictures drawn by a Karen artist.

I congratulate the translators and artist on the result, and thank Knowing Children for undertaking this important work. Particular thanks go to the boy who first requested to be able to read about his own human rights. I hope that many such translations will soon make this information available in the mother tongues of many more children and adults from minority and ethnic groups.

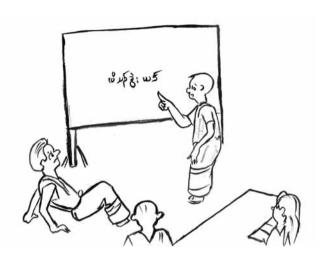
Professor Jaap Doek Chair Committee on the Rights of the Child Geneva

တာ်အာဉ်လီးအီလီးဘဉ်ဃးဖိသဉ်အခွဲးအယာ်စံးတာ်နှဉ်မှာ်တာ်မနာလဉ်.

တါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးမှုဂ်ဇဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ဘီမုဂ်ပုဂဂုံဝီခွဲးယာ်အ ကူဉ်တခါလာအဘဉ်တါအာဉ်လီးအီလီးဖဲ(၁၉၈၉)ခ်ီဖြိုထံကိုဂ်သွဉ် တဖဉ်လာအမှါဘီမှါစာဖိုဉ်ကရာအကရာဖိန့ဉ်လီးသဲစးတာဘျာအဝဲ အံးဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲဇဉ်ဖိသဉ်ခဲလာဉ်အခွဲးအယာ်လာအပဉ်ယှာ်ဝဲဇဉ်ဇီးဖိ သဉ်ကိုးဂၤလာအအိဉ်လာကို၊အ့ရှာဉ်တဘ္ခဉ်ဂ့ာတဘ္ခဉ်ဂူးအပူးနှဉ်လီး

What is the Convention on the Rights of the Child?

The Convention is part of the international human rights laws. It was agreed in 1989 by countries that belong to the United Nations. This law describes the rights of all children, including every child who lives in any Asian country.

တါခွဲးတါယာ်သဲ့ဉ်တဖဉ်နှဉ်မှါတါမနုၤလဲဉ်.

ပှးဟီဉ်ခိဉ်ဖိခဲလက်အိဉ်ဇီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာဇ်သီးလိဘ်အသီးလက အိဉ်မူဘဉ်လာတာ်မှာ်တာ်ခုဉ်ဇီးတာ်ဘံဉ်တာ်ဘာအပူး,ကအိဉ်လာပှာဝဲ နော်ဇီးအတာ်လိဉ်ဘဉ်သှဉ်တဖဉ်ဇီအမှာ်တာ်အိဉ်တာ်ဆီး,တာ်အိဉ်တာ် အီ,တာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချသှဉ်တဖဉ်ခဲလက်ဇီးအဝဲသှဉ်တဖဉ်ကနည်လီး ပဉ်ယှဉ်ဝဲစဉ်လာတာ်မာတာ်ဆာတဲဉ်လာအဘဉ်ထွဲဇီးအဝဲသှဉ်အတာ် အိဉ်မှုနှုဉ်လီး

What are rights?

All human beings have the same rights, to live in peace and security, to have their needs for shelter, food and health met, and to be involved in decisions made about their lives.

ဖိသဉ်စံးတာ်နှဉ်မှာ်မတဂၤလဲဉ်.

ဖိသဉ်စံးတါန္ ဉိမ္၊ါဝဲဒဉ်ပုၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိကိုးဂၤဒဲးလၢအတပုံးထီဉ်ဒံး(၁၈)နံဉ်သ့ဉ် တဖဉ်နှဉ်လီး

ဖိသဉ်ကိးဂၤဇဲးအိဉ်ဇီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ထဲသီးတုၤသီးလၢကအိဉ်မူဝဲဇဉ်ဇီးကဇိဉ် ထိဉ်ထီထိဉ်ဆူပုၤဇိဉ်တုာ်ခိဉ်ပုံၤသ့ဉ်တဖဉ်နှဉ်လီၤ

ပို်မှုန်ပို်ချွဲဖိတဖဉ်

ဖိသဉ်လၢအတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါလီးဆီလိဉ်အသးသ့ဉ်တဖဉ် ဖိသဉ်လၢအတၢ်ဆဲးတၢ်လၤလီးဆီလိဉ်အသးသ့ဉ်တဖဉ် ဖိသဉ်လၢအဖိုဉ်အယဉ်ဒီးဖိသဉ်လၢအကဲဒိဉ်သှဉ်တဖဉ်

ဖိသဉ်လၢနီ1ခိက္1ဂ်ိဳးတလၢတပုံးသ့ဉ်တဖဉ်.

ဖိသဉ်လ႑အဘဉ်ကိဉ်ဘဉ်ခဲ သူ့ ဉ်တဖဉ်, အဝဲ သု့ ဉ်အိဉ်တပူ ၤ ဃီ ဒီ း အမ်ိုအပါမှုဂ်္ဂၤ, အိဉ်ထဲတဂၤမှုဂ်္ဂၤ

Who is a child?

A child is a human being who has not yet reached his or her 18th birthday. All children have equal rights to live and to develop into adults Boys and girls

Children of different religions
Children of different cultures
Poor children and rich children
Children with disabilities
Child refugees, whether they are
with their parents or alone.

မူဒါအိဉ်လၢမတဂၤအစုပူၤလဲဉ်.

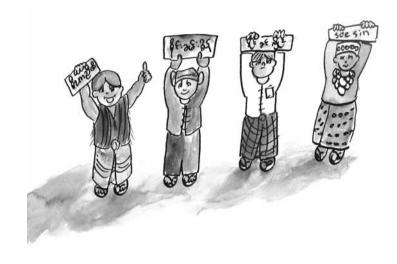
ပဇိဉ်ပၦါသ့ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤလီးတံါဝဲဧဉ်ဇ်သီးဖိသဉ်ကီးဂၤနဲးကဒီးနှုံဘဉ် တါခွဲးတါယာ်သှဉ်တဖဉ်လ၊တါကွဲးလီးယာ်စတါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအ ပူးနှဉ်လီး အဝဲသ့ဉ်တဖဉ်ညီနှုံမးတါအဝဲအံးခီဖြိုဆီဉ်ထွဲဝဲဇဉ်မိါပါသ့ဉ် တဖဉ်လ၊ကဟုဉ်လီးတါခွဲးတါယာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံးနှဉ်လီး တါအဝဲအံးပဉ်ယှာ်ဝဲ နာ်ဇီးတါကမၤလီးတံါဇ်သီးဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်တအိဉ်လီးဖားဘဉ်ဇီးအမိါအပါ မှတမ့ါအခီပညီကမ့ါစုံ၊ကီးတါကဟုဉ်လီးတါကဟုကယာ်လီးဆီလၢဖိသဉ် လာအမိါအပါတအိဉ်သူဉ်တဖဉ်အဂ်ိါနှုဉ်လီး

Who is responsible?

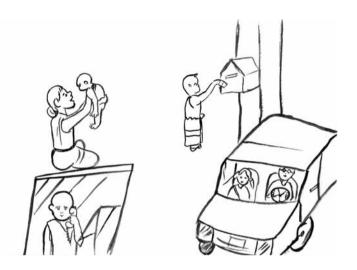
Governments must make sure that all children receive the rights written in the Convention. They usually do this by supporting parents to provide the rights. This may include making sure children are not separated from their parents, or it may mean providing special care for children who have no parents.

လာတာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအပူးတာ်ကွဲးဖျါထီဉ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ် မနုသုဉ်တဖဉ်လဉ်•

What rights are described in the Convention?

ဖိုဒီဖိသဉ်ကိုးဂၤဇဲးကြားအိဉ်ဒီးဆမ်းတဖျာဉ်ဒီးတာ်ကဲဘဉ်ထံဖိကိုါ်ဖိနူဉ်လီး. All children should have a name and nationality.

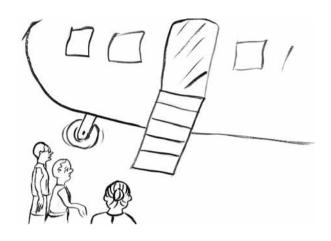

ဖိသဉ်သ့ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်တ်ကွဂ်လုံဖိဉ်ထီဉ်အီးလ၊ဟံဉ်ယီလ၊အလ၊အပှဲးဇီး တါဆဲဉ်တါကွံခီဖျိမိါပါသ့ဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး-မိါပါသှဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ကဟုကယာ် ဖိသဉ်ဇီးတဘဉ်မၤဆါအဝဲသူဉ်ဘဉ်-

ပဒိဉ်သူဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤစၢၤမိါပါသူဉ်တဖဉ်ဒ်သီးအဝဲသူဉ်ကဟုဉ်လီးတါ်အိဉ် တါဆီးဒီးတါကဟုကယဉ်လ၊အကြားအဘဉ်လ၊အဖိသူဉ်တဖဉ်အင်္ဂါနှဉ်လီၤ.

Children should be brought up in loving homes, by their parents. Parents must take care of children, and not hurt them.

Governments must help parents to provide a home and proper care for their children.

ဖိ ဒံ ဖိ သဉ်သဲ့ ဉ်တဖဉ်မှ ် အိ ဉ်လီ ၤဖးလိဉ်အသးဇီးအမိ် အပါန္ဉ် အဝဲသဲ့ဉ်ကြားတါမာစၢၤအီးလၢကၰထံဉ်နှုံကဲ့ၤအီးနှဉ်လီး.

If children are separated from their parents they should be helped to find them again.

အဝဲသူ ဉ်အမိါအပါတဖဉ်ကဟု ကယာ်အဝဲသူ ဉိမ္နါတသဲ့ ဘဉ်နှဉ်ပဒိဉ်လ၊ ထံကိါလ၊အဝဲသူဉ်တဖဉ်အိဉ်ဆီးဝဲအပူးကဘဉ်မးလီးတံ၊ဝဲန်သီးဖိသဉ်သူဉ် တဖဉ်နှဉ်တါကကဟု ကယာ်အီးဂူးဂူးဘဉ်ဘဉ်နှဉ်လီး.ပဒိဉ်ပၦါသူဉ်တဖဉ် ကြားသမံသမီးကွုါဝဲနဉ်အဝဲသူဉ်တဖဉ်အတာအိဉ်မှာ်ဆီးပားထီဘိန္နာ်လီး.

If their parents cannot care for them, the government of the country in which they live must make sure children are properly cared for. Governments should check regularly on their welfare.

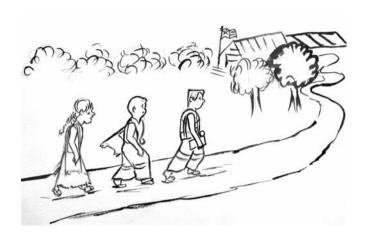
ဖိဒံဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ်ကြားလ၊တာ်ကဟ္နာ်လီးအီးတာ်အိုခ်ဆူဉ်အိုခ်ချှအတာ်ကွာ်ထွဲ လ၊အပဉ်ယှာ်ဝဲဒဉ်နီးထံလ၊အကဆိုနီးတာ်ကဆုဲကဆို•

Children should be provided with health care, including clean water and sanitation –

ယုဉ်ဖီးတာ်ဟုဉ်ကသံဉ်ဖားသူဉ်တဖဉ်,ကသံဉ်သရဉ်သူဉ်တဖဉ်,ဖီးကသံဉ်က သီသူဉ်တဖဉ်စုက်ိုးနှဉ်လီၤ

as well as clinics, doctors and medicine.

ဖိသဉ်သည်တဖဉ်တစ်ကြားဟုဉ်လီးအဝဲသည်တစ်ကျဉ်ဘဉ်ကျဉ်သဲ့ နှဉ်လီးေ တစ်အဝဲအီးပဉ်ယုဉ်ဝဲနဉ်နီးကိုလျအဂူးသည်တဖဉ်•တစ်သိဉ်လိလ၊အဂူး•တစ် သိဉ်တစ်သီလ၊အတအိဉ်နီးတစ်စုဆူဉ်ခီဉ်တကး•နီးတစ်ကစီဉ်လ၊အပဉ် ယှဉ်ဝနဉ်နီးအဝဲသည်အကစ်နေဉ်ဝဲအကျိဉ်နီးအတစ်ဆံးတစ်လနေ့ဉ်လီး

Children should be provided with education.

This includes good schools, good teaching, non violent discipline and information, including about their own language and culture.

ဖိဒံဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ်ကြားအိုဉ်ဝဲဇဉ်ဇီးတာ်ဆာကတိာ်သဘျှလာကလိဉ်ကွဲအင်္ဂါ, ကမၤလိအသးလာတါလိဉ်ခိဉ်လိဉ်ကွဲ သူဉ်တဖဉ်အင်္ဂါ,ဇီးကအိဉ်ဇီးတာ် ဟူးတာ်ဂဲၤလာအအိဉ်ဇီးတာ်ဆိကမိဉ်လာအနားကဲထိဉ်တာ်အသီ.

Children should have leisure to play, to practice sports and creative activities.

ဖိသဉ်သ့ဉ်တဖဉ်တါကဘဉ်ဒီသဒ၊အီးလ၊တါတမံးဂဲ့းတမံးဂဲ့းလ၊အကကဲ ထီဉ်တါဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလ၊အဝဲသ့ဉ်တဖဉ်အနီါခ်ိဒီးအတါဆိကမိဉ်ဆိကမး သ့ဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး

ဖိသဉ်သ့ဉ်တဖဉ်တါ်ကဘဉ်ဇီသဒၢಜီးလ၊တါဒုးတါယၤန္ဉ်လီၤ.

အဝဲသုံဉ်တဖဉ်တဘဉ်ကဲသုးဘဉ်.

အဝဲသူဉ်တဖဉ်တာ်ကြားဒီသဒေအီးဖဲသးပှာ်သူဉ်တဖဉ်အူဉ်လိဉ်က်လိဉ်သးအ ခါနူဉ်လီး

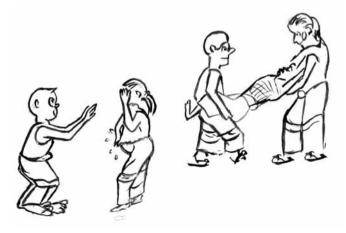
အဝဲသ့ဉ်တဖဉ်တၢ်တဘဉ်မးဆူးမးဆါအီးဘဉ်.

Children must be protected from any harm to their bodies or minds. Children must be protected from war.

They must not be soldiers.

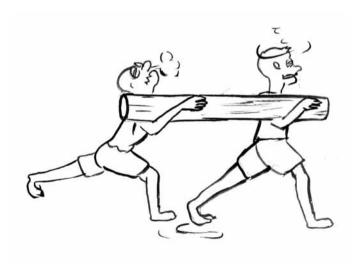
They should be protected when adults fight.

They must not be tortured.

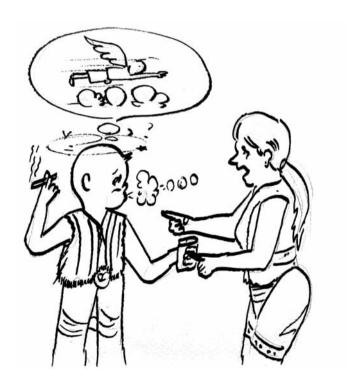
ဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်တါကဘဉ်ဇီသဒၢအီၤလ၊တါဖံးတါမၤတါနးနားကျုံးကျုံးမှတမှါ တါမၤတါဖဲအသးစါတလၢဒီးအခါနှဉ်လီၤ

Children must be protected from working too hard, or when they are too young.

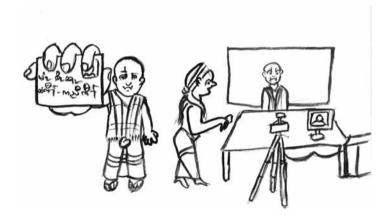
ဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ်တၢ်ကဘဉ်နီသဒၢအီးလၢတာ်သူကသံဉ်မူးဘှီးသူဉ်တဖဉ်နှဉ် လီး•

Children must be protected from using drugs.

ဖိသဉ်သံ့ဉ်တဖဉ်တစ်တဘဉ်ဆါအီးပူးအီးဘဉ်.

Children must not be bought and sold (trafficked).

ဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်မှါဘဉ်တါဖိဉ်နှါ်အီးလာအမၤကမဉ်သဲစးတါဘျာနှဉ်အဝဲ သူဉ်တဖဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဇီးတါကွါ်ထွဲလီးဆီလာအပဉ်ယှာ်ဝဲစဉ်ဇီး– တါဟ်ကဲအဝဲသှဉ်တဖဉ်အသးနှံဉ်. တါစဉ်ညီဉ်လာအတီအတြါဇီးအိဉ်ဇီးတါထဲသီးတုးသီး. ကဇီးနှုံဘဉ်တါကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့. တာဆဲးကျိုးဇီးအဝဲသှဉ်အမိါ်အပါသှဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး.

If children are caught breaking the law they must have special treatment including:

respect for their age
equal and fair justice
access to education
communication with their parents.

ဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်အိဉ်ဇီးအတါခွဲးတါယာ်လ၊အကဟ္ဉ်ထီဉ်အဝဲသှဉ်အတါထံဉ် သူ့ဉ်တဖဉ်ဖဲတါမၤတါဆ၊တဲဉ်သူဉ်တဖဉ်လ၊အမၤဘဉ်ဇိ အဝဲသူဉ်တဖဉ် အခါနူဉ်လီၤ

အဝဲသံ့ဉ်တဖဉ်အိဉ်ဇီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကဟ်ဖျါထီဉ်အဝဲသံ့ဉ်အတၢ်ထံဉ်သံ့ဉ် တဖဉ်လၢတၢ်သဘျှအပူၤဇီးတၢ်ကဘဉ်ကွၢ်ဆိကမိဉ်နာ့်အီးလၢတၢ်သညူးသၦၢ် အပူၤန့ဉ်လီၤ.

Children have the right to give their opinions when decisions are made that affect them.

They have the right to express their opinions freely and be taken seriously.

ဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ်အိဉ်ဇီးအခွဲးအယာ်လၢကဇုးအိဉ်ထီဉ်ကရု၊်သူဉ်တဖဉ်ဇ်သိး အဝဲသုဉ်တဖဉ်ကဟ်ဖျါထီဉ်အတဂ်ထံဉ်သူဉ်တဖဉ်ကသူအင်္ဂါနူဉ်လီၤ.

Children have the right to form groups so that their opinions can be heard.

လ၊အဝဲသ့ဉ်အမိါအပါအတါဟုံးစုနဲဉ်ကျဲအဖီလာ ဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်အိဉ်ဒီး တါသဘျှလ၊ကဃုထ၊အဝဲသ့ဉ်အတါ ဘူဉ်တါဘါဒီးဒူးအိဉ်ထီဉ်အဝဲသ့ဉ် တဖဉ်အနီါကစါဒဉ်ဝဲတါဆိကမိဉ်ဆိကမးသ့ဉ်တဖဉ်နှဉ်လီ၊

Under parental guidance, children are free to chose their religion and form their own ideas.

ဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်လၢအဘဉ်တါမၤဘဉ်ဇိဘဉ်ထံးအီၤလၢအနီါခိမ့တမ့ါအနီါ သးတါဆိကမိဉ်နှဉ်အိဉ်ဇီးတါခွဲးတါယာ်လၢအကဇိးနှါဘဉ်တါကဟုကယာ် လီးဆိဇ်သိးအဝဲသှဉ်တဖဉ်ကဟဲကုၤဘဉ်လီါဘဉ်စးကဒါကုၤဇီးကဆဲးအိဉ်မူ ဆူညါအဂ်ိါနှဉ်လီၤ.

Children who have been hurt in body or mind have the right to special care, so that they can recover and get on with their lives.

တာ်ခွဲးတာယာ်သူဉ်တဖဉ်အံးခဲလာဉ် ကြားလာဖိသဉ်ခဲလာဉ်ကဒီးနှာ့်ဘဉ်ဝဲ လာ တာလိုတတိုဂ္ဂၤတတီးဂ္ဂၤကိုးဆာကိုးကတိုရဲးနှဉ်လီး တာလီးဖျဲဉ်လီးဟိတဘဉ်အိဉ်နီတမံးဘဉ်

All these rights should be enjoyed by all children, everywhere, all the time. There are no exceptions.

တာ်အာဉ်လီးအီလီးဘဉ်ထွဲဖိသဉ်အခွဲးအယာ်သူဉ်တဖဉ် ဘဉ်တာ်တူာ်လိာ်အီးဇီးဘဉ်တာ်အီးထီဉ်အီးလာတာ်ကဆဲးလီး စုမုာ်ကျာ်အင်္ဂါ, တာ်မာတာ်အာဉ်လီးအီလီး လာတာ်ဆဲးလီးစုမုာ်ကျာ် ဇီးတာ်တူာ်လိာ်အီးခီဖိုဘျီဉ်ဖိဉ်တာ် အိဉ်ဖိုဉ်အတာ်ဆာတဲာ်၄၄ /၂၅ လာလါနိုဉ်ဝ့ဘာဉ်အသီ၂ဝ, ၁၉၈၉

စးထီဉ်ကဲထီဉ်တာ်ဘျာဖဲလါစဲးပထ္ဘာာဉ်၂သီ ၁၉၉ဝနံဉ် ဖ်အလီးပလိာ်လိာ်အသးဖီးတာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂျ(၄၉)

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ထံကိၢ်ပชိဉ်တဖဉ်ဆူတာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံး,

ဆိကမိဉ်အီးလ၊– ဒ်အလီးပလိဂ်လိဂ်အသးဒီးတဂ်သိဉ်တဂ်သီလာအဘဉ်တဂ် ဘိးဘဉ်ရးလီးအီးလာဘီမုဂ်စၢဖိုဉ်ကရာအတဂ်ဖံးတဂ်မၤဒီးအတဂ်ဘျာအပူး (Charter of the United Nations)တဂ်ဟ်ပနီဉ်တူဂ်လိဂ်ပုးဟီဉ်ခိဉ်ဖိအနူဉ်အထာဖိကိး ဂၤဒံးလာအအိဉ်ဒီးအသူးအသ္ ဉ်အလာကပီးလာအအိဉ်ဖျဲဉ်ယုဉ်နှုဂ် ဒီးတဂ်ဟ်ပနီဉ်တူဂ်လိဂ်ပုးကိုးဂၤဒဲးတဂ်ထဲသိးတုးသီးအခွဲးအယာ် ဒီးတဂ်ဟ်ပ နီဉ်တူဂ်လိဂ်တဂ်ခွဲးတဂ်ယာ်လာတဂ်တဘဉ်ထုးလီးဖးပုၤဟီဉ်ခိဉ်ဖိအနူဉ်ဖိထၢဖိ နှဉ်မှဂ်ဝဲဒဉ်တဂ်သဘျှ့တဂ်တီတဂ်လီး,နီးတဂ်မုဉ်တဂ်ခုဉ်အခီဉ်တယာ်လာဟီဉ် ခိဉ်ချား

ဟ်သူဉ်ဟ်သးလ၊ လ၊ကရ၊အတါဖံးတါမၤဒီးတါဘျ၊အပူၤဘီမုါစ၊ဖိုဉ်ကရ၊ၦၤ ဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖဉ်ဟ်ဂၢၤဟ်ကျ၊ၤကဒါက္၊အဝဲသ့ဉ်တဖဉ်အတါနဉ်လ၊ဂ်ၢီခီဉ် ထံးၦၤဂ့ဂ်၀ီအခွဲးအယာ်သ့ဉ်တဖဉ် ဒီးအဝဲသ့ဉ်တဖဉ်အတါနဉ်လ၊ၦၤတဂၤအသူး အသ့ဉ်အလၤကပီၤဒီးအလုါအပူၤန္ဉ်ာလီၤႋဒီးအဝဲသ့ဉ်တဖဉ်ဆ၊တဲာ်ဝဲဒဉ်လ၊ ကမၤဒိဉ်ထိဉ်ထီထီဉီၦၤဂ့ဂ်၀ီအတါလဲၤထိဉ်လဲၤထီ ဒီးမၤဂ့ၤထီဉ်တါအိဉ်မူအပ တီဂလးတါသဘျှလ၊အနိဉ်န့်၊အါန့်၊ဒီးအလီါး အာဉ်လီးတူဂ်လိဂ်လာဟီဉ်ခိဉ်နီဘ္ခဉ်တာဘိုးဘဉ်သ့ဉ်ညါပှာဟီဉ်ခိဉ်ဖိအတာခွဲး တာ်ယာ်(Universal Declaration of Human Rights)သ္ဉ်တဖဉ်အပူးနီးထံကိုါဘီမုံ အတာ်အာဉ်လီးအီလီးဘဉ်ယးပှာဟိဉ်ခိဉ်ဖိအခွဲးအယာ်(International Covenants on Human Rights)အပူးဘီမုစ်စဖိုဉ်ကရာဘီးဘဉ်ရာလီးဝဲနဉ်နီးအာဉ်လီးအီ လီးဝဲနော်လာပှာကီးဂၤနဲးအိုခ်နီးတာခွဲးတာ်ယာန်သီးကနီးနှုံဘဉ်တာခွဲးတာ်ယာ နီးတာသဘျလာအဘဉ်တာ်ဟ်ဖျဲထြိုအီးလာတာ်ဘီးဘဉ်သှဉ်ညါသူဉ်တဖဉ်နှဉ် အပူးလာအတအိုခ်စ်နားတာ်တာခေါ်တော်ဆားနော်သည်သည်တစဉ်နှဉ် အပူးလာအတအိုခ်စ်နားတာ်သည်တော်နောင်းတာ်ထောင်းအမာစ်သို့တော် စုံးညဉ်အလွဲနဲ့မှဉ်ခွါကျိုင်တာ်ဘူဉ်တာ်ဘါ,ထံရှုန်ကိုသားအတာ်ထံခိုနီးတာ် ထံခုလာအဂၤ,ကလုစ်နူခ်နီးပှာဂ်ုပ်အပတိန်းတာ်ထူးတာတော်နော်များ နီးတီးပတိုလာအဂၤ.သူခ်နှိခ်ထိခဲ့လာ၊ လာဟိခ်ခိုန်နီဘှစ်တာ်ဘိုးဘဉ် သူခ်ညါပှာဟီခ်ခိခိုဖိအတာခွဲးတာ်ယာာ်(Universal Declaration of Human Rights) သူခ်တစဉ်အပူးဘီမုစ်စဖိုခ်ကရာဘီးဘခ်သူခ်ညါစဲနော်လာဖိသဉ်အတာ်အိုခ်မှု အိုခြီးတာခွဲးတာ်ယာာ်လာကာနီးနှုန်ဘခ်တာကဟုကယာလီးဆီနီးတာ်ဆီခံထွဲ မာစားလီးဆီ.

နာ်ဝဲဒဉ်ကျားမှဆူလာဟံဉ်ဖိဃီဖိမ့်္၊ပွာတဒူဉ်လာအရုဒိဉ်ကတားလာပှာတဝာ အပူးနီးအမံ့၊ပှာတဒူဉ်လာအကဲဝဲနူဆာဉ်အခိဉ်အဃားလားခူဉ်ဖိထးဖိသ့ဉ်တဖဉ် ကဂုးထိဉ်ပသီထိဉ်နီးကဘဉ်မှဉ်ဘဉ်ခုဉ်ဝဲဒဉ်အဂ်ီးလီးဆီနော်တာ်ဖိသဉ်သည့် တဖဉ်အင်္ဂါနေ့ဉ်လီး.လာတာ်နှဉ်အယိတာ်ကြားဟဲ့ဉ်တာ်အီးထွဲကွာ်ထွဲလာအလိဉ် ဘဉ်ဝဲဒဉ်နီးတာ်ဆီဉ်ထွဲမာစားလာအလိဉ်ဘဉ်ဝဲသဲ့ဉ်တဖဉ်နိသိုးအဝဲသဲ့ဉ်တဖဉ် ကသံ့ဟံနှုံမူဒါလာလာပုံးပုံးလာပှာတေအပူး

အာဉ်လီးတူဂ်လိဝဲနဉ်လ၊ ဖိသဉ်တဂၤဇ်သီးအသးတာ်သူ့ဉ်ညါနာ်ပာကြဂုၤထိဉ် ပသီထိဉ်လာလာပှဲးပွဲးအင်္ဂါအဝဲကဘဉ်နိဉ်ထိဉ်ဝဲနဉ်လာဟံဉ်ဖိယီဖိအကျါ, လာအလာဝဲပွဲးဝဲနဉ်နီးတာ်သူဉ်မံသးမုဉ်,တာ်အဲဉ်တာ်ကွံ့နီးတာ်နာ်ပာဂ်လိဉ်သး အပူး ဆိကမိဉ်အီးလ၊ဖိသဉ်တဂးကြားလၢကဘဉ်အိဉ်ကတဲာ်ကတီးဟ်အသးဒ်သီး ကအိဉ်မူလ၊အနီးကစါဒဉ်ဝဲလ၊ပှးတဝ၊အပူးဒီးဘဉ်တာ်လု၊်ဒိဉ်ထီဉ်အီး ဒ်အလီးပလိဉ်လိဉ်အသးဒီးဘီမှာ်စ၊ဖိုဉ်ကရာအတာ်ဖုံးတာ်မၤဒီးတာ်ဘျာအတာ ဘီးဘဉ်ရးလီးအသဟိဉ်အသီးဒီးလီးဆီဒဉ်တာ်ကဘဉ်တာ်လု၊်ဒိဉ်ထီဉ်အီးလ၊ တာ်မှာ်တာခုဉ်,သူးသ့ဉ်လးကပီး,တာ်ဝံသးစူး,တာ်သဘျှ့,တာ်ထဲသီးတု၊သိးဒီး တာ်သးတဖျာဉ်ယီ

ဟ်သူဉ်ဟ်သးလ၊တဂ်လိဉ်ဘဉ်လ၊တဂ်ကဘဉ်ဟုဉ်လီးတဂ်ကဟုကယာ်လီးဆီ လ၊ဖိသဉ်အဂ်ီးနှဉ်ဘဉ်တဂ်ဟ်ဖျါထီဉ်အီးလ၊ကံ့နံဉ်ဘဉ်တဂ်ဘ်းဘဉ်ရးလီးဘဉ် ဃးဖိသဉ်အခွဲးအယာ်သဲ့ဉ်တဖဉ်(၁၉၂၄)(Geneva Declaration of the Rights of the Child)အပူးနီးလ၊တဂ်ဘီးဘဉ်ရးလီးဖိသဉ်သဲ့ဉ်တဖဉ်အခွဲးအယာ်လ၊အဘဉ် တဂ်ဟ်ပနိုဉ်အီးလ၊ဘီမုါစ၊ဖိုဉ်ကရ၊ဘျီဉ်နိဉ်တဂ်အီဉ်ဖိုဉ်စဲလါနိုဉ်ဝဲ့ဘာဉ်၂ဝ, ၁၉၅၉အပူးနီးဘဉ်တဂ်ဟ်ပနိုဉ်တူဂ်လီာဆီးလ၊ဟီဉ်ခိဉ်နီဘဲ့ဉ်တဂ်ဘီးဘဉ်ရး လီးပုံးဟီဉ်ခိဉ်ဖိအခွဲးအယာ်တဖဉ်(Universal Declaration of Human Rights) နီးလ၊ဟီဉ်ခိဉ်စိအခွဲးအယာ်တဖဉ်(Universal Declaration of Human Rights) နီးလ၊ဟီဉ်ခိဉ်တီမုါတဂ်အာဉ်လီးဆီလီးလ၊ကများနီးထံရှုဂ်ကိုးသဲးအခွဲးအ ယာ်တဖဉ်(International Covenant on Civil and Political Rights)လီးဆီနာ တဂ်လ၊တဂ်ဘျ၊(၂၃)နီး(၂၄)အပူးနီးလ၊ဟိဉ်ခိဉ်ဘီမုါတဂ်အာဉ်လီးဆီလီးလ၊ မုါကျိုဝဲးကွာ်,ပု၊ဂဂ်ီဇီးတဂ်ဆဲးတဂ်လ၊တာခွဲးတဂ်ယာသဲ့ဉ်တဖဉ်အပူး (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights)(လီးဆီနာ) တဂ်လ၊တဂ်ဘျ၊နီဂ်င်္ဂ၁ဝအပူး)နီးလ၊တဂ်ကရာကရဲလီးဆီသဲ့ဉ်တဖဉ်အတဂ်သိဉ် တဂ်သီအပူးနီးထံကိုကြီမုဂ်အတဂ်ကရာကရဲလာအဘဉ်မားနီးဖိသဉ်အတဂ်အိဉ် မှာ်ဆီးပား

ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢဒ်အဘဉ်တါဟ်ဖျါထီဉ်အီးလ၊တါဘီးဘဉ်ရးလီးဖိသဉ်အ တါခွဲးတါယာ်သ့ဉ်တဖဉ်အပူးစံးဝဲဒဉ် "ဖိသဉ်နှဉ်ခီဖျိတါဂ့ါဒ်အမှါနှီးခြံနှီး သးအတါဒိဉ်ထီဝီဝီထီတီဉ်မှတတုးထီဉ်ထီဉ်ဘးနှဉ်အဝဲသ့ဉ်တဖဉ်လိဉ်ဘဉ်တါ ဒီသဒးဒီးတါကဟုကယာ်လီးဆီသှဉ်တဖဉ်လ၊ကပဉ်ယှဉ်ဝဲဒဉ်ဒီးတါဒီသဒၢ လၢသဲစးဂ့ဂ်ဝီတချူးအအိဉ်ဖျဲဉ်ထီဉ်ဒီးအိဉ်ဖျဲဉ်ထီဉ်ဝံးအလီးခံ" သ္ဉ်နီဉ်ထီဉ်လ၊တဂ်ဘီးဘဉ်ရၤလီးဘဉ်ယးပှာဂုဂ်ဇီးတော်ဘူးသဲစးတော်သိဉ်တဂ်သီ (Declaration on Social and Legal Principles)လာအဘဉ်ထွဲနီးတင်္ဂကဟုကယာ်ဖိ သဉ်ဂုဂ်ဇီယုဉ်နီးတင်္ဂကွုံဆိုကမိဉ်လီးဆီဘဉ်ယးတင်္ကျာလုံးဖိဖိသဉ်လ၊ကိုပုံးနီးတင်္ကျာလုံးဖိဖိသဉ်လ၊ကိုဂ်၊, ဘီမုဂ်စ၊ဖိုဉ်ကရးတင်္ကျာခြဉ်သ့ဉ်လ၊တင်္ဂ ပးဆုံးဖိသဉ်ဘုက္ခသဲစးတင်္ကျာ(The Beijing Rules)နီးတင်္ကားဘဉ်ရးလီးဘဉ် ယးတဂ်နီ သရးပိဝ်မုဉ်နီးဖိသဉ်တဖဉ်ဖဲဂုဂ်ဂ်းဆူ ဆဆးကတိဂ်နီးဖဲတင်္ဂနာ တင်္ဂယားဆဆးကတိဂ် တဂ်ခဲလက်သဲ့ခ်တဖဉ်အံးပပ်ပနီခ်ုတူဂ်လိဝ်နော်လ၊ ထံကိုက်းဘဲ့ခ်န်းလ၊ဟိဉ်ခိခ်ုချ၊အပူးအိခ်ဝဲနော်နီးဖိသဉ် လ၊အအိန်မူဝဲနော်လ၊တင်္ဂကိုတဂ်ခဲနိခ်နိခ်ုမုံမုံအပူးနီးဖိသဉ်န်သိုးအံးတဖဉ်လိဉ်ဘဉ်ဝဲတင်္ဂကဘဉ်ကျွန်ထကမိခ်န့်တြလ၊အင်္ဂိလီးဆီး

ဆိကမိဉ်ယုဉ်တာ်အကါနိဉ်လ၊လု၊်လာ်ထူသနူသံ့ဉ်တဖဉ်နီးပှၤတဂၤစုဉ်စုဉ်အ တာ်ဆဲးတာ်လၤအလု၊်အပူးလ၊တာ်ကနီသဒေဖိသဉ်နီးဖိသဉ်အတာါနိဉ်ထီဉ် ထီထီဉ်လ၊တာ်မှဉ်တာရခုဉ်အပူးအင်္ဂါနီးတူ၊လိဉ်ပဉ်ပနီဉ်တာ်အကါနိဉ် လ၊ဟီဉ်ခိဉ်ဘီမုာ်အတာ်မၤသကိုးတာ်လ၊ကမၤဂဲ့၊ထီဉ်ဖိသဉ်သံ့ဉ်တဖဉ်အတာ၊ အိဉ်မူဆီးဂဲ းအတာ၊ အိဉ်သးလ၊ ထံ ကီါကိုးဘဲ့ ဉ်အပူးလီး ဆီ ဧဉ်တာ၊ ထံကီာလ၊အလဲ၊ထီဉ်လဲ၊ထီအဖာမှာ်သံ့ဉ်တဖဉ်အပူးနှဉ်လီး

အာဉ်လီးဝဲဒဉ်ဒ်အဖီလဉ်အသိး–

အဆၢဖို္င် ၁

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၁

လ၊တါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအတါပညိဉ်သူ့ဉ်တဖဉ်အင်္ကိ၊ ဖိသဉ်တဂၤစံးတါနှဉ် မှါဝဲပုၤကိုးဂၤဇဲးလ၊အသႏနံဉ်အိဉ်(၁၈)နံဉ်ဆူအဖီလဉ်မှတမှါဘဉ်လ၊အဝဲ သူ့ဉ်အထံအက်ိုတ်ာဘျ၊အဖီလဉ်အဘဉ်တါဟ်ပနီဉ်အီးဇ်အမှါပုၤလ၊အဇိဉ် တုဉ်ခိဉ်ပုံၤစဲလ၊အသးစါနှုံဇီး(၁၈)နံဉ်နှဉ်လီး.

တာ်ဘူနီဉ်င်္ဂ ၂

၁.ထံကိုပ်ဖိန်တဖန်ကဘန်ဟ်ကဲနီးမးလီးတံဂံစနန်းဆဲသံ့ခ်အစိကမီးအိုခဲစ အသီး, န်သီးဖိသန်ကိုးဂၤနဲးကအိုန်စနန်းတာ်နွဲးတာ်ယာ်သံ့န်တဖန်လးတာ် အာန်လီးအီလီးအဝဲအံးအမှူးနေ့န်လီး နီးတဘန်အိုန်စန်းီးတာ်ကွာ်တလီး မှတမှာ်တာ်တဟ်ကဲဖိသန်မှာ်ဂုံး, ဖိသန်မိုးပါမှတမှာ်ပုံးကွာ်ထွဲဖိသန်လးအဖီး သဲစးသံ့န်တဖန်းအကလုန် ဖုံးညန်အလွဲု မှန်ခွါ, အကျိန်, အတာ်ဘူန်တာ်ဘါ, အထံရှုကြီးသံးတာနန်း အတာထံန်လာအဂၤသန်တဖန်, အကလုန်ရှန်, နီးအပုံးဂုံးစီအပတ္တို့ အတာထူးတာတီး, အနီးခိုက္ခုံးဂီးတလးတပိုးအယိ, တာအိုန်ဖျိန်အယ်နီးတာ်အိန်သးအဂၤတဖန်အယ်နှန်ဘန်.

၂.ထံကို၊ပဒိဉ်တဖဉ်ကြားဟံနှုံအရုလ၊အကြားအဘဉ်ခဲလက်ဒ်သီးတင်္ဂလ၊လ တံဂံဇဉ်ဖိသဉ်တဖဉ်ကဘဉ်တင်္ဒြီသဒေးအီးဒ်သီးအသုတဘဉ်တင်္ကျော်တလီး အီးလ၊ကျဲတဘိဂ္းတဘိဂ္းနီးတဂ်စဉ်ညီဉ်အီးလ၊အတိုးပတိဂ်ဖိခိဉ်, တဂ်ဟူးတဂ်ဂဲသေ့ဉ်တဖဉ်ဖိခိဉ်,တဂ်ဟ်မျဲထီဉ်တဂ်ထံဉ်မ့တမ့ဂ်ဖိသဉ်မိဂ်ပါအတါစူဂ် တဂ်နဉ်အဖီခိဉ်,ပှားကွက်ထွဲဖိသဉ်လ၊အဖိုးသဲစားမှတမှင်္ဟာဉ်ဖိထီဖိအဂၤသှဉ် တဖဉ်အဖီခိဉ်နှဉ်လီး. တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၃

၁.တာ်ဟူးတာဂ်လာဖြံးတာ်မေးခဲလာဂ်လာအဘဉ်ထွဲဒီးဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်လာအဘဉ် တာ်ဟံနှာ်မူဒါလာကမျာ်တာ်ကရာကရိမာ့်ဂုံးမဲ့တမာ့်တာ်ကရာကရိသဘျှလာအ ဘဉ်မားဒီးမှာဂေါ်ဝီသှဉ်တဖဉ်မာ့်ရာနက္ကို်ဘျိုဉ်မာ့ဂ်ဂုံးမာပြာအတာ်ကရာကရိတ ဖဉ်မဲ့တမာ့်တာ်ကရာကရိလာအနားအိဉ်ထိဉ်သဲစးတာ်ဘျာတဖဉ်မှာဂ်ဂုံးကဘဉ် ဆိကမိဉ်ဝဲဒဉ်တာ်အဂူးကတာဂ်လာဖိသဉ်အင်္ဂါနှဉ်လီး

၂.ထံကိါပဇိဉ်တဖဉ်ဟံနှုံမူဒါလာကမၤလီးတံဂဲဒဉ်တာ်ကဟုကယာ်ဇ်နှဉ်အ သီးတဖဉ်မှါတါလာအလိဉ်ဘဉ်လၢဖိသဉ်အတါအိဉ်မှဉ်ဆီးပားအင်္ဂါနှဉ်လီး. အဝဲသှဉ်ကဘဉ်ဆိကမိဉ်နှုံယုဉ်ဝင်္ခေါ်ပါသှဉ်တဖဉ်အတါခွဲးတါယာ်ဒီးအမူ အဒါသှဉ်တဖဉ်ယုဉ်ဒီးပုၤလာအကွါထွဲဖိသဉ်မှတမှါပုးဂၤသှဉ်တဖဉ်လာအဘဉ် ထွဲဒီးဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်အခွဲးအယာ်ဒီးအမူအဒါနှဉ်လီး.လာကမၤတါအဝဲအံး အင်္ဂါအဝဲသှဉ်ကဘဉ်ဟံဝဲဒဉ်တါဒုးအိဉ်ထီဉ်သဲစးဂုဂ်ဝီသနာဉ်ဒီးတါပာတါဆုာ ဂုဂ်ဝီသနာဉ်လာအကြားအဘဉ်သှဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး.

၃.ထံကိါပဇိဉ်သှဉ်တဖဉ်ကြားလ၊ကမ၊တာ်လီးတာ်လီးဆဲးဇ်သီးတာ်ကရးကရိ သှဉ်တဖဉ်•တာဖြီးတာမြားဇီးတာ်လီးတာ်ကျဲလးအဘဉ်ထွဲနီးတာ်ကဟုကယာ်ဖိ သဉ်နီးတာ်အားထွဲကွာ်ထွဲဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်အပတိာ်ကတုၤထိဉ်ထိဉ်ဘားန်ပနိဉ် ပဉ်ပနိုဉ်ယာဉ်ဝဲအသီးနှဉ်လီး.လီးဆီစဉ်တာ်တာသနားဉ်စ်အမှာ်တာ်ပူးဖျဲးနီး တာ်ဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘှီ•တာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချူ•ပူးမာတာ်ဖိနှီးဂ်ာံလးအကြားအဘဉ် ယုဉ်နီးတာပးဆုးရဲဉ်ကျဲးတာ် လးအမူးအနီးသည်တဖဉ်နှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၄

ထံကိါပနိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံမူဒါလာအကြားအဘဉ်ခဲလက် လာတာ်ဘျာသဲစး တကပၤမာ့ဂ်ဂ္,တာ်ပာတာပြီးတကပၤမာ့ဂ်ဂ္ ေတာ်ဟံနာ့်ဂ်ုဂ်ီလာအဂၤ ေသိးကမၤ ကဲထီဉ်လိဉ်ထိဉ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်သဲ့ ဉ်တဖဉ်လာအဘဉ်တာ်ဟံပနိဉ်အီးလာတာ် အာဉ်လီးအီလီးအခံအံုးအပူးနှဉ်လီး မဲ့မာ့်လာအဘဉ်ယးဒီးမှာ်ကျိုးဝဲးကွာ်, ပုဂ္ဂါ၀ီ ဒီးတာ်ဆဲးတာ်လၤအခွဲးအယာ်တဖဉ်အင်္ဂါထံကို ပို့ ဉ်တဖဉ်ကဘဉ် ဟံမူဒါနီးမၤဝဲဒဉ်အဂ္ဂၤကတၢ်န်အင်္ဂါအဘါအိဉ်ဝဲအသိး နီးအလိါမ့်ာအိဉ်သၢ ပျားကဘဉ်မၤဝဲဒဉ်လၢဟိဉ်ခိဉ်ဘီမုံအတါမၤသက်ိးတါအတက္ဂီဉ်အပူးနှဉ်လီၤ.

တာ်ဘူနီဉ်က် ၅

ထံကိုပြဲဖို့ခ်တမှာကဘဉ်ဟ်ကဲဝဲဧဉ်မိုးပြဲသူခ်တမှာအမူအေးါ့အတာ်ခွဲးတာယာ နီးအတာ်ဖုံးတာ်မေးတဖဉ်မှတမှာအလိုးမှုအိုခ်တခီကဘဉ်ဟ်ကဲဝဲနဉ်ဟံခိုဖိ ဃီဖိအဂၤတမဉ်န်အဝဲသူခ်တမဉ်အလုံးအလာ်အိုခ်ဝဲအသိုးနီးကဘဉ်ဟ်ကဲဝဲ နော်မှာကွာ်ထွဲဖိသဉ်လာအဖိုးသဲစာသုံခ်တမဉ်မှတမှာ်မှာအဂၤသူခ်တမဉ်လာအ ဘဉ်ထွဲ နီးဖိသဉ် နိသိုးအဝဲသူခ်တမဉ်ကဟုခိုလီးတာ်ဟုံးစုနှဲခ်ကျဲလာ အကြားအဘခ်နီးဖိသဉ်အတာ်သူခ်ညါအပတီ၊ နိဖိသဉ်အခွဲးအယာ်လာ တာသူခ်ညါဟ်ပနီခ်အီးလာတာ်အာခ်လီးအီလီးဝဲအံးအပူးနှုခ်လီး

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂါ ၆

ာ.ထံကိါပ^{စ္စ}ဉ်သ္ဉ်ာတဖဉ်တူ၊လိာ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲဒဉ်လ၊ဖိသဉ်ကိုးဂၤဖဲးအိဉ်ဇီးတာ်ခွဲး တာယာ်လ၊ကအိဉ်မူဘဉ်ဝဲအဂ်ီ၊န္ဉ်ာလီး.

၂.ထံကိါပဒိဉ်တဖဉ်ဘဉ်မ၊တါလီးတံ၊လီးဆဲးဒ်သီးဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်တသ့ဲဖအသ့ ကအိဉ်မူဘဉ်ဝဲအယာ်ကတာ၊ ဒီးလ၊ကလဲးထီဉ်လဲးထီအဂ္ဂးကတာ၊အင်္ဂါနှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၇

၁.ဖိသဉ်နှဉ်တ်ကဘဉ်ကွဲးနိုဉ်ကွဲးယါအီးဖဲအအိဉ်ဖျိဉ်လီးဝံးတဘျီယီနီးကဘဉ် အိဉ်င်္ဂီးတာ်ရွဲးတာ်ယဉ်န်သီးကအိဉ်င်္ဂီးအမံးတဖျာဉ်,တာ်ရွဲးတာ်ယဉ်လာကကဲ ထီဉ်ဘဉ်ထံဖိကြီးဖိႇင်္ငီးတသဲ့ဖဲအသဲ့ကအိဉ်င်္ဂီးတာ်ရွဲးတာ်ယဉ်လာကသဲ့ဉ်ညါ ဘဉ်အမိါ်အပါင်္ဂီးတာ်ကဘဉ်အီးထွဲကွာ်ထွဲအီးလာအမိါ်အပါနှဉ်လီး.

၂.ထံကိ်၊ပဒိဉ်သူဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မ၊တာ်လီးတံ၊လီးဆဲးလ၊တာ်ဒူးကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ် တာ်ခွဲးတာ်ယာ်သူဉ်တဖဉ်အံးဒ်အလီးပလိဉ်လိဉ်အသးဒီးအထံအက်ိုသဲစးတာ် ဘျောနေဝဲဒီးအဝဲသူဉ်အမှုအဒါလ၊အအိုဉ်လ၊ဟီဉ်ခိဉ်ဘီမှါအတာ်ဘျ၊အဖီလာ် လ၊အဘဉ်ထွဲနီးတါဂ့ါအဝဲအံးနီးလီးဆီနော်တါဖဲဖိသဉ်နှဉ်အထံအကိၢိမ့တ အိန်ဘန်နှဉ်လီး

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂါ ၈

၁.ထံကိါပဒိဉ်သှဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံနှုံမူဒါဒ်သီးတင်္ဂကဟ်ကဲဖိသဉ်အခွဲးအယာ် လ၊အဝဲသှဉ်တဖဉ်ကကၢၤယာ်အကစါဒဉ်ဝဲအဂ့ဂ်အကျိုဒ်အမှုဂ်တက်ထံဖိကို၊ ဖိႇအမံးအသဉ်,ဒီးဟံဉ်ဖိယီဖိအတဂ်ဘဉ်ထွဲလိာ်အသးဒ်အဘဉ်တါသှဉ်ညါဟ် ပနိဉ်အီးလ၊သဲစးတာဘျ၊ လ၊အပူးဖြုံးဝဲဒဉ်ဒီးတာ်မးတံာ်တာ်လ၊အတဖိုးဒီးသဲ စးဘဉ်နှဉ်လီး

၂. စဲဖိသဉ်တဂၤလာအမ္**ဘဉ်တ်၊ထုးကွဲ**ာ်, အမ္**ဘဉ်တ်၊မေးဟါမ်၊** ကွဲဉ်အနီ်၊ ကစ်၊ အဂ့်၊ အကျိုးတနီးမဲ့တမ့်၊ အနီ်၊ ကစ်၊ အဂ့်၊ အကျိုးခဲလာဉ်အခါထံကို ပဲဖိခြဲတဖဉ် ကဘဉ်ဟုဉ်တ်၊မေစၢလာအကြားအဘဉ်ယုဝ်ဒီးတ်၊မုဂ်လါလာက စုးအိုဉ်ထိခိုကဒါ က္ းဖိသဉ်ဝဲနူဉ်အဂ့်၊ အကျိုးလာအချန္ဉ်လီး

တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂါ ၉

၁.ထံကိ်ပ်ဖိနာသွာ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤလီးတံ၊ဝဲဧဉ်ဧသီးတ၊်တထုးလီးဖးဖိသဉ်ဧီး အမိါအပါလ၊အတဘဉ်အဝဲသွာ်အသးဘဉ်နှဉ်လီး.မ့တမှါဘဉ်လ၊တါထုး လီးဖးအဝဲနှဉ်ကမ့၊ဝဲဧဉ်စံပုးဘဉ်မူဘဉ်ဒါသွာ်တဖဉ်ကဘဉ်လူးပိတ်ထွဲသဲစး အတါဆ၊တဲာ်လ၊အလီးပလိာ်လိာသႏနီးသဲစးတါဘျ၊နီးတါဖံးတါမၤအကျိုး အကွာ်နီးတါထုးလီးဖးအဝဲနှဉ်ကမ့ါတါလိဉ်ဘဉ်မၤအီးလ၊တါဆိကမိဉ်နှစ် တ်လ၊ဖိသဉ်အဂ်ီအဂူးကတာ၊နေ့ဉ်လီး.တာ်ဆ၊တဲာ်န်အံးသည်တဖဉ်တါကလိဉ် ဘဉ်မၤအီးလဲတါဂ့၊်န် အမှါဖိသဉ်နှဉ်ဘဉ်တါမၤအာမၤသီအီးလ၊အမိါအပါ မှတမ့ါအမိါအပါတကနဉ်မဟိုအီးမဲ့တမ့ါဖိသဉ်တဂၤလ၊အမိါအပါအိုင်လီးဖး လိဘ်အသးနီးတါကဘဉ်မၤတါဆ၊တဲာ်လ၊ဖိသဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဝဲဖဲလဲဉ်နှဉ်လီး

၂.တါထီဉ်ဘ၊ထီဉ်ကွို်တကလုဉ်ဂဲ့ၤတကလုဉ်ဂဲ့ၤလ၊အပိဉ်ထွဲထီဉ်တါဘျ၊အဝဲ အံၤအဆၢဖိ(၁)အပူ၊ ပုၤလ၊အဘဉ်ထွဲဒီးတါဂဲ့ါအဝဲအံးကိုးဖုဒ်းတါကဘဉ်ဟ့ဉ် အီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာကပဉ်ယုဉ်လာတာ်ထီဉ်ဘာထီဉ်ကွို်အခါဒီးတာ်ကဘဉ် ဟုဉ်အီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာအဝဲသုဉ်တဖဉ်ကဟ်ဖျါထီဉ်အတာ်ထံဉ်နှဉ်လီး

၃.ထံကိါပဒိဉ်သှဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟ်ကဲဖိသဉ်အခွဲးအယာ်စဲဖိသဉ်တဂၤဘဉ်တါ် ထုးလီးဖးကွဲင်အီးဒီးအမိါမှတမ့ါအပါဒီးမှတမ့ါအမိါအပါခံဂၤလာင်ဒီသီး အဝဲကဟံးယဉ်နှါဒံးတါဆဲးကျိုး,တာ်ရလိဉ်မှင်လိင်ဒီးအမိါအပါခံဂၤလာင် တဘိယုါယီမှတမ့ါဘဉ်လာတါဆဲးကျိုးအဝဲအံးကကဲထီဉ်တာ်အာတာသီလာဖိ သဉ်အင်္ဂါဘဉ်နှဉ်လီး.

၄. ဖတ်ထုံးလီးဖးနိုင်္ဆားသူဉ်တဖဉ်မှာ ဘဉ်တြ၊ မေဆီးလ၊ ပနိဉ်နိုင််ဆမှါဝဲနဉ်တြန်း မတ်, တာဖ၊ နှာ်လီးလ၊ မတို့ပူး, တာ်ဆု၊ ဖြိုးထိုဉ်ကွဲာ်လ၊ ကိုပြုး, တာ်ဆု၊ ကဒါ ကုး ဆူအက်ိဳးနေဝဲမှတမှ ဖိသဉ်အမိုး အပါတဂၤဂၤသံကွဲာ်နီးမှတမှ ဖိသဉ်အနီးက စါ နေဝဲသံကွဲ့ ဂ်(ပဉ်ယုဉ်နီးတြံသံတာပြာလ၊ အကဲထို ဉိသးလ၊ ပနိဉ်အစုပူး) အခါ ထံကို 10 နော်ညှင်္ခတစဉ်က ဘဉ်ဟု ဉ်လီးမိုးပြုသူ ဉ်တဖဉ်, ဖိသဉ်, မှ တမှ ါမှ ကြားမှ ဘဉ်နှဉ်တံ ဉ်ဖိ ယီဖိလ၊ အဂၤတဂၤဂၤလ၊ တာဂ်ဂါတာကြိုးလ၊ အဘဉ် ထွဲ နီးပုၤလ၊ အပါမြောကားမှု အဆို ဉ်လဲ သို့နောက်ဆို ဉ်မှာ ဆိုးပေးသာ ဉနည် လီးပုံးလ၊ အပါမြောကာ ညီဟု ဉ်လီးတာဂ်ဂါတာကြိုး အားမှ တမ၊ ဘဉ်နိုင်ပီး မှ တမှ စာခြောက်သည်တဲ့သည် ထံကို 10 နိုင်ညှင် ကောက် ၁၉ ကောင်္က ကောင်္က

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၁ဝ

၁. ဒီထံကို ပြင်္ပေတဖဉ်အမူအဒါအိဉ်လ၊တာ်ဘျ၊ နိုဉ်ဂ်ာ(၉) အဆ၊ ဖိ(၁) အပူးအ သိုးဖိသဉ်မှတမှ ၊ ဖိသဉ်အမို အပါ မှတီဉ်ထီဉ်ဝဲဒဉ်လ၊ ကနဉ်လီး လ၊ ကို အပူး မှတမှ ၊ ကဟးထီဉ်လ၊ ကို အပူး ဒီသိုး ကထံဉ်လိဉ်ဘဉ်က ဒါကူး သုံးဒီး အဟံဉ်ဖိ ယီဖိအင်္ဂါ ပဒိဉ်ကဘဉ်သုံးကျဲ၊ နှုံအီး လ၊ အဆိအချွဒီးလ၊ တ၊ ဟ်သားဘျ၊ ဘျ၊ အဖီခိဉ်နှုဉ်လီး. ထံကို ၊ ပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မ၊ လီးတံ၊ ဝဲဒဉ်ဆူညါ ဒိသိတ်၊ ယ့ထိဉ်တာ်အဝဲနှဉ်အသုတအိဉ်ဖီးတာ်ပိဘ်ထွဲထိဉ်အသးလာအအာအသီလာပှာ တိဉ်ထိဉ်တာ်တဂၤအဂ်ီးဖီးအဟံဉ်ဖိယီဖိအဂၤအဂ်ီးနှဉ်လီး

၂, မိသဉ်တဂၤလာအမ်ိုအပါအိုင်လာကို၊လီးဆီဆီတဂၤတဘဲ့ ဉ်အပူးကဘဉ်အိုင် ဝဲနော်ငီးတါခွဲးတ်၊ယာ်န်သီးကရုလ်ာသးနီးအမ်ိုအပါမှု၊ ဂုံးကဆဲးကျိုးနီးအမ်ို အပါမှု၊ ဂုံးနှင်္ဂလီး နှိသို့ တေါ့ ကျေးကဲထိုင်တဲ့ အသးနီးထံကို၊ပနိဉ်တဖဉ်အမူအပေးတာ်ဘျ၊နှီ ဉ်ဂ်၊(၉) အဆးဖိ(၁) အဖိလာ အသီးထံကို၊ပနိဉ်သှင်္ဂတဖဉ်အမူအပေးတာ်ဘျ၊နှီ ဉ်ဂ်၊(၉) အဆးဖိ(၁) အဖိလာ အသီးထံကို၊ပနိဉ်သင့် တဖဉ်ကဘဉ်ပင်္ဂကဲဖိသဉ်အခွဲးအယာ် နီးအမ်ိုအပါ သုံ့ ဉ်တဖဉ်အခွဲးအယာ်လာကဟားထိုင်ကွဲ ဂိုလာကို၊ ပူး လာအပဉ် ယုဝ်နီးတာ်ဟား ထိုင်္ဂလာအနီးကစါအကို၊ နီးကနော်လီးလာအနီးကစါအကို၊ နော်လုံးလာအနီးကစါအကို၊ နော်လုံးလာအနီးကစါအကို၊ နော်လုံးလာကော် အာန်ကော်မ်ာတာကို သင်္ကေတာ် တာပြုပေနာ်စိုးလုံးလာကောင်သင်္ကေတာ် ဘုရာပေန်မှာ ကောင်္ကောင်္ကေတာ် ကောင်္ကေတာ် သင်္ကေတာ် လေသေတာ် သင်္ကေတာ် လေသော သင်္ကေတာ် လေသော သင်္ကေတာ် လေသော သင်္ကေတာ် လောင်္ကေတာ် လေသော သင်္ကေတာ် လေသော လေသော သင်္ကေတာ် လေသော သင်္ကေတာ် လေသော သင်္ကေတာ် လေသော သင်္ကေတာ် လေသော လေသော သင်္ကေတာ် လေသော လေသော သင်္ကေတာ် လေသော လေသော လေသော သင်္ကေတာ် လေသော သင်္ကေတာ် လေသော လေသော

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၁၁

ာ.ထံကိုးပါစို်ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံနှုံဂဂုံဝီသှဉ်တဖဉ်စ်သီးကစီသဧးတာ်ဆှားဖြိုးဖိသဉ် လာအတဖိးသဲစးစီးတာ်တဆုၫကဧါက္၊ဖိသဉ်လာအအိဉ်လာကိုာ်အဂၤအပူး သှဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး

၂.နိသိးတါကမၤကဲထီဉ်တါအဝဲအံးအဂ်ိါထံကိါပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟှဉ်သဆှဉ် ထီဉ်ထံကိါခံဘုဉ်အဘာဉ်စားတါအာဉ်လီးအီလီးတဖဉ် မှတမှါထံကိါအါဘုဉ် အဘာဉ်စားတါအာဉ်လီးအီလီးသုဉ်တဖဉ် ဒီးမှတမှါတါအာဉ်အီလီးလာအအိဉ် ဟိခဲအံးသုဉ်တဖဉ်လာတါတူါလိဉ်ယာ်ဝဲနော်နှဉ်လီး တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၁၂

၁.ထံကိုပ်ဖိန်ဝတဖန်ကဘန်မၤလီးတံဂ်ဝနာန်သိုးဖိသန်လာအသုံးအနိုင်ထိန် အတဂ်ထံနိုင်းအတဂ်ဆိ ကမိန်လာအနိုင်္ဂကစ်(နှင့်ဝဲ ကအိန်င်းတဂ်ခွဲးတဂ် ယာ်လာကရားနှန်မျိုထိန်အတဂ်ထံန်ခဲလက်ဘန်ယးတင်္ဂကဲ့သုန်တဖန်လာအမေး ဘန်ဖိဘန်ထံးအီးအဖိခိန်နှန်လီး ဖိသန်အတဂ်ထံန်သုန်တဖန်အံးတင်္ဂကဘန် ကွင်္ဂဆိုကမိန်နှစ်အီး အကြားအဘန်င်းဖိသန်အသားနှန်စီးဖိသန်အတဂ် သုန်ညါနှုပ်က်အပတိဂ်အသီးနှန်လီး

၂.လ၊တါပညိဉ်အဝဲအံးအဂ်ီ၊ဖိသဉ်နှဉ်လီးဆီဒဉ်တါတါကဘဉ်ဟုဉ်အီးတါခွဲး တါယဉ်လ၊အကပဉ်ဖျါထီဉ်အတါထံဉ်ဖဲတါထီဉ်ဘးကွီ ်အဆၤကတီါ ဒီးပ၊ပြးဂ့ါဝီတမံးမံးလ၊အကကဲထီဉ်တါဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလ၊ဖိသဉ်အင်္ဂါ ခီဖျိကဘဉ်တါပဉ်ဖျါထီဉ်အီးလ၊ဖိသဉ်အနီးကစါဒဉ်ဝဲမှ ်ဂုံးမဲ့တမဲ့ ်ခီဖျိ ခၢဉ်စးတဂၤဂးမဲ့တမ့်၊တါကရ၊ကရိမိၢိပ္ပါလ၊အကြားအဘဉ်တခါဒ်အဘဉ် ဘျီးဘဉ်ဒါလိာ်အသးဒီးထံကိုအတာ်ဘျ၊အသီးနှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၁၃

၁.ဖိသဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဇီးတဂ်တဲတဂ်ကွဲးတဂ်သဘျခွဲးယဉ်နှဉ်လီၤ.တဂ်ခွဲးတဂ် ယဉ်အဝဲအံးကဘဉ်ပဉ်ယှဉ်ဝဲဇဉ်ဇီးတဂ်သဘျလ၊ကယုနှုံတဂ်ကစီဉ်,ကဇီးနှုံ ဘဉ်တဂ်ကစီဉ်,ကရၤလီၤတဂ်ကစီဉ်ဇီးတဂ်ဆိကမိဉ်အကလုဉ်လဂ အတအိဉ်ဇီးတဂ်နိုးတဂ်ဘျးခီ ဖျိတဂ်ကတိၤမ္ ဂ်ဂ္ ,တဂ်ကွဲ းမဲ့ တမ္ ဂ်တဂ်စဲ ကျံးလံဉ်မှဂ်ဂု ,ဇီးတဂ်ကွဲးတဂ်ဂ်ီးမှါဂု , မှတမ္ ဂ်ခီဖျိတာရြးလီးတဂ်ကစီဉ်အကျဲ တဘိဂု ၊ တဘိဂု ၊ လဂ်ဖိသဉ်အတဂ်ယုထာနှဉ်လီး

၂.တာ်သူတာ်ခွဲးတာ်ယာ်ဇ်အံးတာ်ကဘဉ်မားယုံးမားယီဉ်အီးထဲဇဉ်လာတာ်ဘျာအ ယိုဒီးဖွဲ့တာ်လိဉ်ဘဉ်လာ–

(က)တါယူးယီဉ်ဟ်ကဲအတာ်ခွဲးတာ်ယာ်ငီးပှာဂာအသူးအသံ့ဉ်အလာကပီာ မှတမှာ် (ခ)တာ်ကဒီသဒၢထံကိါအတာ်ဘံဉ်တာ်ဘာ,ကမျာာ်တာ်မှဉ်တာ်ခုဉ်ဒီးတာ်ကဒီ သဒၢကမျာ်အတာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချုမှတမှာ်ကမျာ်အတာ်သုဉ်ညါနှဉ်လီၤ

တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၁၄

ာ.ထံက်ိဳါပဲဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟ်ကဲဖိသဉ်အတာ်ခွဲးတာ်ယာ်ဒ်အမှာ်တာ်ဆိကမိဉ်သ ဘျှခွဲးယာ်,တာ်ပဲာ်ဖးနီးဖးသဘျှခွဲးယာ်ဒီးတာ်ဘူဉ်တာ်ဘါသဘျှခွဲးယာ်နှဉ်လီး

၂.ထံကိုပ်ဖို့ ဉိသ္နဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟ်ကဲမိုးပါသွဉ်တဖဉ်အတါခွဲးတါယာ်ဖီးအမူ အနေါင်းအလိုးမှုအို ဉ်ကဘဉ်ဟ်ကဲပှာ့ကျွက်ထွဲဖိသဉ်လာအဖိုးစီးသဲစးသွဉ်တဖဉ် အတါခွဲးတါယာ်ဖီးအမူအနေါ်န်သီးအဝဲသွဉ်ကဟုံးစုနှဲဉ်ကျဲဖိသဉ်န်အဝဲသွဉ်တ ဖဉ်အတာခွဲးတါယာ်အို ဉ်အသီးဖီးဖ်အဘဉ်ဘျိုးဘဉ်နေါလိုာ်အသားဖီးဖိသဉ်အ တာ်သွဉ်ညါနာ်ပာာ်အပတို်အသီးနှဉ်လီး.

၃.တာ်သဘျှလ၊တာ်ဟ်ဖျါထီဉ်ပှာတဂၤအတာ်ဘူဉ်တာ်ဘါဒီးအတာ်စူာ်တာ်နှာ်နှဉ် ကဘဉ်တာ်မားယုံးအီးထဲနော်စွဲတာ်ကဘဉ်လူးဟိတွဲသဲစးတာဘျာဒီးကမာ့ါဝဲနော်စွဲ တာ်လိုဉ်ဘဉ်လ၊တာ်ကဘဉ်ဒီသ႑ေကမျာ်အတာ်ဘုံဉ်တာ်ဘာ, ကမျာ်အတာ်မှာ် တာ်ခုဉ်, ကမျာ်အတာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချွဒီးကမျာ်အတာ်သုံ့ဉ်ညါ, မဲ့တမာ့်တာ် ကဒီသ႑ပုဂဂင်္ဂါခ်ီဉ်ထုံးအတာ်သဘျှဒီးအတာ်ခွဲးတာ်ယာ်အခါနှဉ်လီး

တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၁၅

၁.ထံက်ိဳးပါဒိုဉ်တဖဉ်တူဂ်လိဉ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲဒဉ်ဖိသဉ်အတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာကကရာ ကရိထီဉ်အသးလာတာ်သဘျှအပူၤဒီးကဟ်ဖိုဉ်ထီဉ်အသးလာတာ်သဘျှ အပူၤန္နဉ်လီၤ

၂.တာ်သူတာ်ခွဲးတာ်ယာာသဲ့ခ်တဖဉ်အံးတဘဉ်အိုခ်ဝဲစဉ်စီးတာ်မီးယံးမီးယီဉ်နီ တမံးဘဉ်-တာ်မီးယံးမီးယီဉ်လာအဖိုးမံလိဉ်အသီးစီးတာ်ဘျာသဲ စီးစီး စိတ်လိဉ်ဘဉ်မီးအီးလ၊ပှာတဝါလ၊အအိုခ်စီးစီခိုမီခိုကရံခုံစံခိုစီးလ၊ထံကို အတာ်ဘံခ်တာ်ဘာအင်္ဂါမွာ်ဂူးမှုတမှာ်ကမျာ်အတာ်ဘံခ်တာ်ဘာစီးအတာ်မှခ်တာ် ခုဉ်အဂ်ိါမ္ ဂ်ဂ္ ႏႇတာ်က ေီသ႑ေကမျာ် အတါ အိဉ်ဆူ ဉ်အိဉ်ချ ေီး အတာ်သဲ့ ဉ် ညါ အင်္ဂါမှ ဂ်ဂ္ ႏ မှတမ့်၊ ဘဉ်လ၊ တါကတြီဆ၊ ပု၊ ဂၤ အတါခွဲးတါယာ ေဒီးတါသဘ္ျ ဘဉ်န္ဉ်ဘါကဘဉ်သံ့စူးကါတါခွဲးတါယာသဲ့ ဉ်တဖဉ်အံးလ၊ တါသဘျှအပူ၊ နှဉ် လီ၊ •

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၁၆

၁.ဖိသဉ်တဂၤဂ္ၤတဂၤဂ္ၤတါတဘဉ်မၤဆူဉ်မၤစိုးအီးမဲ့တမ့်ါတါတဘဉ်မၤတံာ် တာ်အီးလၢအတဖိးဇီးသဲစးလၢအမ့်ါတါမၤတံာ်တာ်နီါတဂၤအတါသဘျှ, အဟံဉ်ဖိယီဖိ,အဟံဉ်အယီမဲ့တမ့်ါအလံာ်ဆဲးကျိုး,မဲ့တမ့်ါတါတဘဉ်မၤဟး ဂ်ီးအသူးအသ္ဉ်အလၤကပ်ိဳးလၢအတဖိးဇီးသဲစးနှဉ်ဘဉ်

၂.ဖိသဉ်အိဉ်ဒီးအတာ်ခွဲးတာ်ယာ်ဒ်သိုးတာ်ကဟ္ ဉ်အီးတာ်ဒီသဒေလာသဲစးဂ့ာ်ဝီ ဒ်သီးတာ်သုတမင်္ကော်တာ်အီးဘဉ်နှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၁၇

ထံကိါပါဒိုဉ်သှဉ်တဖဉ်တူဂ်လိဉ်ပဉ်ပနီဉ်ဝဲဒဉ်လ၊တာ်ရၤလီးတာ်ကစီဉ်အတာ် ဖံးတာ်မၤသှဉ်တဖဉ်နှဉ်မှာ်တာ်လာအရုဒိဉ်ဒီးကဘဉ်မၤလီးတာ်ဝဲဒိသိုးဖိသဉ် ကန်းနှုံဘဉ်တာကစီဉ်ဒီးလံဉ်လာသည်တပည်လာအသည်တာထုံးထိဉ်အီးလာအ ထံကိုအြဉ်ဝဲအပူးမှာ်ဂူးဇီးလာအဟဲလာထံဂူးကိုဂ်ဂးသုဉ်တဖဉ်မှာဂ်ဂူးဇီးလီး ဆီဒဉ်တာ်တာသည်တဖဉ်လာတာပညိဉ်အိဉ်ဝဲဒဉ်လာတာကမၤဂုၤထိဉ်ပသီထိဉ်ဖိ သဉ်လာပှာဂုံဝီတကပၤမှာ်ဂူးလားနီးခ်ိနီးသားအတာ်မှဉ်တာခုဉ်ဒီးအတာသကဲး ပဝးမှာဂ်ာ့ဒီးလာနီးခ်ိနီးသားအတာအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချအင်္ဂါမှာဂ်ဂူးနှင်လီး

ဒ်သီးတာ်ကမၤတာ်သူဉ်တဖဉ်အံၤ အဂ်ီဂိထံကီာ်ပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ် – (က)ဟုဉ်သဆှဉ်ထိဉ်တာ်ရၤလီးတာ်ကစီဉ်တာ်ကရာကရိတဖဉ်ဒ်သီးကရၤလီးတာ် ကစီဉ်ဒီးလံဉ်လာသည်တဖဉ်လၤအဘျူးကအိဉ်လၢဖိသဉ်အင်္ဂါလာတာ်ဆဲးတာ် လၤဒီးပုၤဂ့ဂ်ဝီအသနာဉ်ဒ်အလီၤပလိာ်လိာ်သးဒီးတာဘျာနိုဉ်ဂ်ံ(၂၉)အသီးနှဉ်လီၤ. (ခ)ထိဉ်ဟူးထိဉ်ဂဲးဟီဉ်ခိဉ်ဘီမုါအတါမၤသက်းတါလာတါထုးထီဉ်တါကစီဉ် ဒီးတါထုးထီဉ်လံဉ်လဲါဒ်န္စါအသီးတဖဉ်,တါနီးလဲလိဉ်တါကစီဉ်ဒ်န္စါအသီး တဖဉ်ဒီးတါရၤလီးတါကစီဉ်ဒ်န္စါအသီးတဖဉ်လာအဘဉ်တါထုးထီဉ်အီးလာ တါဆဲးတါလၤအါမီးအါကလုဉ်ဒီးလာအဘဉ်တါထုးထီဉ်အီးလာထံလီါ ကိါပူးမုါဂုံၤဒီးလာထံဂုံကိုဂ်ာသ္၌တဖဉ်မှါဂုံးနှဉ်လီး

(ဂ)ဟ္နဉ်ဂ်ၢဟုန်ဘါတာ်ထူးထိန်ရၤလီးဖိသန်အလံန်အလ်ာတဖန်း

(ဃ)ဟ္နာ်ဂ်ၢဟ္နာ်ဘါတာ်ထုးထီဉ်ရၤလီးတာ်ကစီဉ်တာ်ကရၢကရိသ္နာ်တဖဉ်လၢ ကက္န ်ာဆိ ကမိ ဉ်ကျိုဉ်လၢဖိ သဉ်လၢအဘဉ်ထွဲ ဒီးကလှဉ်ရှ ဉ်အဆံး မှတမှာ်လာအဘဉ်ထွဲနီးပုၤထူလံးဖိသူဉ်တဖဉ်အတာ်လိဉ်ဘဉ်နှဉ်လီး.

(င)ဟ့ဉ်ဂ်ၢဟ္**ဉ်**ဘါန်သီးတဂ်ကနးအိဉ်ထီဉ်တဂ်ဟံးစုနှဲဉ်ကျဲလ၊အဘဉ်ဘိုးဘဉ် ဒါန်သီးတဂ်ကနီသဒၢဖိသဉ်လ၊တဂ်ကစီဉ်နီးလံာ်လါသ့ဉ်တဖဉ်လ၊အကမၤဘဉ် နီဘဉ်ထံးဖိသဉ်အတဂ်အိဉ်မှာ်ဆီးပၢၤနီးတဘျီယီတဂ်ကဘဉ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးလၢ တဂ်ဘျ၊နှီဉ်ဂ်ံ(၁၃)နီး(၁၈)လ၊တဂ်ကဘဉ်မၤတိတွဲအီးသ့ဉ်တဖဉ်စုဂ်ကီးနှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၁၈

၁.ထံကိ်ပါဒီဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ထဲးဂ်ံထဲးဘါလာအဂ္ဒာကတာဂ်ဒိသိးကမာလီးတံဂ ဝဲနော်တာ်တူဂ်လိာ်ဟ်ပနီနိုလာအမှာ်မိုးပါခံဂၤလာာ်အမူအဒါအိုန်ဝဲနော်လာကဘဉ် လုဂ်ဒိန်ထိန်ဖိသန်ဒီးကဘန်မာဂုၤထီနီပသီထီနိုဖိသန်အတာ်အိန်မူနူနှိမ့်တက် လာအကါဒိန်နှင့်လီးမိုးပါမဲ့တမှာ်ဒိတာ်အိန်သးအသီးပုာကွက်ထွဲဖိသန်ဒိအဖိး သဲစးတဖန်အိန်ဝဲနေဒီးအမူအဒါခိန်သဲ့န်လာကလုဂ်ဒိန်ထီနိုဖိသန်ဒီးကကွဂ် ထွဲဖိသန်အတါဒိန်ထီနီထီထီနီအင်္ဂါနူန်လီးမတာ်လာအဝဲသဲ့န်ကဘန်ဆိကမိန်ဝဲ အခ်ိန်ထံးကတာဂ်နူန်မဲ့၊ဖိသန်အဘျုံးနူန်လီးမ

၂. ဒ်သိးတါကမၤလ၊ထီဉ်ပုဲ ၤထီဉ်ဇီးတါကဟ့ ဉ်သဆှဉ်ထီဉ်တါခွဲ းတါယဉ် လ၊အဘဉ်တါဟ်ပနီဉ်ယဉ်အီၤလ၊တါအၢဉ်လီၤအီလီးအဝဲအံးအပူၤအင်္ဂါထံ ကိၢဳပဒိခိုတဖခိုကဘဉိဟ့ခိုတာ်ဆီခိုထွဲမ႑စၢၤလၢအကြားအဘခ်ဆူမိၢိပါသ့ခို တဖခိုအအိခ်ိုဒီးပှၤကွာ်ထွဲဖိသဉ်သူခိုတဖခိုအအိခိုလၢအဝဲသူခိုအတာ်လုၢ်ဖိနိုင် ထီခိုဖိသဉ်အမူအဒါအတာဖုံးတာမ႑အပူၤနူခိုလီၤႋဒီးတာ်ကဘဉ်မ႑လီၤတာ်ဝဲဒခို ဒ်သီးတာ်ကဒုးအိခိုထီခိုတာ်ကရၢကရိသူခိုတဖခ်မှာ်ဂ္ၤႇတာ်လီးတာ်ကျဲသူခိုတဖခို မှာ်ဂူၤဒီးတာဖုံးတာ်မ႑သူခိုတဖခိုလ၊တာ်ကအားထွဲကွာ်ထွဲဖိသခ်အဂ်ိုနူခိုလီၤ

၃.ထံကိ်ါပဇိဉ်သူဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံနှုံဂ့ဂ်ဝီလ၊အကြားဝဲဘဉ်ဝဲဒ်သီးကမၤလီၤ တံဂဲဇဉ်ဖိသဉ်လ၊အမိါ်အပါဖုံးတါမၤတါသူဉ်တဖဉ်ကအိဉ်ဇီးတါခွဲးတါယဉ် လ၊ကဒိႏန္ဂါဘဉ်တါအုံးထွဲကွက်ထွဲဖိသဉ်ဇီးတါအုံးထွဲကွက်ထွဲဖိသဉ်အတါလီါတါ ကျဲတဖဉ်ဇ်အဝဲသူဉ်တဖဉ်အတါခွဲးတါယဉ်အိဉ်ဝဲအသိးနှဉ်လီၤ

တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၁၉

၁.ထံကိ်ပြဲစိန်သွန်တဖန်ကဘန်ဟံနှုံသဲစးတာဘျာဂုံဝိန္တတ်ပ၊တာ်ပြးဂ့ဂ်ဝိနှပုဂုံ ဝိန္ဒီးတာ်ကူန်ဘန်ကူန်သွဂုံဝိလ၊အကြားအဘန်သွန်တဖန်န်သီးတာ်ကနီသင်္ဒေဖိ သန်လ၊တာ်မေးဆူးမေးဆါလ၊နှီဂ်ခ်ိနှီဂ်သးအကပၤကပၤနတာ်မေးဘန်နီဘန်ထံး မှတမှုကြာမေးတရီတပါဖိသန်နတာ်တကနန်းယုံာ်ဖိသန်နီးတာ်တကွာ်ထံဆိကမိန် တာလ၊ဖိသန်အင်္ဂါနတာ်မေးအာမေးသီဖိသန်မှတမှုတာသူအီနိပိသန်လာနိုင်္ဂတစ် အတာ်ဘန်ဘျူးအင်္ဂါနပန်ယုံာ်နီးတာ်မေးတရီတပါဖိသန်လာမှနာခွါတာ်မှာ်ဖုံးမုာ်ညန် အင်္ဂါနစ်ဖိသန်တဖန်အိန်လာမ်းပြာအတာ်ကွာ်ထွဲဖီလာ်မှတမှုာ်ပုံးဂောကေးဂေးလာ အကျွတ်ဖွဲလာန်သွန်တဖန်အတာ်ကွာ်ထွဲအဖိလာ်အခါနှန်လီး

၂.တ်၊ ဟံဂ့ဂ်ဝိလ၊တဂ်ကဒီသဒေတ ်အဝဲ အံးအင်္ဂါဒီအကြားဝဲဘဉ်ဝဲအသီးကြား လ၊တဂ်ကထးနှာ်ယှာ်တာ်အကျိုးအကွာ်လ၊အတုးလီးတီးလီးဒ်သီးတဂ်ကနားအိုခ် ထီဉ်ပုးဂဲ့၊ဝိအတာ်ရဲဉ်တက်ျဲးသဲ့ဉ်တဖဉ်လ၊ကဟ့ဉ်လီးတစ်ဆီဉ်ထွဲမးစားဆူဖိ သဉ်အအိုဉ်မှင်္ဂုဒီးဆူပုးလ၊အကွာ်ထွဲ ဖိသဉ်တဖဉ်အအိုဉ်မှင်္ဂုဒုန္နဉ်လီးနီး ကြားမှုါစ့ဂ်ကီးကျဲ အဂၤလ၊တဂ်ဒီသဒာမှ တမ္ဂါတဂ်ယိ ထံ မာဖျဲါထီ ဉိတဂ်, တဂ်ကတီဉ်ထီဉ်တဂ်ဟ်ဖျဲ့တြဲဆု၊ကွဲာ်ဖိသဉ်လ၊တဂ်လီးအဂၤလ၊တာမေးစားအင်္ဂိ, တဂ်သမံသမိးအင်္ဂါ,တဂ်က္ဂါထွဲ ဖိသဉ်လ၊အဘဉ်တာမားအာမာသီအီးအင်္ဂါ ဖီးတါလူးယိထံကဲ့းတါဂ့်ါတါကျိုးအနီအတာ်လ၊အဘဉ်ထွဲဖီးတါမာအ၊မာသီ ဖိသဉ်န်အဘဉ်တါကွဲးဖျါထီဉ်အီးတုၤဖဲအံးအသီးဖီးန်အကြားဝဲဘဉ်ဝဲအသီး တါကနာဘူးထွဲယှာ်စီးတါဘျာသဲစာနှဉ်လီၤ

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂျဝ

၁.ဖိသဉ်တဂၤလာအဘဉ်တာ်ထုးလီးဖးအီးလာအဟံဉ်ဖိဃီဖိတစ်ာ်တလိၢိမ္နာ်ဂ္ဂာ, တစ်းသးမှုါဂုံးမှတမှါ လာဖိသဉ်အကစါဒဉ်ဝဲအဘျူးအင်္ဂါတာ်ဟ်ယှဉ်အီးဒီး အဟံဉ်ဖိဃီဖိမ့တသန္နာ်အဝဲကဘဉ်အိဉ်ဝဲဒဉ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာတာ်ကဟု ကယာ်လီးဆီဒီးတာ်ဆီဉ်ထွဲမာစားလီးဆီလာအဘဉ်တာ်ဟုဉ်လီးအီးလာပဒိဉ် နှဉ်လီး.

၂.ထံကိါပဇိဉ်သှဉ်တဖဉ်န်အလီးပလိာ်လိာ်အသးဒီးအဝဲသှဉ်အထံအကိါတါ ဘျာအသိးကဘဉ်မၤလီးတံ၊ဝဲဒဉ်န်သိုးဖိသဉ်န်နှဉ်အသိးတဖဉ်ကဒီးနှါဘဉ်တါ ကဟုကယာ်လာကျဲအဂၤသှဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး

၃.တါကဟုကယာဇီးနှဉ်အသီးသွဉ်တဖဉ်လ၊တါအဂူးအဂၤတဖဉ်အကျါ ကပဉ်ယုဉ်ဝဲဒဉ်နီးတါဇူးလု၊ဖြိဖိသဉ်,အ့ဉ်စလဉ်ခၤဖၤလၤအတါဘျ၊(Kafalah of Islamic Law) တါကွ၊်လု၊ဖြိဖိသဉ်မှတမှါအလို၊မှုအိုဉ်သ၊ပျားတါကဟ်အီးလ၊တါ အိုဉ်သးလ၊အကြားလ၊တါကကွ၊်ထွဲဖိသဉ်အဂီါန္ဉ်ာလီး စဲတါကွ၊ထံဆိကမိဉ် ယုကျဲအဆ၊ကတီ၊တါကဘဉ်ကွ၊ဆိကမိဉ်ယုဉ်ဖိသဉ်အတါနိုင်ထီဦာတီထီဦာ, နီးဖိသဉ်အကလုာ်,ဖိသဉ်အတါဘူဉ်တါဘါ,အတါဆဲးတါလၤနီးကျိုာ်လၢဖိသဉ် ကတိးအီးနှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂျာ

ထံကို၊ပဒိဉ်သ့ဉ်တဖဉ်လၢအဟ်ပနိုဉ်ဒီးမဲ့တမ့်၊ဟ့ဉ်အခွဲးလ၊တါကွ၊်လု၊်ဖိဖိသဉ် အသနူနှဉ်ကဘဉ်မၤလီးတံ၊်ဝဲဒဉ်လ၊ဖိသဉ်အဘျူးကဘဉ်မှ၊်တါလ၊တါကကွ၊် ဆိကမိဉ်အီးအဒိဉ်ကတၢါဒီးအဝဲသ့ဉ်ကဘဉ်–

- (က)မၤလီးတံဂဲဇဉ်လ၊တ်၊ကွု်လုံဖြိစိသဉ်နှဉ်တါဟုဉ်အခွဲးသဲ့ထဲပဒိဉ်ပှးဘဉ် မူဘဉ်ဒါတဖဉ်ဒီးနီးအဝဲသဉ်ကဆ၊တဲဉ်ဝနဉ်နီအလီးပလိဉ်လိဉ်အသးနီးသဲ စးတာ်ဘျ၊တာဖြံးတာမြားအကျိုးအကွဉ်အသီးနီးလ၊တာ်ဂ့ါတာ်ကျိုး(တာ်ကစီဉ်)လ၊ တာပဉ်ဂံ၊ပဉ်ဘါအီးသဲ့အဖီခိဉ်နှဉ်လီးနီးတာ်ဟုဉ်လီးကွာ်လုံဖြိဖိသဉ်နှဉ် မဲ့ဘဉ်ကွာ်လ၊ဖိသဉ်အတာ်အိဉ်သးလ၊အဓိုးအပါတကပာမှာ်ဂုံးအဘူးအတာံ တဖဉ်မှာ်ဂုံးနီးမှာလ၊အကွက်ထွဲဖိသဉ်တဖဉ်မှာ်ဂုံးနီးအလီးမဲ့အိဉ်မှာလ၊အဘဉ်ထွဲ နီးတာ်အဝဲဆံးသဲ့ဉ်တဖဉ်မဲ့ဟုဉ်လီးအခွဲးလ၊တာ်ကဟုဉ်ဒုံးကွာ်လုံဖြိဖိသဉ်နှဉ် တာ်ဟုဉ်အခွဲးလ၊တာ်ကကွာ်လုံဖြိအဂ်ီးသဲ့ဝဲဒဉ်နှဉ်လီး
- (ခ)ဟ်ပနီဉ်တူဂ်လိာဝဲဧဉ်လ၊တဂ်ကွဂ်လုံဖိဖိသဉ်လ၊ထံကိုးခံဘဲ့ဉ်အဘာဉ်စၢ၊နှဉ် ကဘဉ်တါဆိကမိဉ်အီး ေအမ့် ကြုံအဂၤတဘိ လ၊တဂ်ကဟု ကယဉ်ဖိသဉ် အဂ်ီးဒီးဖဲဖိသဉ်နှဉ်တဂ်ကဟ်အီးလ၊ဟံဉ်ဖိယီဖိတနူဉ်လ၊ကကွာ်ထွဲအီးမဲ့တမ့်၊ ဟံဉ်ဖိယီဖိတနူဉ်လ၊ကကွဂ်လုံဖိအီးမဲ့တသဲ့အခါမဲ့တမ့်ာလ၊တဂ်ဂ့ါအကလုဉ် ကလုဉ်လ၊အကြားအဘဉ်အဖီခိဉ်ဖိသဉ်နှဉ်တဂ်ကဟုကယဉ်အီးလ၊အကစါ အကိုးပူးဧဉ်ဝဲမဲ့တသဲ့အခါ
- (ဂ)ကဘဉ်မၤလီးတံဂ်ဲစခုိလၢဖိသဉ်နှဉ်တာ်မဲ့ကဟံကွာ်လုံဖိအီးလၢထံကိုံ အဂၤတဘ့ဉ်သးပျားအဝဲကဘဉ်ဒိးနှုံဘဉ်ဝဲတာ်ဒီသဒးဒီးတာ်အံးထွဲကွာ်ထွဲအ ပတိၢိလၢအထိဉ်ဘးဒ်သိးအဝဲကဒိးနှုံဘဉ်ဝဲသ့လာအကစာ်ကိုၫိနော်ဝဲအပူးအ သိးနှဉ်လီး
- (ဃ)ကဘဉ်ဟံဂ့ဂ်ီဇီသီးကမၤလီးတံဂ်ဲဇဉ်စဲတဂ်ကွဂ်လုဂ်ဖိဖိသဉ်လာထံကိုတ ဘ္ခ္ဂ်ာဇီးတဘ္ခုာအဘၤဉ်စၤၤ အခါပူးသူ ဉ်တဖဉ်လၤအဘဉ်ထွဲ ဇီးတဂ်ရဲဉ်တဂ် ကျွဲးအဝဲအံးအသုတဇီးနှုံဘဉ်ကျိဉ်စ္စလးတါအဝဲအံးအဖီခ်ိဉ်တဂုံးနှုဉ်လီး
- (c)ဖဲ့အကြားဝဲဘဉ်ဝဲအလို၊ဟ့ဉ်သနှာဉ်ထီဉ်တာ်ဘျာဝဲအံးအတာ်ပညိဉ်ခီဖြိတာ် ကမာဝံးမာကဲတာ်အာဉ်လီးအီလီးမဲ့တမ့်ါတာ်မာတာရဲဉ်လီးကျုံးလီးလာထံကို ခံဘ့ဉ်အဘာဉ်စားမဲ့တမ့ာ်လာထံကိုာ်အါဘ့ဉ်အဘာဉ်စားဒီးကဘဉ်ဂုဉ်ကျုံးစား

မၤလီၤတာ်ဝဲဒဉ်လ၊တာ်ဟ္ ဉ်ဒူးကွာ်လုၢ်ဖိဖိသဉ်ဆူထံကို်အဂၤတဘဲ့ ဉ်န့ဉ်တာ် ကဘဉ်မၤအီးလ၊ထံကို်ပဇိဉ်မဲ့တမှာ်တာ်ကရာကရိအဒ္ဒလ၊အဘဉ်ထွဲဒီးပဇိဉ် လ၊တာ်ဘျ၊အဝဲအံးအတက္ဂီဉ်ပူးနှဉ်လီၤ

တာဘူနီဉ်က်၂၂

၁.ထံကိ်ပ်ဖိန်ာသည်တဖဉ်ကဘဉ်မေဝဲတာ်လာအကြားအဘဉ်ဒိသိးကမေလီးတာ်ဝဲ နော်ဖိသဉ်တဂၤလာအကျုံးစားခ်သိုးတာကပတ်ပနီဉ်အီးဒိုအမှု၊်ပူးဘဉ်ကီဘဉ် ခဲ့မှုဂ်ဂုံးမှတမှု၊်ဖိသဉ်တဂၤလာအဘဉ်တာ်ဟ်ပနီဉ်လံအီးဒိုအမှု၊်ပူးဘဉ်ကီဘဉ် ခဲ့ခ်ဖြိုဟီဉ်ခ်ဉ်ဘီ မုဂ်အတာ်ဘျုမှုဂ်ဂုံးမှတမှုဂ်ထံလီဂ်ကီဂ်ပူးအတာ်ဘျုမှုဂ်ဂုံး ဒိသိးကန်းနှုံ့ဘဉ်ဝဲတာ်ကဟုကယာ်နီးတာ်ဆီဉ်ထွဲမေးစားလာအကြားဝဲဘဉ်ဝဲဖိဖိ သဉ်နှဉ်မှုဟဲပဉ်မဟုိနီးအမ်ာ်အပါမှတမှု၊်ပူးအဂၤတဂၤဂၤဒိသီးတာ်ဟပနီဉ်ယာ အားဖွဲတာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအပူးနီးလာဟီဉ်ခ်ဉ်ဘိမုုဂ်ုံးဟိဉ်ခ်ဉ်ဖိအခွဲးအ ယာ်အပူးမှုဂ်ဂုံးမှတမှု၊်ပုဂံုဝီဘဉ်ထွဲတာလိဉ်ဘဉ်အလံခ်နှာ်ကျဲသူဉ်တဖဉ် အပူးမှုဂ်ဂုံးမှတတုံပြားတိုဝဲအံခံခဲ့တော်အာဉ်လီးအီလီးနှဉ်လီး

၂.လာတ်ပည်ဉ်အဝဲအံးအဂ်ိုဒ်အဝဲသ္ဉ်ဆိကမိဉ်ဝဲလာအဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါဝဲအ သီးထံကိုပ်ဖိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤသက်ိဳးတါ်ဒီးဘီမှါစာဖိုဉ်ကရာဒီးတါကရာက ရှိအဂၤသ္ဉ်တဖဉ်လာအဘဉ်ထွဲဒီးထံကိုပ်ဖိဉ်တဖဉ်မှတမှါတါကရာကရိသ ဘျတဖဉ်စဲအတါမၤသက်ိဳးတါ်ဒီးဘီမှါစာဖိုဉ်ကရာဒ်သီးကကဟုကယာ်ဒီး ကမာစားဖိသဉ်ဒ်အံးတဖဉ်ဒီးဒ်သီးတါကလူးယုသ္ဉ်ညါကာ့ဖိသဉ်အမိါအပါ မှတမှုပ်ာဉ်ဖိယိဖိအဂၤလာအဘဉ်ထွဲဒီးဖိသဉ်လာအဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဂၤဂ့ာတ ဂၤဂာ့ဒ်သီးကဒီးနှုုံဘဉ်တါကစီဉ်လာအလိဉ်ဘဉ်လာဖိသဉ်ကကာ့ထော်လိုင် ကဒါကာသးဒီးအဟံဉ်ဖိယိဖိနှဉ်လီး.စဲတာဂ်ာ့ဒ်အမှုါတာယုကာ့ပစိသဉ်အမိါ အပါမှတမှုါဖိသဉ်အတံဉ်ဖိယိဖိအဂၤမှတဘဉ်ဘဉ်အခါဖိသဉ်နှဉ်တာကဘဉ် ဟာ့ဉ်အီးတာကဟုကယာ်ဒ်သီးဒီးတာကဟုဉ်တာကဟုကယာ်လာဖိသဉ်တဂၤ ဂုးတဂၤဂ့ၤလာအဘဉ်တာထုံးလီးဖီးအီးဒီးအဟံဉ်ဖိယိဖိတစ်ါတလီါမှုဂ်ာ့ တစ်းသားမှုဂ်ာလာတာဂ်ာတမ်းဂုံးတမ်းဂုံးအဖီခိဉ်ဒ်တာပာပနှိဉ်ယာာအီးလာ တာအားဉ်လီးအီလီးအဝဲဆံးအပူးနှဉ်လီး. တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂျာ၃

၁.ထံကိုပ်ဖိန်သည်တဖဉ်အာန်လီးတူးလိုာ်ဝဲနော်လာဖိသည်လာအနီးခ်ိနီးသီးတ လာတပုံးဘဉ်တဂးကြားမီးနှဉ်ဘဉ်ဝဲတာ်အိန်မူလာအကြားအဘဉ်ဖိတာ်အိန်သီးလာ ကမၤလီးတံးဝဲလာဖိသည်ကအိန်မီးအသူးအသည်အလၤကပီး နီးကဟဲ့ခ်သနာန် ထိန်ဖိသဉ်အတာ်ဟိင်္ဂါဟ်ဘါလီးအသီးနေခဲ့ဝီးကတိစားမာစားဖိသည်လာအ ကအိန်မီးတာဟူးတာဂ်လာပူးတဝာအပူးနှဉ်လီး

၂.ထံကိ်၊ပဒိဉ်တဖဉ်အာဉ်လီးတူဂ်လိာ်ဝဲနဉ်လာဖိသဉ်လာအနီးခိက္နာ်ဂ်ီးတလာပှဲး သူဉ်တဖဉ်ကအိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ်လာတက်ဟုကယဉ်လီးဆီနှဉ်လီး.ထံကိုး ပဒိဉ်တဖဉ်ဒီအင်္ဂါအဘါအိဉ်ဝဲနဉ်အသီးကဟ္ဉ်လီးတာ်မာစားလာတာ်ယူထီဉ်အီး ဒီအကြားအဘဉ်ဒီးဖိသဉ်အတာ်အိဉ်သး,အမိါအပါမဲ့တမ့ာ်ပှာလာကွက်ထွဲဖိသဉ် သူဉ်တဖဉ်အတာ်အိဉ်သးဆူဖိသဉ်အအိဉ်ဒီးဖိသဉ်အမိါအပါဒီးပှာလာအကွာ် ထွဲဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ်အအိဉ်နှဉ်လီး.

၃. ဒိတ်၊ ဟ်ပနီဉ်တူဂ်လိာဝဲ ဒင်္ဂ ဒိသည် လေးဆန်းခို ကုံးဂ်ီး တလးတပုံး ဘင်္ဂ တမဉ်အိုင် ဒီးအတာ်လို ဉ်ဘင်္ဂလီးဆီ အယိသတး ဒီးတာ်မးစား လာတ်ဟု ဉ်လီးဆီး ဒီအလီးပ လို င်္ဂလို သေး ဒီးတာ်ဘျာနို ဉိဂ်ုံအဝဲ အံး အဆားဖိခံ အပူး နှဉ်တာ်မးစား နှဉ်တာ်က ဘင်္ဂ ဟု ဉ်အီး ကလိ ဒီး ဖဲ အသုတာချီ လင်္ဂ လာတ်က ဘင်္ဂ ကွန် ဒီး ဖဲ အသုတာချီ လင်္ဂ လေးက ကွန် ဖွဲ့ စသည်သည် တဖဉ် အကျို ဉ်စ္ ဂ်ုံ ဘါမဲ့ တမ္ ့ ပြု လ ၊ အကွန် ဖွဲ့ ဖိသည်သည် တဖဉ် အကျို ဉ်စ္ ဂ်ုံ ဘါမဲ့ တမ္ ့ ပြု လ ၊ အကွန် ဖွဲ့ ဖိသည်သည် တဖဉ် အကျို ဉ်စ္ ဂ်ုံ ဘါနဲ့ ဉ်လီး အီးတာက ဘင်္ဂသုံးမှု လ ကုံ လေးတို့ တွင်္ဂ တေး ကွန် ခို သည် သည် ကုန် ခို ရှိ အကြေး နှင့် ဘင်္ဂ ကေလာက ကို သည် ကုန် သို့ ကုန် ဒီသို့ ကာ ဒီး အည် သည် အခွဲ့ အယာက ကမာ စား ဖို့သည် သင်္က တေး အပြု သည် ကေလာက ကုန် အသို့ အသည် လေးက အကြေးလ ၊ တေးက ကို လေးက ကေလာက ကို နော် အသို့ အသည် လေးက ကေလာက်လာ တိုး နှင့် အသိ အတာဂ်ဂုံ လေ ခို ပေသီ ထို ညီ လေးနှို ကစ်တာဂ လေး ဒီး အတာ ကို လေး အတာဂ်လ အတာဂ်လ လေး အတာဂ်စု ကေလာက်လ အတာဂ်လ အတာဂ်လ ကေလာက်လ ကို လေးနှင့် သိန် သို့ လေး စို လေး အတာဂ်စု ကေလာက်လ အတာဂ်လ ကေလာက်လ ကို လေးနှင့် သို့ လေး တို လေး အတာဂ်လ ကေလာက်လ ကို လေးနှင့် သိန် လေ အတာဂ်ဂုံ လေခို လေး အတာဂ်စု ကေလာက်လ လေး အေတာဂ်စု ကေလာက်လ ကေလာက်လ ကေလာက်လ လေး အေတာဂ်စု ကေလာက်လ ကေလာက်လ လေး အေတာဂ်စု ကေလာက်လ လေး အတာဂ်စု ကေလာက်လ လေး အတာဂ်စု သို့ လေးနှင့် လိန် သို့ လေးနှင့် လိန်လိန်လိန်လည် တော်လ လေး အေတာဂ်စု ကေလာက်လ လေး အတာဂ်စု ကေလာက်လ လေး အေတာက်လ လေး အတာဂ်စု ကေလာက်လ လေး အတာဂ်စု ကေလာက်လ လေး အေတာက်လ လေး အတာဂ်စု လေး တေးကို လေး တေးကို လေး တေးကို လေး တေးကို လေး လေး ကေလာက်လေး လေး တေးကို လေး တေးကို လေးကို လေးကို

၄.လၢဟီဉ်ခိဉ်ဘီမုါအတါမေသကိုးတါအသးသဟီဉ်အပူပထံကီါပဒိဉ်တဖဉ် ကဘဉ်ဆိဉ်ထွဲဝဲဒဉ်တါလဲလိဉ်တါကစီဉ်လ၊အကြားအဘဉ်လ၊အဘဉ်ထွဲဒီး တါအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချုအတါဒီသဒေဒီးကသံဉ်ကသီဂါဝီလ၊အဘဉ်ထွဲဒီးတါသှဉ် တဖဉ်အံးဒီးတါကူစါယါဘျါဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်လ၊အနီါခိက္၊ဂ်ီးတလ၊တပှဲင လာနီါသးတကပငမ့်ဂဂ္ဂၤဒီးလ၊တါကူစါယါဘျါအကျိုအကွဉ်လ၊အဘျူးအိဉ် တကပငမ့်ဂဂ္ဂာနူဉ်လီး

တါဖုံးသကိုးမ၊သကိုးမ၊သာ့ဉ်တဖဉ်အံးကပဉ်ယှာ်စုာ်ကီးနီးတာ်ရ၊လီးတာ်ကစီဉ်နီး တာ်နီးနှုံဘဉ်တာ်ကစီဉ်လ၊အဘဉ်ထွဲ လိဉ်အသးနီးတာ်မ၊ဂဲ့၊ထီဉ်ကဲ့၊တာ် အိဉ်မူအကျိုအကွာ်တာ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သံ့နီးတာ်လုံးအီဉ်သးသမူတာ်မ၊လီအတာ် ဖုံးတာ်မ၊တဖဉ်နယုဉ်နီးတာ်ပညိဉ်နီသီးထံကိုပ်နိဉ်သံ့ဉ်တဖဉ်ကမ၊ဂဲ့၊ထီဉ် အဝဲသံ့ဉ်တဖဉ်အတာ်သံ့တာတဉ်သံ့ဉ်တဖဉ်အတာ်စုသံ့ခိုဘဉ်သံ့ဉ်တဖဉ်နီးက မ၊နိဉ်ထီဉ်အါထီဉ်အဝဲသံ့ဉ်တဖဉ်အတာ်သံ့ဉ်ညါနာ်ပာဂ်လ၊အဘဉ်ထွဲနီးတာ် ဂဲ့တာ်ကျိုသံ့ဉ်တဖဉ်အံးနှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂျ၄

၁.ထံကိုပ်ဖိန်သွန်တဖန်တူ၊လိပ်ပပ်နှီခဲ့ဝဲနော်ဖိသန်အတာခွဲးတါယာ်နိသိုးက နှုံသူဘန်ဝဲနော်တာ်အိန်ဆူခ်အိန်ချအတာ်ကွာ်ထွဲအပတိုးလာအထိကတားလာ အနိးနှုံဘန်ဝဲသွန်းနိသိုးကနီးနှုံသူဘန်ဝဲတာ်လိုတ်ကျဲလ၊တာ်ကူစါယါဘျဲ့ တာ်ဆါအဂ်ီးနီးတာ်လိုက်ကျဲလ၊တာ်မေးဘန်လိုးဘန်စားကနေါက္ ေတာ်ဆိန်ဆူန် အိန်ချအင်္ဂါနန် ခဲလီ ၊ ထံ ကိုပ်ဖနိန်တဖန်ကဘန်ဂုန်ကျဲးစားသပုဂ်ကတာ၊ နိသိုးကမၤလီးတံးဝဲနော်လ၊ဖိသန်ကိုးဂၤနားကအိန်ဝဲနော်နီးတာ်ခွဲးတာ်ယာလ၊ ကနီးနှုံတာ်ဆူန်ချအတာ်ကွာ်ထွဲသွန်တဖန်လ၊အဘန်ထွဲနီးတာ်သွန်တဖန်အံံး နှုန်လီး

၂.ထံကီါပ^{စ္စ}ဉ်သ္ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဆဲးမၤဝဲဒ်သီးတါခွဲးတါယာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံးက ကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်ဒီးလီးဆီဒဉ်တါကဘဉ်ဟံဂ့ါဝီလၢအကြားအဘဉ်ဒ်သီး–

- (က)ကမာရာလီးဖိသဉ်အတာ်သံတာ်ပုာ်အနိုဉ်င်္ဂါ.
- (ခ)ကမၤလီးတံဂ်ဲဇဉ်န်သီးတက်ဟင့္နာလီးကသံန်ကသီအတာမၤစၢးဇီးဆူန်ချ မၤစၢၤအတာအြံးထွဲကွာ်ထွဲ လၢအလိန်ဘန်ဆူဖိသန်ကိုးဂၤဇီးယုၵ်ဇီးတာက ဒုးဂုၤထိန်ပသီထိန်ဂံုခ်ီန်ထီးဆူန်ချအတာအြံးထွဲကွာ်ထွဲတဖန်း
- (ဂ)တာ်ကဒုးတြီဆ၊တာ်ဆူးတာ်ဆါဒီးတာ်အီဉ်လီးတထြုးလ၊ဂ်ာံခီဉ်ထံးဆူဉ်ချ အတာ်အားထွဲကွာ်ထွဲအတက္ဂီဉ်အပူးခီဖိုုတာ်သူစားဖီကဟဉ်ပီညါအတာ်သဲ့တာ်ဘဉ် လ၊အအိဉ်ဟ်လံသဲ့ဉ်တဖဉ်ဒီးခီဖိုုတာ်ဟ့ဉ်နီးလီးတာ်အီဉ်တာ်အီလ၊အအိဉ်ဒီး တာနေ့ာ်ဂ်ာနေ့်ာဘါလ၊အလ၊အပုဲးတဖဉ်,ဒီးထံအီလ၊အကဆိုဒီးတာ်ကဘဉ်ကွာ် ဆိကမိဉ်နေ့ဆာဉ်ခိဉ်ဃ၊၊အတာ်ဘဉ်အ၊ဘဉ်သီအတာ်ဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘိုဒီးအတာ် လီးပျုံးလီးဖုးသဲ့ဉ်တဖဉ်နေ့ဉ်လီး.
- (ဃ)ကမၤလီးတံ၊်ဝဲဒဉ်တာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ရှုအတာ်ကွာ်ထွဲလာမြာ်လာတချုးအိဉ်ဖျဲဉ် ထီဉ်ဒီးအိဉ်ဖျဲဉ်ထီဉ်ဝံးအလို်ခံသူဉ်တဖဉ်အဂ်ီ၊
- (c)ကမၤလီးတံဂဲဇဉ်ဇိသိးပှးကိုးပတိၢလၢပှးတဝ၊အပူးလီးဆီဧဉ်တာ်မိုးပ်သွာ် တဖဉ်ဇီးဖိသဉ်သွဉ်တဖဉ်ကဘဉ်တာ်ဟု ဉ်ဇူးသွဉ်ညါအဝဲသွဉ်တဖဉ်ကဘဉ် ဇီးနှုံဘဉ်တာ်မၤလိမၤဇီးဇီးကဘဉ်တာ်ဆီဉ်ထွဲအဝဲသွဉ်တဖဉ်လ၊အကစူးကါ ဝဲဧဉ်တာ်သွဉ်ညါနာ်ပာဂ်လ၊အဘဉ်ယးဇီးဖိသဉ်အတာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချွဇီးတာ် အိဉ်လ၊အနှုံက်နှုံဘါတဖဉ်အဂ္ဂါ့တာ်ဟုဉ်ဇူးအီဉ်မိါနှာ်ထံအဘျူးအဖိုဉ်အဂ္ဂါ, နှုံတဂၤအတာ်ကဆွဲကဆိုဇီးခိဉ်ယ၊ အတာ်ကဆွဲကဆိုအဂ္ဂါဇီးတာ်ဇီသဧးတာ် ဘဉ်ဇိဘဉ်ထံးလ၊အဟဲကဲထိဉ်သးသတူကလာ်သွဉ်တဖဉ်အဂ္ဂါ.
- (စ)ကမၤဂုၤထိဉ်ပသိထိဉ်တာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချအတာ်ဒီသဒၤႇတာ်ဟံးစုနဲဉ်ကျဲ လာမိါပါတဖဉ်အင်္ဂါႇဒီးတာ်သ့ဉ်ညါနာ်ပာဂ်လာအဘဉ်ထွဲဒီးတာ်တြီဟုးသး ဒီးတာ်ဖံးတာ်မၤလာအဘဉ်ထွဲဒီးတာ်ဂ့ာ်ဒ်အာံးသွဉ်တဖဉ်

၃.ထံကိၢ်ပဇိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ယုကျဲလ၊အတုၤလီးတီးလီးဒီးအဘဉ်ဘိုးဘဉ် ဒါသ္**ဉ်တဖဉ်ဒ်တၢ်ပညိ**ဉ်လ၊ကမၤလီးမါ်ကွံဉ်တါ်ကူစါယါဘျါအကျိုးအကွာ်ဒ် အမှါမြိုလုပါလါ်လုၢ်လါ်ထူသနူလ၊အမၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးဖိသဉ်အတါ်အိဉ်ဆူဉ် အိဉ်ချုန္**ဉ်**လီး

၄.ထံကို၊ပ⁸ဉ်သှဉ်တဖဉ်ဟံမူဒါလ၊ကဟ့ဉ်ဂ်၊ဟ့ဉ်ဘါဒီးကဆီဉ်ထွဲဟီဉ်ခိဉ်ဘီမုဂ် အတါဖံးသကိုးမၤသကိုးလ၊တါတိာ်ဟ်န်သီးကနီးနေ့ဉ်ဘဉ်တါမၤကဲထီဉ်လိဉ် ထီဉ်တါခွဲးတါယာ်သ့ဉ်တဖဉ်လ၊အဘဉ်တါဟ်ပနီဉ်အီၤလ၊တါဘျ၊အဝဲအံး အပူၤလ၊လ၊ပှဲၤပှဲၤနန္ဉ်လီၤ.လ၊တါဝဲအံးအင်္ဂါလီးဆီနော်တါတါကဘဉ်ကွါဆိ ကမိဉ်နှုံထံကိုလ၊အလဲးထီဉ်လဲၤထီအဖ၊မှါတဖဉ်အတါလိဉ်ဘဉ်နှုဉ်လီၤ.

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂျ၅

ထံကိၢ်ပန််် ဂ်တဖဉ်တူဂ်လိာ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲဧဉ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်လာဖိသဉ်တဂၤလာပနိဉ် သူးကျဲၤပင်ာလီၤန္၊်အလီါ် ်ေတာ်ပညိဉ်သဲ့ ဉ်တဖဉ်လာအမှ ါတာ်အံးထွဲ ကွာ် ထွဲအင်္ဂါ,လာတာ်ကဟုကယဉ်အင်္ဂါ,မဲ့တမ့ာ်လာတာ်ကူစါယါဘျါအဝဲအနီ၊်ခ်ိနီ၊ သးအတာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချအင်္ဂါ,လာတာ်ကသမံသမီးကွာ်ကဧါက္ၤတာ်ကူစါယါ ဘျါလာဖိသဉ်အင်္ဂါနီးတာ်အိဉ်သးခဲလာဉ်လာအဘဉ်ထွဲဝဲဧဉ်နီးတာ်သုံးကျဲၤဟ် လီးအီးအဝဲအံးနှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂျမ

၁.ထံကိုါပဇိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟ်ပနီဉ်တူါလိဉ်ဝေးင်လ၊ဒ်သီးဖိသဉ်ကီးဂၤ&းက ဘဉ်ဘျူးဘဉ်ဖိုဉ်ဝဲဒဉ်လ၊ပုၤဂ့ါဝီအတါအုဉ်ကီၤသးဒီးဘဉ်ဟံဂ့ါဝီလ၊ အကြားအဘဉ်ဒ်သီးကမၤကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်တါခွဲးတါယဉ်အဝဲအံးသူဉ်တဖဉ် လ၊လ၊ပုဲးပုံၤန်အဘဉ်လိဉ်အသးဒီးအဝဲသ္ဉ်အထံအကိုါတာ်ဘျ၊အသီးနှဉ်လီၤ

၂.တါဘဉ်ဘျူးဘဉ်ဖိုဉ်သ့ဉ်တဖဉ်နှဉ်စဲအကြားဝဲဘဉ်ဝဲအလိၢ်တါကဘဉ်ဟ့ဉ် လီၤအီၤနီးတါကဘဉ်ဆိကမိဉ်နှၢ်ဖိသဉ်နီးပှၤလၢအမူအဒါအိဉ်လၢကဘဉ် ကွာ်ထွဲဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်အကျိဉ်စုအဂ်ာအဘါ,အတါအိဉ်သႊးနီးကဘဉ်ဆိကမိဉ် ဃု၁်စ့၊်ကီးတါအဂူၤအဂၤလ၊အဘဉ်ထွဲလိဉ်အသးဒီးတါဃ့ထီဉ်လ၊တါကဒီး န့ါဘဉ်တါဘျုးတါဖိုဉ်သူဉ်တဖဉ်လ၊အဘဉ်တါဃ့ထီဉ်အီၤလ၊ဖိသဉ်အနီါကစါ ဒဉ်ဝဲမှါဂူၤမ့တမှါလ၊အဘဉ်တါဃူထီဉ်အီၤလ၊ဖိသဉ်အခၢဉ်စးမှါဂူးနှဉ်လီၤ

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂျာ

၁.ထံက်ိဳးပါဒီဉသို့ ဉီတဖဉ်တူ၊လိ႒်ဟ်ပနီဉ်ဝဲဒဉ်လ၊ဖိသဉ်ကိုးဂၤဇဲးအိဉ်ဒီးအတာ် ခွဲးတါယာ်လ၊ကအိဉ်ဒီးတါအိဉ်မူလ၊အလ၊အပုဲၤဒီးအပတိါထီဉ်ဘးဒ်သိုးဖိ သဉ်ကဂုၤထီဉ်ပသီထီဉ်လ၊နီ၊ခ်ိန္စိုသႏ္မတ်ာဘူဉ်တာ်ဘါမှတ်သကဲဉ်ပဝးလ၊ အဂူႏနီးလ၊ပုံးဂူဂ်ီတကပၤစု်ကီးနှဉ်လီး

၂-မိါမှတမှါပါမှတမှါမိါပါခံဂၤလာဉ်မှတမှါၦာဂၤသ္ဉာ်တဖဉ်လာအကျွှဲထွဲဖိသဉ် သ္**ဉ်တဖဉ်အိဉ်**ဒီးအမူအဒါခိဉ်သ္ဉါဒ်သီးဖိသဉ်ကအိဉ်မူဘဉ်လာတါအိဉ်သး အလၢအပွဲ ၤဒ် အမ္ ါတါလိဉ်ဘဉ်လၢဖိသဉ်အတါဒိဉ်ထိုင်္ထီထို ဉ်အဂီါ ဒ်အဝဲသ္ဉာ်အတါသုတ်ဘဉ်ဒီးအကျိဉ်အစ္ဂဂါဘါအိဉ်ဝဲအသီးနှဉ်လီး.

၃.ထံကို ပြင်္ဂြတဖန်ကဘဉ်ဟံနှုံဂဂိုဝိန်ဆလီးပလိာလိာအသးနီးအဝဲသ့ဉ်အ ထံကို တာ်အို ဉိသးနီးန်ဆင်္ဂါအဘါအို ဉိဝဲအသီးကမၤစားမိုးပါသူ ဉိတဖဉ်နီးပှာ လာအကွက်ထွဲဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်န်သီးကမၤကဲထီဉ်လိဉ်ထိဉ်တာ်နွဲးတာ်ယာ်အဝဲ အံးနီးအလို မြုံအို ဉိတခ်ီကဟ့ ဉိလီးမၤစားတာပြီးတာ်လီနီးတာ်ဆီဉ်ထွဲမၤစား အတာ်ရဲဉ်တာ်ကျဲးတဖဉ်လီးဆီနေတာ်လာအဘဉ်ထွဲနီးတာ်ဆီဉ်နှုဂ် ဂန့်ာဘါ, တာ်ကူတာ်သီး,နီးဟံဉ်ယီတာ်အို ဉိတာ်ဆီးနှုဉ်လီး.

၄.ထံကို၊ပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံနှုံဂ့ဂ်ဝီလ၊အကြုးအဘဉ်ခဲလက်ဒ်သီးကမၤလ၊ ထီဉ်ပုံ ၤထီဉ်ကဒါက္ၤတဂ်လက်ဘူဉ်လက်စ္ လ၊တဂ်အီးထွဲ ကွက်ထွဲ ဖိသဉ်ဒ်သီး ကအိဉ်ဆူဉ်ထီဉ်ကဒါက္ၤအင်္ဂါလ၊မိာ်ပါမှတမှါပု၊သ့ဉ်တဖဉ်လ၊အမူအဒါအိဉ် ဝဲနော်လ၊အဘဉ်ကွဂ်ထွဲတဂ်လက်ဘူဉ်လက်စ္သာ့ဉ်တဖဉ်အီးဖဲအဝဲသ့ဉ်အိဉ်လ၊ ကိဂ်ပူ ၤမှဂ်ဂ္ ၤအိဉ်လ၊ကိဂ်ချ းမှဂ်ဂ္ ၤနူဉ်လီ လီ ၤဆီ ဒဉ်တဂ်ဖဲ ပု ၤလ၊အဘဉ် ဟံ မူ ဒါလ၊ဖိသဉ်အတဂ်လက်ဘူဉ်လက်စ္ နူဉ်မှ တအိဉ်လ၊ကိဂ်တဘု ဉ်ယီ ဖီးဖိသဉ်အခါထံကိၢ်ပဖိဉ်သ့ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဆီဉ်ထွဲဟီဉ်ခိဉ်ဘီိမု၊်အတါအာဉ် လီးအီလီးလ၊တါအာဉ်လီးတူ၊်လိဉ်ပဉ်လံဆီးမှတမှါတါအာဉ်လီးအီလီး ဖိန့ဉ်သ့ဉ်တဖဉ်လ၊တါတူ၊်လိဉ်ဟ်အီးလံန့ဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂျာ့၈

၁.ထံကို ပြဲနိဉ်သူ့ဉ်တဖဉ်တူ၊်လိဉ်ပဉ်ပနီဉ်ဖိသဉ်အတာ၊ခွဲးတါယဉ်လ၊ကမၤ လိမၤနိးဘဉ်တါနီးအခဲသူ့ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်အိဉ်နီးတါပညိဉ်သူ့ဉ်တဖဉ်လ၊ ကမၤလ၊ထိဉ်ပုံၤထိဉ်တါခွဲးတါယဉ်အခဲအံၤလ၊တါထဲသီးတုၤသီးအဖီခိဉ် လီးဆီနဉ်တါအခဲသူ့ဉ်ကဘဉ်–

- (က)ထုးထီဉ်တာ်ဘျာလ၊ပုၤကိးဂၤဒဲးကဘဉ်မၤလိတာ်တုၤတီးဖုဉ်ကိုဒီးကန္နာ် မၤလိဘဉ်ဝဲကလီ.
- (ခ)ဆီဉ်ထွဲမးစးးဒိသိးတဂ်ကုနးအိဉ်ထီဉ်တင်္ကျော်ဘည်ကူဉ်သံ့လာသးစင်္ကေဂီးလာအလီးဆီလိဉ်အသးအကလုဉ်ကလုဉ်ပည်လှဉ်ဝနဉ်းီးတင်္ဂမေးလိအဂၤသည် တဖဉ်းတင်္ဂကျဉ်ဘဉ်ကျဉ်သံ့လာတင်္ဂလုံအီဉ်သးသမူအင်္ဂါဒီးကဘဉ်မးဝဲဒဉ် ဒိသိးဖိသဉ်ကီးဂၤဒဲးကမၤလိဘဉ်ဝန္နဉ်လီး ဒီးကဘဉ်ဟံဂ့ဂ်ဝီလာအဘဉ်ဘျိုး ဘဉ်ဒါဒ်အမှင်္ဂတင်္ဂမေးစားစုန်အလီဂ်တင်္ဂကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သံ့လာတင်္ဂမေးလိဘဉ်အီးက လီဒီးကဘဉ်ဟုဉ်မးစားစုန်အလီဂ်အိဉ်ဝဲအသီးနှဉ်လီး
- (ဂ)မၤ၀ဲဒဉ်ဒ်သိးဖိသဉ်ခဲလာဉ်ကမၤလိဘဉ်ဝဲတာ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လာအပတီာ် ထိန်အဝဲသ့ဉ်အတာ်သ့ဉ်ညါနာ်ပာာ်ထိဉ်ဘးဝဲအသိးလာကျဲလာအဘဉ်ဘျီးဘဉ် ဒါကိးဘိနဲးနှဉ်လီၤ
- (ဃ)မၤအီၤဒ်သိးဇီးဖိသဉ်ကိုးဂၤဇဲးကဇီးန့ာ်ဘဉ်တာ်ဂေါ်တာ်ကျိုၤဇီးတာ်ဟုံးစုနှဉ် ကျဲလာအဘဉ်ထွဲဇီးတာ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ဇီးတာ်လုံးအီဉ်သးသမူအတာ်မၤလိ.
- (c)ဟံဂ့ဂ်ဝီဒ်သီးတဂ်ကဟ္နဉ်ဂ်ဂ်ဟ္နဉ်ဘါဖိသဉ်တဂ်ထီဉ်ကိုကဘဉ်လီဂ်ဘဉ်စး အင်္ဂါဒီးတဂ်ကမၢစုၤလီးတဂ်ဟးထီဉ်ကိုအနိုဉ်ဂ်ဂ်

၂.ထံကို ပြင်္ဂြတဖဉ်ကဘဉ်ဟံနှုံဂ့်၊ဝီလ၊အကြားအဘဉ်ခဲလက်ဒ်သီးကမၤလီး တံ၊ဝဲဒဉ်ကိုအတါသိဉ်တါသီနှဉ်ကဘဉ်တါပ၊ဆု၊ရဲဉ်ကျဲ၊အီးဒ်အဖိုးမံလိဉ်အ သးဒီးဖိသဉ်အသူးအသှဉ်အလၤကပီးဒီးကဘဉ်လီးပလိဉ်လိဉ်အသးဒီးတါ အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးနှဉ်လီး.

၃.ထံကိ်ပြဲဖိခိုတဖြာကဘဉ်ဟူခိုသဆှဉ်ထီဉ်နီးကဘဉ်ဆီဉ်ထွဲမေးစေးလံကို ဘီမုါ်အတါဖုံးသက်ိုးမေးသက်ိုးန်တါဂဲ့၊ လူအဘဉ်ထွဲနီးတါကူခိုဘဉ်ကူခိုသူ့ လီးဆီနေတာ်တပညိဉ်န်သီးတက်မေးပါမက်ွဲခ်တါတသူ့ခည်ခြန်းပက်တြံနီး တက်သူလုံခ်သူလါလာဟီခိုခိုခ်နီဘုန်နီးမေးညီထီခိုန်သီးတက်အီးနှုံဘဉ်စီးဖီ ကဟဉ်ပီညါအတါသူ့ခ်ညြန်းပါးနီးတာသိခိုလိုအကျိုအကွစ်လာခဲ့ခါဆက တီးခဲ အံးနှစ်လီး.လာအဘဉ်ထွဲ နီးတါအဝဲ အံးအင်္ဂီးလီးဆီ နော်တာ်တာ ကဘဉ်ဆိကမိဉ်နှုံထံကိုးလာအလဲးထီခိုလဲးထိအဖာမုံးသူခိုတဖဉ်အတာ်လိုခဲ့ ဘာခ်သူခိုတဖဉ်နှာ်လီး.

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂျာ၉

ာ.ထံက်ိဳးပြဲဖိခြဲတဖြခ်အာခြဲလီးဝဲနော်လာတာကျခ်ဘန်ကျခ်သူလာဖိသခ်အဂ်ို တာကဘဉ်ပညိခ်အီးဆူ–

(က)ဖိသဉ်အတဂ်ဂုၤထီဉ်ပသီထီဉ်လၢအသူးအသ့ဉ်အသက်ဉ်ပဝး,အတၤ လဉ်တဖဉ်,နီးတဂ်ဂုၤထီဉ်ပသီထီဉ်လၢနီါ်ခ်ိနီါသးအတါသုတါဘဉ်လၢအဂ္ဂၤက တာါဒ်အမၤဝဲန္ဒါအသိး

(ခ)တာ်မၤဇိဉ်ထီဉ်အါထီဉ်ဇ်သီးတာ်ကသ့ဉ်ညါဟ်ကဲပှာဟီဉ်ခိဉ်ဖိအခွဲးအယာ် တဖဉ် တာသဘျလာအကါဇိဉ်တဖဉ်ဇီးတာ်သိဉ်တာ်သီသ့ဉ်တဖဉ်လာအဘဉ် တာ်ဟ်လီးအီးလာဘီမှာ်စာဖိုဉ်ကရာအတာ်ဖုံးတာ်မေးဇီးအမှုအခါအပူး (ဂ)တ်၊မၤဇိဉ်ထီဉ်အါထီဉ်တ၊်ဟ်ကဲဖိသဉ်အမိါအပါသှဉ်တဖဉ်,ဖိသဉ်အတါ ဆဲးတါလၤ,ဖိသဉ်အကျို််ငီးဖိသဉ်အလုါအပူးဇ်တါကဟ်ကဲထံကီါတဘုဉ် လၢဖိသဉ်အိဉ်ဆီးဝဲအပူးအလုဉ်အပူးတဖဉ်,ထံကိါတဘုဉ်လၢဖိသဉ်အိဉ်ဖျဲဉ် ထီဉ်ဝဲ ဧဉ်အပူးဇီးဇ် သိုးတါကဟ်ကဲတါဆဲးတါလၤလၢအလီးဆီလိဉ်အ သႏဒီးဖိသဉ်အတါဆဲးတါလၤ.

(ဃ)တဂ်ကကတဲဂ်ကတီးနှါ်ဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်ဒိသီးကသံ့ဟံမူဒါလ၊ပှးတဝ၊ လ၊အအိဉ်ဒီးတာ်သဘျှ လ၊သးသဟီဉ်လ၊အအိဉ်ဒီးတာ်သံ့ဉ်ညါနာ်ပဂါ့တာ်မှာ် တာ်ခုဉ်,တာ်သူဉ်စူးသးစူး,မှဉ်ခွါအတာ်ထဲသီးတုးသီး,နီးတာ်ရုတာ်းရသက်းလ၊ ပုးဂၤအကျါ,တာ်ရုတာ်ရသက်းလ၊ကလုဉ်စူဉ်သင့်တဖဉ်အကျါ,တာ်ရုတာံး ရသက်းလ၊ကလုဉ်ဒီးတာ်ဘူဉ်တာ်ဘါကရူာ်သံ့ဉ်တဖဉ်အကျါနီးတာ်ရုတားရသ ကိုးလ၊ပုးသံ့ဉ်တဖဉ်လ၊အဟဲလီးစားလ၊ပုးထူလုံးဖိုးဉ်ဝဲအကျါ.

(c)တ)မၤဒိဉ်ထိဉ်ထိဒ်သီးတ)ကဟ်ကဲခိဉ်ဃၢၤနု့ဆၢဉ်.

၂.တာ်ဘျာအဝဲအီးမှာ်ဂုံးမှတမှာ်တာ်ဘျာနိုင်ဂ်ံ(၂၈)မှာ်ဂုံးတာ်တဘင်္ဂနာါ်ပေါ်ကမဉ် အီးနိသီးကကဲထီဉ်တာ်တံာ်တာ်လ၊ပှာဂေးအင်္ဂါနီးတာ်ရ၊ကရိသင်္ဉတဖဉ်လ၊ ကသူဉ်ထီဉ်နီးကပာဆှာတာ်ကူဉ်ဘင်္ဉကူဉ်သံ့အတာ်ကရ၊ကရိတဖဉ်အင်္ဂါနီးထီ ဘိကဘဉ်ဟ်သူဉ်ဟ်သးဝဲနဉ်လ၊တာ်ဘျာသုဉ်တဖဉ်လ၊တာ်ဟ်လီးယာာ်အီးလ၊ တာ်ဘျာအဝဲအီးအဆ၊ဖိ(၁)အပူးနီးတာ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သံ့လ၊တာ်ဟဲ့ဉ်လီးအီး လ၊တာ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သံ့တာ်ကရ၊ကရိတဖဉ်အီးအပတိာ်ကဘဉ်တုံးထီဉ်ထီဉ် ဘးနိထံကိုပ်နိဉ်ဟ်ပနီဉ်ယာ်ဝဲအသီးနှုဉ်လီး တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၃၀

ထံကိါသည်တဖဉ်လ၊အအိဉ်ဇီးကလှာ်ဇူဉ်ဖိမှဂ်ဂ္,တာ်ဘူဉ်တာ်ဘါကရှုာ်ဆုံးသည် တဖဉ်မှဂ်ဂုံ,မှတမှာကရှုံဆုံးဖိလ၊အကတ်းကျိုာ်လီးဆီသည်တဖဉ်မှဂ်ဂုံ,မှ တမှာ်ပှားလ၊အဟဲလီးစားလ၊ပှာထူလုံးဖိသည်တဖဉ်မှာ်ဂုံးမှအိဉ်နှည်ဖိသည်တဂၤ လ၊အဘဉ်ထွဲနီးကရှုဖိသည်တဖဉ်အံးတဇူဉ်ဂုံးတဇူဉ်ဂုံးမှတမှာဖိသည်လ၊အမှာ ပှာထူလုံးဖိနှဉ်တာ်တဘဉ်ဂုံးလာအစညာဆတာခွဲးတာယာစဲအဝဲသည်အိန်ဆီး ဝဲနော်လ၊ပှာတဝ၊အပူးနီးပှာသည်တဖဉ်လ၊အမှာ်ပှာတကရှုံးယီနီးအီးနီးအိဉ် နီးတာခွဲးတာ်ယာာ်လ၊ကဟ်ဖျာထိဉ်အနှီာကစားနော်ဝဲအတာဆုံးတာ်လာ,နီးကဘူဉ် ကဘါအတာဘူည်တာဘါနော်ဝဲ မှတမှာ်ကသူအကစားနော်ဝဲအကျိာ်နှင့်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၃၁

၁.ထံကိုပ်ဖိန်ဝတ်ဖြာတူဂ်လို်ဟ်ပနီဉီဝဲစဉ်ဖိသဉ်အတဂ်ခွဲးတဂ်ယာ်စ်သီးကအိဉ် ဘုံးအိဉ်သါဇီးကအိဉ်ကသုဉ်ကသီ,ကလိဉ်ခိဉ်လိဂ်ကွဲဇီးကမၤတဂ်မှာ်လၤသးခု အတဂ်ဟူးတဂ်ဂၤတဖဉ်စ်အကြားအဘဉ်ဝဲစဉ်ဇီးဖိသဉ်အသးနှံဉ်ဇီးစ်သီးကနှာ် လီးမၤသကိုးတဂ်လာတဂ်ဆဲးတဂ်လၤအတဂ်ဟူးတဂ်ဂၤဇီးတဂ်ဂၤတဂ်ဇိတဂ်ဘဲသူဉ် တဖဉ်လာတဂ်သဘျှအပူးနှဉ်လီး

၂.ထံကို ပြင်္စြည့္စ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟ်ကဲနီးထိဉ်ဟူးထိဉ်ဂဲးထိဉ်ဖိသဉ်အတာ်ခွဲး တါယာ်န်သီးအဝဲသဲ့ဉ်တဖဉ်ကနှာ်မၤသက်ိဳးတေါ်လ၊လ၊ပွဲ၊ပွဲ၊လ၊တာ်ဆဲးတာ် လၤအတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤ, နွဲ လဉ်တာ်သဲ့ တာ်ဘဉ်အတာ်ဟူးတာဂဲၤ, နီးကဘဉ် ဟဲ့ဉ်လီးဝဲတာ်ခွဲးတာ်ယာာ်သဲ့ဉ်တဖဉ်လ၊အကြားအဘဉ်နီးအထဲသီးတု၊သီး လ၊အဘဉ်ထွဲဝဲနော်နီးတာ်ဆဲးတာ်လၤ, နွဲ လာ်အတာ်သဲ့တာ်ဘဉ်, တာ်သူဉ်ဖုံသးညီ နီးတာ်အိဉ်ကသို့ ကသီအတာ်ဟူးတာဂဲ၊ သဲ့ဉ်တဖဉ်နေ့ာ်လီး. တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၃၂

၁.ထံကိုပ်ဖိန်ဘပ်နိုင်တွင်္ဂလိုးတ်ပနီနိုင်စီသန်တဖဉ်အတာ်ခွဲးတာ်ယာလာတာက နီသနေဆီးလာတာ်ဂျွန်အမှုတာ်သူအီနိုဖိသန်လာနီးကစာ်အတာ်ဘန်ဘျူးအဂ်ီး နီးတာ်ကနီသနေအီးလာတာဖုံးတာ်မေးတုံးဂုံးလာမုံးဂုံးလာကကဲထိန်တာ်ဘန်ယိန် ဘန်ဘိုနီးကကဲထိန်တာ်တာ်တာ်လာဖိသန်အတာမြေးလိမ်းနီးမှတမှာ်ကကဲထိန် တာ်ဘန်ယိန်ဘန်ဘို လ၊ဖိသန်အတာ်အိန်ထိန်သီနီ နီချွနီးကကဲ ထိန်တာ် ဘန်ယိန်ဘန်ဘိုလ၊ဖိသန်အတာ်နိန်ထီနီထီနီလာနီးခ်ိနီးသား,တာ်စူးတာနော်, တာ်သက်ပဝး,နီးမှတမှာ်လာမှာဂုံးဝီတကပာနှုန်လီး

၂.ထံကို၊ပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံနှုံဂုံဂိလ၊တာ်ဒူးအိဉ်ထီဉ်သဲစးတာ်ဘျာအသနာျာ်, တာ်ပ၊တာပြးအသနာျာ်,မှာဂုံဂိဇီးတာ်ကျဉ်ဘဉ်ကျဉ်သံ့အသနာျာ်ဒ်သိုးကမာကဲ ထီဉ်လိဉ်ထိဉ်တာ်ဘျာအဝဲ အံးနှဉ်လီး ဒေိသို့းတာ်အဝဲ အံးကကဲ ထီဉ်အင်္ဂိ၊ ထံကို ဂ်ပဇိဉ်သဲ့ ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ပဉ်သူ ဉ်ပဉ်သးတာ်လာအဘဉ်ဘျိုးဘဉ်ဒါ လိဉ်အသးဒီးဟီ ဉ်ခိဉ်ဘီ မု ရဲအတာ်ဘျာလာအဂာသဲ့ ဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး လီးဆီဒဉ်တာ်ထံကို၊ပဒိဉ်သဲ့ ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်–

(က)ဟ်ပနီဉ်သးနံဉ်အစုၤကတၢါလာတါကတူဂ်လိဉ်ဖိသဉ်လာတါမၤပူၤ.

- (ခ)ဟ်ပနီဉ်တါသိဉ်တါသီလ၊အကြားအဘဉ်လ၊အဘဉ်ထွဲဒီးတါမၤအနဉ်ရံဉ် ဒီးတါမၤအတါအိဉ်သး.
- (ဂ)ဟ်ပနီဉ်တ်၊ဟ္ဉ်တ်၊ကမဉ်လ၊အကြားဝဲဘဉ်ဝဲမဲ့တမ့်၊တါဖီဉ်ယံးအဂၤသ့ဉ် တဖဉ်ဒ်သီးကမၤလီၤတံ၊ဝဲဒဉ်လ၊တါကလူၤပိဉ်ထွဲတါဘျ၊အဝဲအံးတုၤလီၤ တီးလီးအဂ်ိုန္ဉ်လီၤ

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၃၃

ထံကိုပ်ဖို့ ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံဂ့ဂ်ီလ၊အကြားအဘဉ်ခဲလက်ယုာ်နီးတာ်ထုးထီဉ်သစးတာ်ဘျာအသနာဉ်,တာ်ပ၊တာ်ပြးအသနာဉ်,ပှာဂ့ဂ်ီဝီနီးတာ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သံ့အသနာဉ်န်သီးကနီသနာဖိသဉ်လ၊တာ်သူကသံဉ်မူးဘှီးနီးတာ်သူကသံဉ်မူးဘှီးနီးတာ်သူကသံဉ်မူးဘှီးသည်တဖဉ်လ၊တဖိုးနီးသဲစးနီးတာ်သူတာဖိတာ်လံံးအဂူးအဂၤသည်တဖဉ်လာအကဆီတလဲမာဟားဂ်ီးတာ်ဆိကမိဉ်ကဆိမးန်တာ်ထုးထီဉ်အခီပညီလာဟာဦခ်ခ်္ခဘီမုံအလံဉ်ယံးယာဉ်သည့်စာဖဉ်အပူးအသီးနှဉ်လီး.ထံကိုဂ်ဖနိဉ်သည့်စာဖဉ်ကဘဉ်ဟံနှုံသဲစးတာ်ဘျာဂ့ဂ်ီခဲ့တာ်ပာတာပြားဂ့ဂ်ီခဲ့ပုံးဝှုံဝီခနီးတာကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုဂ္ဂ်ဝီသည်တဖဉ်န်သီးကနီသနာတာသည်အဦမိလာသည်သည်တဖဉ်လာတာထုံးဆီခံနီးတာကူဉ်လုံးမာကာကသံဉ်မူးဘှီးသည့်တဖဉ်လာတဖိုးနီးတာကျည်စးနှဉ်လီးမ

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၃၄

ထံကို ပဇိဉ်တဖဉ်ဟံမူဒါလ၊ ကဇီသဒ၊ ဖိသဉ်ဒ်သီးတ ၊ သူ့အီဉ်အဝဲသ့ဉ်တဖဉ် လ၊ မှဉ်ခွါအတ ၊ မုဉ်ဖံးမုဉ်ညဉ်အင်္ဂိုဒီးတ ၊ မေးပယွဲ ဖိသဉ်လ၊ မှဉ်ခွါတ ၊ မုဉ် ဖံးမုဉ်ညဉ်အကလုဉ်ကလုဉ်အင်္ဂိုန့်ဉ်လီး လ၊ တ ၊ ပည်ဉ်သံ့ဉ်တဖဉ်အံး အင်္ဂို ထံကို ၊ ပဇိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံ ဂါ စီလ၊ အကြားအဘဉ်လီးဆီ ဒဉ်တ ၊ လ၊ ထံကို ၊ အပတို့ , ထံကို ၊ ခံဘုဉ်အပတို၊ ဒီးလ၊ ထံကို အါဘုဉ်အပတို၊ ဒိသိးကဒီသဒ၊ –

(က)တာ်ကွဲ နှာ်လွဲ နှာ်ဖိသဉ်မဲ့ တမဲ့ာ်တာ်မာဆူဉ်နှာ်ဖိသဉ် ဒိသိးကမာတာ်မှဉ် ဖုံးမှာ်ညဉ်အတာ်ဟူးတာ်ဂဲၤတဖဉ်လာအတဖိးဒီးသဲစး.

(ခ)တာ်သူဖိသဉ်လာတာ်ဆါလီးအီဉ်သးတာ်ဖုံးတာ်မာလာနီာကစာ်အတာ်ဘဉ် ဘျူးအင်္ဂါမှတမှာ်တာ်သူအီဉ်ဖိသဉ်လာတာ်မှာ်ဖုံးမှာ်ညဉ်အတာ်ဟူးတာ်ဂဲးအဂၤ တဖဉ်လာတမ်းနီးသဲစး.

(ဂ)တာ်သူဖိသဉ်လ၊တာ်ထူးထီဉ်တာ်ဂ်ီးမူမှာ်ဂူးတာ်ပီးတာ်လီအဂူးဂးသ့ဉ်တဖဉ် မှာ်ဂူးလာအဘဉ်ဃးဒီးတာ်မံဃှာ်လိာသး တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၃၅

ထံကိုပြင်ခြဲတဖြာကဘဉ်ဟံဂ့ဂ်ီလ၊အကြုးအဘဉ်ခဲလက်လ၊ထံကို၊အပတို်, ထံကို၊ခံဘုဉ်အပတို၊ ဒီးထံကို၊အါဘုဉ်အပတို၊ ဒိသိုးကရီသရးဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ် လ၊တါဖိုဉ်ဆူဉ်အီးမှင်္ဂျ,တ်၊ဆါအီဉ်အီးမှင်္ဂျ,မှတမှါတ်၊ကူဉ်လဲးမ၊က၊အီးလ၊ တာပညိဉ်တမံးမံးအဖိခိဉ်နီးတါဂ့်၊အဂၤတမံးဂ္ဂၤအမီခိဉ်နှဉ်လီး

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၃၆

ထံကိါပဇိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဇီသၭၢဖိသဉ်လၢတါသူအီဉ်ဖိသဉ်လၢကျဲအဂၤသ့ဉ် တဖဉ်လၢၦၤတဂၤအနီါကစါအတါဘဉ်ဘျုးအင်္ဂါတမံးဂဲ့ၤလမ်း ကမၤဘဉ်ဇိဘဉ်ထံးဖိသဉ်အတါအိဉ်မှာ်ဆီးပၢၤအင်္ဂါန္ဉာ်လီး

တာ်ဘျာနီဉ်က် ၃၇

ထံကိၢ်ပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤလီးတံၢ်ဝဲဒဉ်ဒ်သိး–

(က)ဖိသဉ်တဂၤဂ္၊တဂၤဂု၊တ႞တဘဉ်မၤဆါအီးဘဉ်းနီးတ႞တဘဉ်မၤအၢမၤ သီအီးမှတမှါတ႞တဘဉ်ဟ်အီးန်တလီးက်ဒီးပှာကညီနီးတ႞တဘဉ်ဟုဉ်တ႞ ကမဉ်လ၊အအးအသီလ၊အလီးရ၊၊်လီးစ၊၊န္ဉာ်ဘဉ်းဖိသဉ်လ၊အသးနံဉ်အိဉ် (၁၈)ဆူအဖီလာ်တဖဉ်မှါမၤကမဉ်တါသိဉ်တါသီနှဉ်တါမုါလါလ၊တ႞ကပျ႞ ကဒါက္၊အီးမှါတအိဉ်ဘဉ်သးပျားတ႞တဘဉ်ဟ့ဉ်အီးတြသံတါစံဉ်ညီဉ် နီးတါစံဉ်ညီဉ်တစ်းသးလ၊ယိာ်ပူးနှဉ်ဘဉ်း

(ခ)ဖိသဉ်တဂၤဂ္၊တဂ္၊တဂ်တဘဉ်ဟံနှဉ်ဆူဉ်ကွံဉ်အတာ်သဘျှလ၊အတဖိးဒီး သဲစးနှဉ်ဘဉ်-တာ်ဖီဉ်ဖိသဉ်,တာ်ရးယာ်ဖိသဉ်,မှတမှာ်တာ်ထာနှာ်ဖိသဉ်လ၊ယိာ် ပူးကဘဉ်ဖိးမံလိာ်သးဒီးသဲစးတာ်ဘျ၊ဒီးတာ်ကဘဉ်သူအီးန်အမှာ်ကျဲလ၊အလိုံ ခံကတာဂ်တဘိန္ဉာလီၤ-ဒီးန်အကြားအဘဉ်ဝဲအသီးကဘဉ်မှာ်တာ်ဆာကတာိါလ၊ အဖုဉ်ကတာဂ်နှဉ်လီၤ- (ဂ)ဖိသဉ်ကိုးဂၤဇဲးလ၊အဘဉ်တ်၊ဟံနှုံကွဲဉ်အတ်၊သဘျှတဖဉ်တ်၊ကဘဉ်ဟ် အီးဒ်အမှုးပုံးကညီတဂၤအသိုးဒီးတါကဘဉ်ဟ်အီးဒ်အမှုးပုံးကညီတဂၤ လ၊အအိဉ်ဒီးအသူးအသှဉ်အလ၊ကပ်းနှဉ်လီး-ဒီးတ်၊ကဘဉ်ဟ်အီးကျဲလ၊ အဆိ ကမိဉ်နှုံဖိသဉ်အသုံးနှုံင်းဖိသဉ်အတါလိဉ်ဘဉ်လ၊အကြားဒီး အသုံးနှံဉ်နှဉ်လီး-လီးဆီဒဉ်တါဖိသဉ်လ၊အဘဉ်တါဟံနှုံကွဲဉ်တာသ ဘျှတဖဉ်တါတဘဉ်ဒူးယာ်အီးတပူးယီဒီးပုံးသုံးပုံသည်တစဉ်ထဲဒဉ်လ၊တါမှါ ဟ်လ၊အမှုးတါအဂ္ဒးကတာါလ၊ဖိသဉ်အင်္ဂါနှဉ်တါမေဝဲနဉ်သုလီး-ဖိသဉ်လ၊ အဘဉ်တာ်ဒူးယာ်အီးသုဉ်တဖဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတာ်ခွဲးတာ်ယာ်လ၊ကဆုံးကျိုးဒီး အဟံဉ်ဖိယ်ဖိခ်ီဖျိတ်၊ကွဲးလံဉ်ကွဲးလဲ၊ဒီးတာ်ကဟဲ ဟားအိဉ်သကိုးအီး လ၊တာ်အိဉ်သးလ၊အမှုးဖျုံးဒီးတာ်ဘဉ်ယဉ်ဘဉ်ဘိုနှဉ်လီး-

(ဃ)ဖိသဉ်ကိုးဂၤဇဲးလၢအဘဉ်တ်၊ဟံနှုံကွဲဉ်အတ်၊သဘျှတမဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဇီး တါခွဲးတါယာ်လ၊ကဒီးနှုံဘဉ်တ်၊မာရာ၊လာသဲစးဂေါ်ဝီဇီးတာ်မာရာ၊အဂၤတမဉ် လာအကြားအဘဉ်လ၊အဆိအချွနှဉ်လီၤႉဇီးကဘဉ်အိဉ်ဇီးတာ်ခွဲးတါယာ်လာ၊ ကသံကွါဝဲဒဉ်ကွို်ဘျိုဉ်•ၦာနှစ်နှုံကမီးသှဉ်တမော်လ၊အမာတာ်လ၊တာ်ကဘျ အပူၤ•လာအသံ့အဘဉ်ဇီးလ၊အတအိဉ်ယူတခီတာ၊တာ်တမဉ်လ၊မာ့ါတာ်ဇုး ဃာ်အီးနှဉ်မှာ်အဖိးဇီးသဲစးစုာ်ကီးခါနှဉ်လီၤႉဇီးတာ်ကဘဉ်မာတာ်ဆာတာ်လာ၊ အဆိအချွနှဉ်လီၤ.

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၃၈

၁.ထံကိါပဇိဉ်တဖဉ်အာဉ်လီးဝဲဧဉ်လာကဟ်ကဲဝဲဧဉ်ဇီးကမၤလီးတံဂ်ဇဉ်ဇ် သီးတာ်ကဟ်ကဲဟီဉ်ခိဉ်ဘီမု၊်ပှးဂဲ့၊ဝီဘဉ်ထွဲအတာ်လိဉ်သဲစးတာ်ဘျာတဖဉ် လာအဘဉ်ထွဲဇီးဖိသဉ် ဇ်အဘဉ်လိဉ်အသးဇီးအဝဲသ့ဉ်အထံအကိၢ်ဖဲတာ်ဇုး တာယးအဆာကတိါန္ဉါလီး.

၂.ထံကိါပဇိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံနှုံဂဂါဝီလၢအကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်သ့ဒ်သီးကမၤလီၤ တံဂဲဇဉ်ပှၤသ့ဉ်တဖဉ်လၢအသးနှံဉ်တပှၤထီဉ်ဒံး(၁၅)နှံဉ်တဖဉ်အနီါကစါဇဉ် ဝဲဒ်သီးတနှာ်လီးမၤဘဉ်ထွဲအသးဒီးတါဒုံးတါယၤနှဉ်လီး ၃.ထံကိၢဳပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟးဆုံးဝဲနော်တာထာသုံးဖိလ၊မှာလ၊အသးနှံခိုတမှာ ထီခိုင်း(၁၅)နံခိုသူခ်တဖဉ်လ၊သုံးပူးနှုခ်လီး စဲတာ်ထာသုံးလ၊မှာလ၊အသးနှံခိုပှာ ထီခိုလံ(၁၅)နှံခိုဘခ်ဆခ်တမှာထီခိုင်း(၁၈)နှံခိုတဖခ်အကျိုထံကိၢဳပဒိခိုတဖခ် ကဘဉ်ဂုဂ်ကျွဲးစားဟုခ်တာခွဲးတာ်ယာ်လ၊မှာလ၊အသးနှံခိုအါသူခိုတဖခ်နှုခ်လီး

၄.န်သီးအဝဲသူဉ်အမူအဒါအိုဉ်ဝဲဒဉ်လၢကဘဉ်ဒီသဒၢထံဖိကို၊ဖိဖဲတါဒုးတါ် ယၤလၢဟီဉ်ခိဉ်ဘီမု၊်ပူးဂ့ါဝီအတါလိဉ်ဘဉ်သဲစးတါဘျာအဖီလာ်အသီး ထံကို၊ပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ဟံဂ့ါဝီလၢအကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်သွန်သီးကဒီသဒၢဖိ သဉ်ဒီးကအားထွဲကွာ်ထွဲဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ်လၢအဘဉ်နးဘဉ်ဖှီဉ်လၢတာ်ဒုးတာ် ယၤအယိန္ဍဉ်လီး.

တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၃၉

ထံကိုပ်ဖိန်ဝ်တမှာကဘဉ်ဟံနှုံဂဂုံစီလာအကြားအဘဉ်ခဲလက်ဒ်သီးကထိဉ်ဟူး ထိဉ်ဂဲးထိဉ်ဖိသဉ်သှဉ်တမဉ်လာတါတကနဉ်ယုဉ်အီးလာကျဲတဘိဘိမှါဂူး, အဘဉ်တါသူအီဉ်အီးလာပှာတဂၤအနီါကစါအတါဘဉ်ဘျူးအင်္ဂါမှါဂူး,အ ဘဉ်တါမာအာမာသိမာဆူးမာဆါအီးမှါဂူး,အဘဉ်တါမာအီးနုံးနားကျုံကျုံးမှါ ဂူး,နီးတါဟ္ဉ်အီးတါကမဉ်နီးတါမာအီးလာအလီးရာဂ်လီးစာါမှါဂူး,မဲ့တမှါ ဖိသဉ်တမဉ်လာအတူါဘဉ်တါဒုံးတါယာအသဟီဉ်မှါဂူးဒ်သီးအဝဲသှဉ်တမဉ် အတါအိဉ်မူကဘဉ်လီါဘဉ်စးကပြော့းနီးဒ်သီးကသဲ့ဟဲကူးအိဉ်မူဆီးဂဲးကူး လာပှာတဝာအပူးနှဉ်လီးတါမာဘဉ်လီါဘဉ်စးကပါကူးနီးတာပဲတဲကူးအိဉ် မူဆီးဂဲးကပြော့၊ ဒ်သီးဆံးသဲ့ဉ်တမဉ်ကဘဉ်ဟဲကဲထိဉ်အသးဖဲခ်ိုသားလာ အဆီဉ်ထွဲဟုဉ်ဂ်က်ုဘ်ဝါဖိသဉ်အတာအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့့ဖိသဉ်အတာ်ဟ်ကဲလီး အကစ်အသားနေဝဲ,နီးဖိသဉ်အသူးအသှဉ်အလာကပီးနှဉ်လီး. တာ်ဘူနီဉ်င်္ဂ ၄ဝ

၁.ထံကိုပ်ဖိန်ဘဲဖစ်ဘူ်လိပ်ပပနီနှစ်နှစ်သည်ကီးဂၤနဲးလာအဘည်တာပြာတ ခီတားအီး,အဘည်တာ်ဟ်ကမည်အီးနီးအဘည်တာ်ဟပနီည်အီးလာအမေးကမည် သဲစးတာ်ဘျာလာတာ်ဟဲ့ည်တာ်ကမည်သုံ့penal law)သည်တဖဉ်အတာါနွဲးတာ်ယာ် လာတာ်ကဟ်အီးန်ကျဲလာအဖိုးမံလိဉ်အသးနီးတာ်ဟဲ့ည်သဆှည်ထီည်ဖိသည်အ သူးအသည်အလာကပီးနီးဖိသည်အလုုံအပူးလာအမှုးတာ်လာအကထည်ဟူး ထိည်ဂဲထီည်ဖိသည်တာ်ဟဲကဲပူးဟီည်ခိုည်ဖို့အတာရွဲးတာ်ယာဒီးအတာသဘျနည် လီး.တာ်အခဲ အံးမှုာ်တာ်လာအဆိ ကမိဉ်ယှဉ်စာ့ဂ်ကီးဖို့သည်အသးနှံည်နီး တာဘည်သးလာအဟုည်သဆှည်ထီည်ဖိသည်အတာ်ဟဲကူးအိဉ်မူဟူးဂဲးကဒါကူး လာပုံးတဝးအပူးနီးဖိသည်အတာ်ဟံမှုဒါလာပုံးတဝးအပူးနှာ်လီး.

၂.န်သီးကမၤတါအဝဲအံးအဂ်ီါနီးလာတါဟ်သူဉ်ဟ်သႏဒ်အဖိုးမံလိဉ်အသႏဒီး တာ်လာတာကဘဉ်လူးပိဉ်မၤထွဲလာဟီဉ်ခိဉ်ဘီမုါအလံဉ်ဃံးဃာ်သ့ဉ်တဖဉ်အ ပူးလီးဆီနော်တာ်ထံကိါအပနိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤလီးတာ်ဝဲနော်နိသီး–

(က)ဖိသဉ်တဂၤဂ္ၤတဂၤဂ္ၤတဂ်တဘဉ်ပဲၤတခ်ီတၢၤအီၤ,တဂ်တဘဉ်ပဂ် ကမဉ်အီး,မ့တမှါတါတဘဉ်ပင်ပနိဉ်အီၤလာအမၤကမဉ်တါသိဉ်တါသီလၢ တါဟ္ဉ်တါကမဉ်သ့ဉ်ခီဖျိစဲအဝဲမၤကမဉ်တါအခါတါလာအဝဲမၤကမဉ် ဘဉ်ဝဲမှါဂ္ၤတါလာအဝဲတမၤကမဉ်ဘဉ်ဝဲသ့ဉ်တဖဉ်မှါဂ္ၤနေ့ဉ်တဘဉ်တါတြီအီၤ ဒံးလာထံလိါကီါပူးအသဲစးတါဘျာအပူးမှါဂ္ၤဟီဉ်ခိဉ်ဘီမုါသဲစးတါဘျာအပူး မှါဂုၤဘဉ်နှဉ်လီး

(ခ)ဖိသဉ်ကိႏဂၤဒဲးလၢအဘဉ်တၢ်ပဲၤတခ်ီတၢၤအီးဒီးလၢအဘဉ်တၢ်ဆိုးအီၤလၢအ မၤကမဉ်သဲစးတၢ်ဘျ၊နှဉ်အစုၤကတၢၢ်အိဉ်ဝဲဒဉ်ဒီးတၢ်အုဉ်ကီၤတဖဉ်ဒ်အမ့ၢ်–

(ကက)တ်၊ကဘဉ်ဟ်အီးဇ်သီးပုၤတဂၤလၢအတၢ်ကမဉ်တအိဉ်တချူးလၢတၢ် နူးနှဲဉ်ဖျါထီဉ်အတၢ်ကမဉ်လၢသဲစးသွှဲ့စီးတစု (ခခ)တဂ်ကဘဉ်ဒူးသှဉ်ညါအီးလာအဆိအချွနီးတဂ်ကဘဉ်ဒူးသှဉ်ညါအီးလာ အနိုးကစါဒဉ်ဝဲလာအဘဉ်တဂ်ဆိကမိဉ်အီးလာအမာကမဉ်တဂ်မနုဒန္နဉ်လီးေ မုာ်ကြားဝဲဘဉ်ဝဲတခိတဂ်ကဘဉ်ဒူးသှဉ်ညါအမိါအပါမှတမုာ်ပူးလာအကွက်ထွဲအီး သူ့ဉ်တဖဉ်န္နဉ်လီး နီးအဝဲကဘဉ်အိဉ်ဝဲဒဉ်နီးတဂ်တိစားမာစားလာသဲစးဂေါ်စီမုံ ဂူးတစ်မာစားလာအဂၤသု့ဉ်တဖဉ်မှ ဂြုံးဖွဲ့တင်္ဂတတိုကတိုးတဂ်ဂုံးနီး တဂ်ဟိမျါထီဉ်တဂ်ုဂ်လာတဂ်ကနီသင်္ဒနှစ်အတာမှုးတရ်စြာခါနှဉ်လီး

(ဂဂ)တဂ်ကဘဉ်ဆ၊တဲဉ်တဂ်ဂုလ၊အတအိဉ်ဒီးတဂ်စားခံခီဖျိပှာနှုံစိန္နာ်ကမီး မှတမှုစ်ဉ်ညီဉ်ပိတ္ကကရ၊လ၊အသံ့အဘဉ်,အမ၊တဂ်လ၊တာ်သဘျှအပူာ,နီးတ အိဉ်ယူတခီတားတဂ်တမဉ်ဖဲတါထီဉ်ဘာက္ဂ်ီလ၊အအိဉ်ဒီးတဂ်တိတဂ်တြခ်ီဖြိတဂ် ဘျ၊သဲစးဒီးကပဉ်ယှဉ်ဝဲဒဉ်ဒီးတဂ်မာစားလ၊သဲစးဂုဂ်ဝီဒီးတဂ်မာစားအဂၤသည့် တဖဉ်လ၊အကြားဝဲဘဉ်ဝဲနှဉ်လီး.မဲ့တမှုဂ်လ၊တာဆိကမိဉ်ဝဲဒဉ်လ၊ကမ့ဂ် တဂ်လ၊အဂ္ဂၤကတာဂ်လ၊ဖိသဉ်အင်္ဂိုလီ၊ဆီဒဉ်တဂ်တဂ်မဲ့ဆိုကမိဉ်ယှဉ် ဖိသဉ်အသႏနံဉ်ဒီးအတဂ်အိဉ်သး ဖိသဉ်အမိဂ်အပဂ်ဒီးပှာကွက်ထွဲဖိသဉ်သှဉ် တဖဉ်နှဉ်တဂ်မှုဂ်မာစ်ခံတာ်ဆာတာသဲ့ဝဲဒဉ်နှဉ်လီး.

(ဃဃ)တ႞တဘဉ်မၤန္ ဉ်ဆူဉ်အီးလၢကဟ့ ဉ်လီးတ႞အုဉ်သးမဲ့တမ့႞ကအာဉ် လီးတ႞ကမဉ်နှဉ်ဘဉ်းတ႞တဘဉ်မၤန့႞ဆူဉ်အီးလၢကသမံသမီးမဲ့တမ့်႞ကဘဉ် သမံသမီးပှာအုဉ်ကီးသးသဲ့ဉ်တဖဉ်လၢအထီဒါလိဉ်အသးဒီးအီးဘဉ်းဒီးတၢ် တဘဉ်မၤဆူဉ်အီးဒ်သီးကဒီးနှုံတ်ျမၤသကိးတ႞ဒီးတ႞သမံသမီးပှာဆုဉ်ခီဉ် သးလၢဖိသဉ်အခၢဉ်စးလၢတါထဲသီးတုံးသီးအဖီခိဉ်နှဉ်ဘဉ်း

(cc)တာ်မှတ်ပနီဉ်အီးလာအမၤကမဉ်သဲစးလာတာ်ဟုဉ်တာ်ကမဉ်သံ့နှဉ်တာ်ဆာ တဲာ်ဒီးတာ်ဟံဂုံးဝီလာအပိဉ်ထီဉ်အခံသှဉ်တဖဉ်နှဉ်ကဘဉ်တာ်သမံသမိုးကဒါ ကုံးအီးခီဖျိပုးဘဉ်စိဘဉ်ကမီးမှတမှာ်စဉ်ညီဉ်ပီတဲ့ကရာလာအသံ့အဘဉ်,အ မာတာ်လာတာ်သဘျှအပူးနီး,လာအတအိဉ်ယူတခီတားတာ်လာထားတပတိါနှဉ် လီး. (စစ)ဖိသဉ်မဲ့တနာ်ပၢါဒီးကတိၤကျိဉ်လ၊တာ်သူအီးမဲ့တဘဉ်ဘဉ်နှဉ်ကဘဉ်အိဉ် ဝဲဒဉ်ဒီးပုၤတဲကျိုးတာ်တဂၤလ၊တာ်လာဉ်ဘူဉ်လာဉ်စံ့တအိဉ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ

(ဆဆ)ဖဲတာ်ထိဉ်ဘာက္ဂိါတပတိၢိလၢ်လာ်တာကဘဉ်ဟ်ကဲဖိသဉ်အနီါတဂၤအ တာသဘျှ•

၃.ထံကိ်ါပဒိဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ယုကျဲဟ့ဉ်သဆှဉ်ထီဉ်ဒ်သီးတဂ်ကနးအိဉ်ထီဉ်သံ စးတါဘျာသွဉ်တဖဉ်မှ\ဂ္ဂၤ,တာ်ရဲဉ်တာ်ကျဲးအာကျိုအာကွှာ်သွဉ်တဖဉ်မှ\ဂ္ဂၤ, ပှးဘဉ်မူဘဉ်ဒါသွဉ်တဖဉ်မှ\ဂ္ဂၤနီးတာ်ကရာကရိသွဉ်တဖဉ်မှ\ဂ္ဂၤလီးဆီဒဉ် တာလာအကြားအဘဉ်လိာ်သးနီးတာ်ဂ္ဂါဒ်အမှ\စိသဉ်လာအဘဉ်တာ်ထံဉ်ကမဉ် အီၤ,အဘဉ်တာ်ပာ်ကမဉ်အီးမှတမှ\အဘဉ်တာ်ဟ်ပနီဉ်အီၤလာအမာကမဉ်သံ စးတာ်ဘျားီးလီးဆီဒဉ်တာ်—

(က)တါကဘဉ်ဟ်ပနီဉ်သးနှံဉ်အပတိါတခါဇီးဖိသဉ်သ့ဉ်တဖဉ်လ၊အသးစါန့ါ ငံးသးနှံဉ်လ၊တါဟ်ပနီဉ်ယာ်အီၤနှဉ်တါကဘဉ်ဟ်အီၤလ၊အမၤကမဉ်သဲစး တါဘျ၊လ၊တါဟ့ဉ်တါကမဉ်သ့တသ့ဘဉ်နှဉ်လီၤ

(ခ)စဲအကြားအဘဉ် ဇီးတါသးအိဉ်တဘျိလါလါ,တါကဘဉ်မၤဝဲဇဉ်လၢဖိသဉ် ဇံးနှဉ်အသိးတဖဉ်ဇ်သိႏအတအိဉ်ဇီးတါထိဉ်ဘၢထိဉ်ကွိ ါစဲလၢၦၤဟိဉ် ခိဉ်ဖိအခွဲးအယာ်သှဉ်တဖဉ်ဇီးသဲစးအတါဇီသဧၢသှဉ်တဖဉ်နှဉ်ဘဉ်တါဟ်ကဲ အီးလၢလၢၦဲၤမုံးနှဉ်လီး

၄.တါရဲဉ်တါကျဲးအကလုဉ်ကလုဉ်သူဉ်တဖဉ်ဒ်အမှါ,တါကဟုကယဉ်,တါ ဟုံးစုနဲဉ်ကျဲဒီးတါပါဆှု၊ရဲဉ်ကျဲး,တါဟုဉ်ကူဉ်ဟုဉ်ဖေးဘဉ်မေးဒီးတါကီတါခဲ့, တါကဘဉ်လဲးဟ်ဖျါထိဉ်သးထိဘိခ်ီဖြီအမီးတါကမဉ်အယိ,တါကွာ်တွဲ, တါကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သူ့ဒီးတါလုါအီဉ်သီးသမူတါမီးလိအတါရဲဉ်တါကျဲးတဖဉ် ဒီးကျဲအဂၤလာတါကရာကရိအတါကွာ်ထွဲအမဲဉ်ညါကဘဉ်မီးဝဲဒဉ်ဒ်သီးတါ ကဘဉ်မီးလီးတံါဝဲဒဉ်ဖိသဉ်တဖဉ်ကဘဉ်တါကျဲးအီးကျဲလာအကြားအ ဘဉ်ဇီးအဝဲသူဉ်အတၢ်အိဉ်မှဉ်ဆီးပၢၤဇီးကဘဉ်ကၢကီဉ်လိဉ်သးဇီးအဝဲသူဉ် တဖဉ်အတၢ်အိဉ်သးဇီးအတၢ်ကမဉ်နူဉ်လီၤ

တာ်ဘူးနီဉ်ဂ်ာ် ၄၁

တါတမ်းဂူးတမ်းဂူးလ၊တါအ၊ဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအပူးတဘဉ်မးဘဉ်နိ ဘဉ်ထံးတါသ့ဉ်တဖဉ်လ၊အကဲထီဉ်တါဂါတါဘါလ၊တါကမၢကဲထီဉ်လိဉ် ထီဉ်ဖိသဉ်အတါခွဲးတါယာ်နီးတါဘျ၊သ့ဉ်တဖဉ်လ၊ကအိဉ်ဝဲနဉ်လ၊–

(က)တာ်ဘျာသဲစးလာထံကိ်ာတဘဲ့ဉ်အပူး

(ခ)ဟီဉ်ခိဉ်ဘီမှါတာ်ဘျာသဲစးလာအကဲတာ်ဘျာသဲစးလာကိုာ်အဝဲနှဉ်အပူး.

အဆၢဇိဉ်၂

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၄၂

ထံကိုပ်ဖိခ်တဖဉ်ဟံမူဒါလ၊ကမၤဝဲဧဉ်ဧသီးတါသိဉ်တါသီဧီးတါဂ့ါတါကျိုး လ၊အအိဉ်လ၊တါအၫဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအပူးသ့ဉ်တဖဉ်တါကသ့ဉ်ညါ အီးလ၊ပှးဖိဉ်တုးခိဉ်ပှဲးတဖဉ်မှါဂူးဖိသဉ်တဖဉ်မှါဂူးခီဖျိကျဲလ၊အဘဉ်ဘျီး ဘဉ်ဒါနီးတါကဘဉ်မးအီးလ၊တါသူဉ်ဆူဉ်သးဂဲးအပူးနှဉ်လီး

တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၄၃

၁.နိတ်၊ပည်ဉိလ၊တါကသမံသမိးတါလဲၤထီဉိလဲၤထီလ၊ထံကိါပနိဉ်တဖဉ် အတ်၊မ၊ကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်အမူအဒါလ၊အဟံဃာ်ဝဲနဉ်လ၊တာ်အ၊ဉ်လီးအီလီး အဝဲအံးအပူးအဂ်ါတါကဘဉ်ဒူးအိဉ်ထီဉ်ကမံတံးတဖုလ၊အဘဉ်ဃးနီးဖိသဉ် အခွဲးအယာ်န်အကမၤထွဲတါဖံးတါမၤလ၊တာ်ကွဲးလီးဟ်လီးအီးလ၊လံာ်တာ အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအပူးနှုဉ်လီး.

၂.ကမံတံးအဝဲအံးကဘဉ်ပဉ်ယှာ်ဝဲဒဉ်ဒီးပှာလာအနာ်ပားဖိသဉ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ ဘျဲးဘျုံးဘျိုးဘီးးကဘဉ်မှုပြုသည်တဖဉ်လာအတာ်သကဲာ်ပဝးဂူးဒီးပှာသည် တဖဉ်လာအဘဉ်တာ်ဟ်ပနီဉ်အီးလာအသဲ့ဉ်ညါနာ်ပားတာဂံ့က်က်ကြိုးလာလံာ် တာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအပူးအဂၤတဆံနှဉ်လီး.ကမံတံးဖိသ့ဉ်တဖဉ်က ဘဉ်တာ်ယုထာထီဉ်အီးလာထံဖိက်ီးဖိအကျါဒီးအဝဲသ့ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မာတာ် လာအနီးကစာ်နေဝဲအတာ်သဲ့တာ်ဘဉ်ဒီးတာ်ကဘဉ်ဆိကမိဉ်ယုာ်ဟိဉ်ကဝီးအ တာ်အိုဉ်သးဒ်ပှာခဲလာဂ်ကဒီးနှုံဘဉ်တာ်ခွဲးတာ်ယာ်ထဲသိုးတုံးသီးလာတာ်ယုထာ အင်္ဂီးဒီးတာ်ကဘဉ်ဆိကမိဉ်ယုဉ်စုံးကီးသဲစီးတာ်ဘျာတာမြာအကျိုးအကွာ် အခိဉ်သုံ့ခ်နှဉ်လီး

၃.ကမံတံးဖိသ့ဉ်တဖဉ်ကဘဉ်တါဃုထၢထီဉ်အီးခီဖြုတါဟုဉ်တါဖးခူသူဉ် လၢၦၤသ့ဉ်တဖဉ်လၢအထံအက်ိုပဖိဉ်ဆှာနုဉ်အမံးနုဉ်လီး.ထံကိ်ိုပဖိဉ်တ ဖုစုဉ်စုဉ်ကဘဉ်ဆု၊နှဉ်ပု၊တဂၤလ၊အထံဖိက်ိုဖိအကျိုန္နဉ်လီး. ၄.တာ်ယုထာကမံတံးအခ်ီဉ်ထံးကတာဂ်တဘျီတာဂ်ကဘဉ်မာအီးစဲတာ်အာဉ်လီး အီလီးအဝံအံးကဲထီဉ်တာ်ဘျာတစုးနှဉ်ယုလါဝံးအလိုးခံနှဉ်လီးမီးအဝဲနှဉ်ဝံး အလိုးခံတာကဘဉ်ယုထားအီး(၂)နှံဉ်တဘျီနှဉ်လီးမှီစု၊စိုင်ကရားအနှဉ်ရွှဲဉ် ခိဉ်ကျာဂ်ကဘဉ်ဆာလော်ဆူထံကိုပ်ဖနိဉ်သဲ့ဉ်တဖဉ်အအိုဉ်နီးကွဲမှာ်ဘဉ်ပှာလာ ကနားထီဉ်ပှာမံးလာခံလါအတိုးပူးတချူးလာတာ်ယုထားမု ်နံးတဘျီစုဉ်စဉ် အစုးကတာဂ်လွှုံးလါနှဉ်လီး စဲနှဉ်ဝံးအလိုးခံနှာ်ရွှဲဉ်ခိဉ်ကျာဂ်ကဘဉ်ကတာက တီးမံးစရီဒီလံာ်စဉ်ဖျာဉ်မိဉ်ပှာ်အတာရဲဉ်လီးသးအသီးလာမံးလာအဘဉ်တာ ဆားထီဉ်တဖဉ်ခဲလက်နီးကဘဉ်တို့စုံထိုခ်ဆူထံကိုပ်ဖနိုင်သဲ့ဉ်တဖဉ် လာအဆုးနှာ်ပွားမံးနီးကဘဉ်တီဉ်ထီဉ်ဆူထံကိုပ်ဖနိုင်သဲ့ဉ်တဖဉ်အအိုဉ် စတာမေးတာ်အိုဉ်ဖိုဉ်အဘျိဝ်အံးနှာင်လီး

၅.တါဃုထၢန္နာ်တါကဘဉ်မၤႜၷီၤဖဲထံကိုပြင်္ပြည့်ဝတမဉ်အတါအိုင်ုံဖိုင်ုလၢနှင့် ရွဲ ဉိခ်ိန်ကျုၢ်ကွဲ မှုခ်အီၤနီးတါကဘဉ်မၤအီၤဖဲဘီမု႞စၢဖိုန်ကရာအဝၤလီ႞ခိန် သူ့ ဉိန္နာ်လီၤ.တါအို ဉိဖိုန် အီးအသီးသူ့ ဉ်တဖဉ်ထံကိုပြင်္ပြာသျင့်မို့ကဘဉ် ထီဉ်ဝဲနော်နီးပှာသူ့ ဉ်တဖဉ်လာအဘန်တါဃုထၢထီဉ်အီၤန် အမ္ဒါကမံတံးဖိသူ့ ဉ် တဖဉ်နှင့်ကဘဉ်မ့်၊ပှာလာအနီးနှုံတါဖီးအအါကတာ၊ နီးကဘန်မှာ်တါဖီးနှီးဂံ၊ အအါကတာ၊ လာထံကို ပြင်္နြာခြင်္ပေလာအဟဲထီ ဉ်တါအို ဉိဖိုန် နီးအဟုန်တါ ဖီးနှာ်လီး.

၆.ကမံတံးဖိသ့ဉ်တဖဉ်အံးကဘဉ်တာ်ယုထာထီဉ်အီးလာကမာတာ်လွှာ်နှံဉ်အ ဂိုဂ်န္နာ်လီး တာ်မှာ်ဆွာနှင်ကဒါကူးအီးအသီတဘျီနှဉ်အဝဲသှဉ်အခွဲးအယဉ် အိဉ်လာကဒီးယုထာအသးအသီတဘျီကဒီးနှဉ်လီး ကမံတံးဖိယာ်ဂၤလာအ ဘဉ်တာ်ယုထာထီဉ်အီးလာတာ်ယုထာအခ်ီဉ်ထံးတဘျီနှဉ်အမူဒါကတာက်ကွဲဝဲ၀ နဉ်စခံနှံဉ်ဝံးအလီခံနှဉ်လီး တာ်ယုထာအခ်ီဉ်ထံးတဘျီဝံးတဘျီယီကမံတံး ယာ်ဂးအမံးသူဉ်တဖဉ်အံးတာ်အိဉ်ဖိုဉ်အမှာပားလီာဆွဉ်နီးကဘဉ်ယုထာထီဉ် အီးခ်ီဖြိုတာ်ဘုးခဲနှင့်လီး ၇.ကမံတံးဖိတဂၤမ့၊်သံကွံာ်မဲ့တမ့၊်မဟးထီဉ်ကွံာ်လာတါမၤမဲ့တမ့၊်ဘီးဘဉ်သ့ဉ် ညါဝဲဒဉ်လာတါဂ့ါတမံၤမံၤအဖီခိဉ်အဝဲဟံကမံတံးမူဒါမဲ့တသဲ့လာၤဘဉ်နှဉ် ထံကိုါပဒိဉ်လာအဆု၊နုဉ်ကမံတံးဖိအဝဲအံးကဘဉ်ဟ့ဉ်လီးမူဒါလ၊ၦၤသဲ့ၦၤ ဘဉ်တဂၤဂၤလာအထံဖိကိုါဖိဒဉ်ဝဲအကျါဒ်သီးကမၤပုဲၤထီဉ်က္၊နံဉ်လာအ အိဉ်တ့ာ်သူဉ်တဖဉ်နှဉ်လီးႋဒီးကမံတံးကဘဉ်တူါလိာ်ဝဲဒဉ်ဒီးနှဉ်လီး

၈.ကမံတံၤအဝဲအံးကဘဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်အနီါကစါဒဉ်ဝဲအတါသိဉ်တါသီ,တါ ဘျ၊အကျိုအကွဉ်လ၊အကစါဒဉ်ဝဲနှဉ်လီၤ

၉ႋကမံတံၤအဝဲအံၤကဘဉ်ဃုထၢထီဉ်အၦၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါဒဉ်ဝဲလၢကမၤတါ ခံနံဉ်အင်္ဂါန့ဉ်လီၤႉ

၁၀.ကမံတံးအတါအိဉ်ဖိုဉ်သှဉ်တဖဉ်ညီနှါတါကဘဉ်မးအီးဖဲဘီမှဉ်စးဖိုဉ်ကရး အဝဲးလီးခိဉ်သှဉ်မှတမှါတါလီါလးအမုဉ်လဲးမှဉ်ကဲ့းလးကမံတံးယုထးဝဲနဉ် အလီါနှဉ်လီး.ကမံတံးအဝဲအံးညီနှဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဖိုဉ်တနှံဉ်တဘျီနှဉ်လီး. ကမံတံးအတါအိဉ်ဖိုဉ်အဆးကတီါအယံာ်နှဉ်ကဘဉ်တါဆးတဲာ်ဟ်ပနီဉ်အီး ဒီးကဘဉ်တါသမံသမိးကဲ့းအီးနှဉ်လီး.အလီါမှအိဉ်တါကဘဉ်မးအီး ခီဖြိုထံကီါပဒိဉ်သှဉ်တဖဉ်အတါအိဉ်ဖိုဉ်လးတါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးဒီး ဘျီဉ်ဒိဉ်တါအိဉ်ဖိုဉ်ကဘဉ်တူါလိဘဲဝဲနာ်နှဉ်လီး.

၁၁.ဘီမုါစၢဖိုဉ်ကရၢအနှဲဉ်ရွဲဉ်ခိဉ်ကျၢ်ကဘဉ်ဟ့ဉ်လီးပှးမးတၢ်ဖိနီးတၢ်လီၢ တာ်ကျဲသ့ဉ်တဖဉ်န်သီးကမံတံးအဝဲအံးကဖံးတာ်မးတာ်တုးလီးတီးလီးလာ တာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအဖိလာန္ဉ်ာလီး

၁၂.ယု႒်ဇီးဘျီဉ်ဇိဉ်တါအိဉ်ဖိုဉ်အတါတူဂ်လိဉ်အသီးကမံတံးဖိသ့ဉ်တဖဉ်လ၊ အဘဉ်တါဒုးအို ဉ်ထိဉ်အီးလ၊တါအၫဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအဖီလဉ်ကဘဉ် ဇီးနှုံဘဉ်လါလဲလ၊ဘီမုါစၢဖိုဉ်ကရ၊အအိဉ်ယု႒်ဇီးတါဖီဉ်ဃံးလ၊တါအိဉ်ဖိုဉ် ကဆ၊တဲာ်ဟ်လီးဝဲဇဉ်နှဉ်လီး တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၄၄

၁.ထံက်ိဳးပါဒီဉ်တဖြဉ်တံမူဒါလ၊ကတီဉ်ထီဉ်လံာ်ဟ်ဖျါလ၊အဘဉ်ထွဲ ဒီးတၢဴဖံး တါမၤလ၊အဝဲသ့ဉ်တဖဉ်မၤဝဲလ၊အကဲထီဉ်တာ်ဘျူးတၢဴဖိုဉ်လ၊တာ်ခွဲးတာ်ယာ် သ့ဉ်တဖဉ်လ၊အဘဉ်တၢဴဟ်ပနီဉ်အီးဖဲအံးဒီးတာ်လဲးထီဉ်လဲးထီလ၊အဝဲသ့ဉ် မၤကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်ဝဲနော်ဘဉ်ယးတာ်သူတာ်ခွဲးတာ်ယာ်သူခိုတဖော်အံးအဖီခိုဉ် ဆူဘီမှာ်စာဖိုဉ်က၅၊အနှဲဉ်ရွှဲခိုခိုင်ကျားနှုံ့ခ်လီး

(က)ဖဲတာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးကဲထီဉ်တာ်ဘျာလာထံကိၢ်လာအတီဉ်ထီဉ် လံာ်ဟ်ဖျါအဝဲအံးခံနှံဉ်အတီာ်ပူး

(ခ)တာ်နှဉ်ဝံၤအလိုခံတာ်ကဘဉ်ဆာထိဉ်ယာ်နှံဉ်တဘျီနှဉ်လီး.

၂.လ်ာ်ဟ်ဖျါသှဉ်တဖဉ်လ၊တက်ွွဲးအီးလ၊တာ်ဘျာအဝဲအံးအဖီလာ်နှဉ်မှုအိဉ် နီးတာ်ဂ်ာုနီးတာ်ကီတာ်ခဲသှဉ်တဖဉ်လ၊အမၤဘဉ်နိဘဉ်ထံးတာ်မၤလဲးထီဉ်လဲး ထီတာ်ဖုံးတာ်မးမူဒါလ၊အအိဉ်လ၊တာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအဖီလာ်နှဉ်က ဘဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲနဉ်နှဉ်လီးတာ်ဟ်ဖျါသှဉ်တဖဉ်ကဘဉ်ပဉ်မဟုာ်ဝဲနဉ်နီးတာဂ်ာ တာ်ကျိုးလ၊လ၊ပဲှၤပဲှင်းသီးကဟ္ ဉ်လီးကမံတံးဝဲအံးတာ်နာ်ပ။်ဘျုံးဘျိုး ဘျီးလ၊တာ်မ၊ကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်တာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးလ၊ထံကိုပ်ဖိဉ်လ၊ အကွဲးလာံဟ်ဖျါအဝဲအံးနှဉ်လီး.

၃.ထံကိၢဳပဒိခိုတဖုလၢအတိခိုထီခိုတဲ့ၢလံလံာ်ဟ်မျါအခီခိုထံးတဘဲ့ခိုလၢအလၢ အပုံးဆူ ကမံတံုးအအိခိုန္ခခိုစဲ အတီခိုထီခိုကဒါကူးတၢဳပခ်ဖျာလာ၊ခံတဘဲ့ခို လၢအလီးပလိခ်လိခ်အသးဒီးတာဘျာအစံအံုးအဆားဖိ(၁)အဒ္ (ခ)အပူး တလိခိုလၢကကွဲးဖျာထီခိုကဒါကူးတာ်ဂဲ့၊လာအဟ်မျာထီခိုတဲ့၊စဲလားလံခ်ဟ်မျာ လာညါတဘဲ့ခ်အပူးနှဉ်ဘခ် ၄.ကမံတံးအဝဲအံးကဘဉ်ယ့အါထီဉ်တါဂ့ါတါကျိုးလာအဘဉ်ထွဲလိာ်အသးဒီး တါမၤကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်တါအၫဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးလာထံကိၢ်ပဒိဉ်တဖဉ်အ အိဉ်နူဉ်လီး

၅.ကမံတံၤအဝဲအံၤကဘဉ်တီဉ်ထီဉ်လံဉ်ဟ်ဖျါဘဉ်ဗားအဝဲသ့ဉ်အတာ်ဟူးတာ် ဂဲၤခံနံဉ်တဘျီဆူဘျီဉ်ဧိဉ်တာ်အိဉ်ဖိုဉ်ခီဖျိမုာ်ကျိၤဝဲၤကွဉ်ဇီးပှၤဂ့္ဂါဝီကီၫ်ကး (Economic and Social Council)နှဉ်လီၤ.

၆.ထံကိၢ်ပဇိဉ်သှဉ်တဖဉ်ကဘဉ်မၤဝဲဇဉ်ဒ်သိးအပှၤထံဖိကိၢ်ဖိသ့ဉ်တဖဉ်က ဖိးနှုံဘဉ်လံာ်ဟ်ဖျါလၢအဝဲသှဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲဇဉ်နှဉ်လီၤ

တာ်ဘူာနီဉ်င်္ဂ ၄၅

န်သီးတါကဟ့ဉ်ဂ်၊ဟ့ဉ်ဘါတါမၤကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်တါအၫဉ်လီးအီလီးအဝဲအံး တုၤလီးတီးလီးအင်္ဂါနီးတါဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤထံကိါဘီမုါအတါမၤသကိးတါလၢ အဘဉ်တါဖၢနှဉ်ဃာ်စဲတါအၫဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအင်္ဂိ၊–

(က)ခၢဉ်စးကရၢလီးဆီတဖဉ်ဒ် အမ္ဂါဘီမုါစၢဖိုဉ်ကရၢဖိသဉ်အစ္ပဟ်ကီး ဒီးဘီမုါစၢဖိုဉ်ကရၢတါကရးကရိအဒ္နလၢအဂးတဖဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတါခွဲးတါ ယာ်လးကနုာ်လီးမေးဘဉ်ထွဲအသးဖဲတါဆီကမိဉ်ကူဉ်ထီဉ်ဖေးလီးဒ်သီးတါက မေးကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်တါဂ့်၊တါကျိုးလ၊အအိဉ်လးတါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအဲး အပူးဒ်သီးအလီးဘဉ်လ၊အဝဲသဲ့ ဉ်အတါဖံးတါမေးအစိ ကမီးအတက္ကို င်ပူးအသီးနှဉ်လီး.ကမံတံးအဝဲ အဲးကကွဲ မုဉ်ခၢဉ်စးကရးလီးဆီ တဖဉ် ဒ်အမှါဘီမုါစၢဖိုဉ်ကရ၊ဖိသဉ်အစ္ပတ်ကီးဒီးဘီမုါစာဖိုဉ်ကရာအတါကရာကရိ အဒ္နလ၊အဂးသဲ့ဉ်တဖဉ်ဒ်အဘဉ်တါဟ်ပနီဉ်အီးဒ်အမှါကရာသှဉ်တဖဉ်လ၊ အကြားအဘဉ်လ၊ကဟုဉ်လီးတါဟုဉ်ကူဉ်ဟုဉ်ဖးလ၊တါကမေးကဲထီဉ်လိုင် ထီဉ်တါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအဲးဒ်အလီးဘဉ်လ၊အဝဲသဲ့ဉ်အတါဖံးတါမေးအစိ ကမီးအတက္ကိ ဉ်ပူးအသီးနှဉ်လီး.ကမံတံးအဝဲ အဲးကကွဲ မုဉ်ခၢဉ်စးတါ ကရးကရိလီးဆီတဖဉ်ဒ်အမှါဘီမုါစၢဖိုဉ်ကရျဖိသဉ်အစ္ပတ်ကီးဒီးဘီမုါစာ

ဖိုဉ်ကရးတါကရးကရိအစ္ အဂၤတမဉ်န်သီးအဝဲသ့ဉ်ကတီဉ်ထီဉ်လံဉ်ဟ် ဖျါသ့ဉ်တမဉ်လၤအဘဉ်ယးနီးတါမၤကဲထီဉ်လိဉ်ထီဉ်တါအၫဉ်လီးအီ လီးအဝဲအံးန်အလီးဘဉ်လ၊အဝဲသ့ဉ်အတါဖံးတါမၤအစိကမီးအတက္ပီဉ်ပူၤ အသီးနူဉ်လီး

(ခ)ကမံတံးအဝဲအံးဇ်တ်၊ဟ်ဝဲဇဉ်လ၊အကြားဝဲဘဉ်ဝဲအသိးကဘဉ်ရးလီး လံ၁ိပ၁်ဖျံသို့ ဉ်တဖဉ်လ၊ထံ ကိ် ၊ပဇိ ဉ်သံ့ ဉ်တဖဉ်တီ ဉ်ထီ ဉ်ဝဲဇဉ်လ၊ အပဉ်ယုဉ်ဝဲဇဉ်ဇီးတာ်ယံထိဉ်မဲ့တမှာ်တာ်လိဉ်ဘဉ်တမံးမံးလ၊အဘဉ်ထွဲဇီးတာ် ဖံးတာမေးအကျိုးအကွာဉ်မဲ့တမှာ်တာ်မေးစားလာအလိဉ်ဘဉ်ဝဲတမံးမံးယုဉ်ဇီး ကမံတံးအတာ်ထံဉ်ဇီးအတာ်ဟုဉ်ကူဉ်ဟုဉ်ဖးတဖဉ်မဲ့အိဉ်ဝဲတခါခါလ၊တာ် ယံထိဉ်အဖီခိုဉ်မဲ့တမှာ်တာ်ဟိဖျိုသဲ့ဉ်တဖဉ်အံးအဖီခိုဉ်နှာ့င်လီး.

(ဂ)ကမံတံးအဝဲအံးကဟ္ဉ်ကူဉ်ဘီမုါစာဖြိဉ်ကရာအဘျီဉ်ဇိဉ်တ်၊အိဉ်ဖိုဉ်ဇ်သီး ဘီမုါစာဖြိဉ်ကရာအနှဉ်ရွှဲဉ်မိဉ်ကျာ်ကဟံမူဒါလာကမံတံးအလိါလာတ်ကယု သူဉ်ညါတါဂ်ာတ်ကျိုးလာအလီးဆီသူဉ်တဖဉ်လာအဘဉ်ထွဲဇီးဖိသဉ်အတါနွဲး တါယာ်သူဉ်တဖဉ်နှဉ်လီး

(ဃ)ကမံတံးအဝဲအံးကဟ့ဉ်လီးတါဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖေးသ့ဉ်တဖဉ်နီးအတါထံဉ် အကလုဉ်ကလုဉ်လ၊တါဂ့်၊တါကျိုးလ၊အနီးနှုံဘဉ်ဝဲအဖီခိဉ်န်အလီးပလိဉ် လိဉ်အသးနီးတါဘျ၊နှီဉ်ဂ်ံ(၄၄)နီး(၄၅)လ၊တါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအပူး နှဉ်လီး-တါဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖေးနီးတါထံဉ်အကလုဉ်ကလုဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အံးတါက ဘဉ်ဆု၊ထိဉ်အီးဆူထံကိါပနိဉ်လ၊အဘဉ်ထွဲ လိဉ်သးနီးတါဂ့်၊အဝဲအံးနီး တါကဘဉ်ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲနော်လ၊ဘျိုဉ်နိဉ်တါအိဉ်ဖိုဉ်ယုဉ်နီးတါဟ်ဖျါတါထံဉ်မှ အိဉ်ဘဉ်ဖုးတမ်းမံးလ၊ထံကိါပနိဉ်သူဉ်တဖဉ်တီဉ်ထီဉ်ဝဲနော်နှုံခ်လီး-

တာ်ဘျာနီဉ်က် ၄၆

တါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးတါကဘဉ်အီးထီဉ်အီးလာထံကိါကိုးဘ့ဉ်ဖွဲးက ဆုံးလီးစုမှါကျာ်အဂ်ိန္ဦလီး တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၄၇

လံဉ်တာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးတာ်ကဘဉ်မးတာ်အာဉ်လီးအီလီးလာတာ်ဆဲး လီးစုမုာ်ကျာ်န္နဉ်လီး လံဉ်တာ်အာဉ်လီးအီလီးလာတာ်ဆဲးလီးစုမုာ်ကျာာ်အဝဲ အံးတာ်ကဘဉ်အးလီးအီးဇီးဘီမုာ်စာဖိုဉ်ကရာအနှဉ်ရွှဉ်ခိဉ်ကျာ်န္နဉ်လီး

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၄၈

တါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးကဘဉ်တါအီးထီဉ်ဟ်အသးလၢထံကိါတဘ္ဦဂ္၊ တဘ္ဉ်ဂ္၊ကတူဂ်လိဉ်အီးအဂ်ိုန္ဉ်လီး လံဉ်တါကွဲးနိုဉ်ကွဲးယါလ၊တါတူဂ်လိဉ် အီးန္ဉ်တါကဘဉ်အးလီးအီးဆူဘီမုါစၢဖိုဉ်ကရၢအနဲဉ်ရွဲဉ်ခ်ိဉ်ကျာ်အအိဉ်နှဉ် လီး

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၄၉

၁.တါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးကဲထီဉ်သဲစးတာဘျာစတာ်အးလီးအီးဒီးဘီမုာ် စာဖိုဉ်ကရာနဲဉ်ရွဲဉ်ခိဉ်ကျာ်ဝံးစဲအပြာထိဉ်အသီသာဆံတနံးဒီးစဲထံကိၵ်ပြဲး ထီဉ်အဘ္ ဉ်ခံဆံလာအမာတာ်အာဉ်လီးအီလီးလာတာ်ဆံးလီးစုမှာ်ကျာ် မှတမှာ်အမာတာ်အာဉ်လီးတူဂ်လိာန္ဦလီး

၂.ထံကိါတဘဲ့ဉ်စုဉ်စုဉ်လ၊အမၤတါအာဉ်လီးအီလီးလ၊တါဆဲးလီးစုမု်ကျု၊်, မှတမ့ါအမၤတါအာဉ်လီးတူ၊လိဉ်အဝဲအံးဖဲအပွဲးထီဉ်ထံကိါအဘဲ့ဉ်ခံဆံလ၊ အမၤတါအာဉ်လီးအီလီးလ၊တါဆဲးလီးစုမု်ကျု၊်,မ့တမ့်၊တါတူ၊လိဉ်တါအာဉ် လီးအဝဲအံးအဆၢကတိါန္ဉ်ခ်တါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးကကဲထီဉ်ဝဲ¢ဉ်တါ သိဉ်တါသီလ၊ထံကိါအဝဲနှဉ်အပူးဖဲအဝှဲးထီဉ်အသီသ၊ဆံအနံးနှဉ်လီး. တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၅ဝ

၁.ထံကို်ပါဒီခ်တဖုဂ္၊တဖုဂ္၊ဆု၊နှာ်တာ်ဘိုဘန်မဂ္ဂၤထီခ်က္၊တာ်တမံးမံးသုဝဲ ဒီးဆု၊ထီခ်ဆူဘီမုစ်စ၊ဖိုခ်ကရ၊အနှာ်ရွှဲခြဲခ်ခ်ကျစ်အဆိုခ်န်သီးတာ်ကမာနိုခ်မေး ယါအီးအက်ိန္ခြာလီး.လာတာ်အဝဲအံးအဖီခိန်နှာ်ရွှဲခ်ခိန်ကျစ်ကဘန်းသာ့ခ်ညါ ထံကိုပါဖန်ခဲ့သုံခ်တစန်လာအဘန်မားနီးတာ်ဘို ဘန်မဂဂ္ဂၤထီခ်က္၊တာဂ်ာတာ် ကျိုးအဝဲ အံးယုာ်ဒီးတာ်ယဲ့ ထီခ်အဝဲ သုံ့ခ်တစဉ်အတာ်ဘန်သား.မှ စေဝဲ သုံ့ခ်သားလိ ဝဲ ဒန်ထံ ကို စပုဒိန်သုံ့ခ်တစန် အခါ ကရဲးလာတစ်ပည် ခို ဒီ သို့ကဆိမိခိုသက်းဒီးကဟုခ်တာ်ဖေးလာတာဟုခ်အခါ ကရဲးလာတစ်ပည် ခို ဒီ သို့ကဆိမိခိုသက်းဒီးကဟုခ်တာ်ဖေးလာတာဟုခ်ကျခန်ာဝဲအံးအဖီခိန်နှစ်လီး တာဟုခ်နာသည်တာဂ်ာ့အဝဲအံးဝံးအလီစံခံအစု၊ကတာဂ်လွှုံလါအတီးပူး ထံကိုပ်ဖန်ခဲ့သာပူတပူမှသးလီဝဲဒန်ခီကရဲးအဝဲအံးနှဉ်နှစ်ရှိခဲ့ခ်ကျော်ကဘန်သုံးကျာကဘန်သုံးကျဲနေခဲ့လာဘိမှစ်စ၊ဖိုခ်ကရာအတာမ်စေစာအစီခန့်နှစ်လီးတာခံခဲ့တစ်ပောက်တာပြေနှာ်အီးလာထဲကိုပ်ဖန်ခဲ့သာခဲ့တစ်ပောက်ဆစ်ခိုနေခဲ့လီးလာအဟုခ်တာဖြားလာခံကရဲးအဝဲအံးအေးကတာစန်ခဲ့တာကဘန်ဆာ၊ထီခိုအီးဆု ဘျီခ်နိုခဲ့တာဖြစ်စနိုင်နိုင်သီးတာကအာခုလီပတ္စုလိုအီးအဂ်ီရနှစ်လီး

၂.တာ်ဘိုဘဉ်မၤဂဲ့ၤထိဉ်ကဲ့ၤတမ်းမံးလာအဘဉ်တာ်ဟ်ပနီဉ်အီးဇ်အလီးပလိဉ် လိဉ်အသးနီးတာ်ဘျာအဝဲအံးအဆာဖိ(၁)နေ့ဉ်ကကဲထိဉ်ဝဲဇဉ်တာ်ဘျာသဲစးစဲဘီ မုစ်စာဖိုဉ်ကရာအဘျိုာ်ဇိဉ်တာ်အိဉ်ဖိုဉ်နီးထံကိၢ်ပဇိဉ်သာပူခံပူတူာ်လိဉ်ဝဲဇဉ်အခါ နေ့ဉ်လီး

၃.ဖဲတါဘိုဘဉ်က္ၤတါတမံးမံးဖဲ့အကဲထီဉ်တါဘျာသဲစးလံနှဉ်ထံကီါပဇိဉ် သုဉ်တဖဉ်လ၊အတူါလိဉ်တါဘိုဘဉ်က္၊အဝဲအံးကဘဉ်ဟံမူဒါဒီးမဲ့မါ့ထံကီါ ပဇိဉ်အဂၤသှဉ်တဖဉ်အမူအဒါအိဉ်ဒံးလ၊တါအၫဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးအဖီခိဉ် ဒီးတါဘိုဘဉ်က္၊တါတမံးဂ့၊တမံးဂ့၊လ၊အဝဲသှဉ်တူါလိဉ်ပဉ်ဝဲလ၊ညါနှဉ်လီး တာ်ဘူးနီဉ်င်္ဂ ၅၁

၁.ဘီမု စ်၊ ဖိုဉ်ကရ၊ အနှဉ်ရွှဲဉ်ခိဉ်ကျၢ်ကဘဉ်ဒီးနှဉ်ဘဉ်ဝဲတာ်ဘျ၊သ္ဉ်တဖဉ် လ၊တါတတူ၊လိဉ်အီးဒံးလ၊ထံကို၊ပဒိဉ်တဖဉ်ဖဲတါမ၊တါအ၊ဉ်လီးအီလီးလ၊ တါဆဲးလီးစုမု ကျု၊မဲ့တမ့ါတါမ၊တါတူ၊လိဉ်အခါဒီးကဘဉ်ရၤလီးဝဲဒဉ်ဆူ ထံကို၊ ကိုးဘ္ဦဒီးနှဉ်လီး

၂.တာ်ဘျာသူဉ်တဖဉ်လာတာ်တတူာ်လိဉ်အာဉ်လီးဒီးအီးတဖဉ်လာအထီဒါလိဉ် အသးဒီးတာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအာတာပညိဉ်ဒီးအတာ်တိဉ်ဟ်သူဉ်တဖဉ်နှဉ် တာ်တဘဉ်ဟုဉ်အီးအခွဲးဘဉ်.

၃ႋတာ်ဘျ၊သ္ဉ်တဖဉ်လ၊တာ်တတူဂ်လိာင်းအီးသ္ဉ်တဖဉ်တာ်ထုးကွံာ်အီးသ့တ ဘျီလါလါဖဲတာ်ဟ္ဉ်ာနူးသူဉ်ညါဘီမုါစာဖြိဉ်ကရ၊အနှဉ်ရွှဲဉ်ခိဉ်ကျာ်ဇီးနှဉ်ရွှဲဉ်ခိုင် ကျာ်ကဘဉ်နုးသူဉ်ညါထံကီ်၊အဂၤကိုးဘ္ခဉ်ဇားနှဉ်လီးမတာ်ဟုဉ်နူးသူဉ်ညါအဝဲ အံးတာ်ကဘဉ်ဟ်ဂာဂ်ဟ်ကျားအီးဖဲမုါနံးတန်းလ၊နှဉ်ရွှဲဉ်ခိဉ်ကျာ်ဇီးနှာ်ဘဉ်ဝဲ အခါနှဉ်လီးမ

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၅၂

ထံကိဂ်ပဒိဉ်တဖုပ်းအာပဲးသီတါအာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးခီဖြိတ်ကွဲးဒူးသှဉ်ညါ ဘီမုါစာဖြိုဉ်ကရာအနှဲဉ်ရွှဲဉ်ခိဉ်ကျာ်သဲဝဲဒဉ်နှဉ်လီးတာပြဲးအာပဲးသီအဝဲအံး ကဘဉ်တါစားထီဉ်ဟ်ပနီဉ်အီးဖဲဘီမုါစာဖြိုင်ကရာနှဲဉ်ရွှဲဉ်ခိဉ်ကျားဒီးနှာ်ဘဉ်တာ ကွဲးဒူးသှဉ်ညါဝံးတနှံဉ်အလီါခံနှဉ်လီး

တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၅၃

ဘီမုါစၢဖိုဉ်ကရာအနဉ်ရွှဉ်ခိဉ်ကျာ်အံးတာ်ဟ်ပနီဉ်ဃုထာအီးလာတာ်ကအးလီး ဟ်တာ်အာဉ်လီးအီလီးအဝဲအံးနှဉ်လီး တာ်ဘျာနီဉ်င်္ဂ ၅၄

လံာ်တစ်အာဉ်လီး အီလီး အဝဲ အံး အထူလံး လာအဘဉ်တာ်ကွဲး အီး လာ အာဉ်ရး အ ကျိုင်ာ့ တရူး အကျိုင်ာ့ ကီး လ းဝါ အကျိုင် ဖြဉ်စု ဉ် အကျိုင်ာ ရါ ရှါ အကျိုင် နီး စပ္ ဉ် အကျိုင်သူ ဉ် တဖဉ် နှဉ်မ့်၊ အစဲ ၊ နီး၊ ကီး ဘဲ့ ဉ် ဇွဲး နီး က ဘဉ်တာ် အားလီး ပတ် အီး နီး ဘီမု စ်၊ ဖို ဉ် ကရာ အနာဉ်ရွှဲ ဉ် ခြင်္ဂ ကျု၊ ရန် ဉ်လီး မီးသီသူ ဉ် တပင်္ဂ လာ အဘဉ်တာ် ဟု ဉ်စိ ဟု ဉ် က မီး အီး လာ လာ ပုံ ၊ လာ အစ်သုံ ဉ် အထံ ကို ၊ ပဇိ ဉ် ဇဉ်ဝဲသူ ဉ် တဖဉ် နှဉ်မှ ၊ ဝဲပုံ အောင် သည် တဖဉ် နီး မှ ၊ ဝဲပုံ သည့် ဉ် တစ် ဉလာ အဆုံးလီး စု မု ၊ ကျု၊ ၊ စဲ လံာ်တာ် အာဉ်လီး အီလီး အဝဲ အံး အပူး နှဉ်လီး

Convention on the Rights of the Child

Convention on the Rights of the Child Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 44/25 of 20 November 1989 Entry into force 2 September 1990, in accordance with article 49

Preamble

The States Parties to the present Convention,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, recognition of the inherent dignity and of the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

Bearing in mind that the peoples of the United Nations have, in the Charter, reaffirmed their faith in fundamental human rights and in the dignity and worth of the human person, and have determined to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

Recognizing that the United Nations has, in the Universal Declaration of Human Rights and in the International Covenants on Human Rights, proclaimed and agreed that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status,

Recalling that, in the Universal Declaration of Human Rights, the United Nations has proclaimed that childhood is entitled to special care and assistance,

Convinced that the family, as the fundamental group of society and the natural environment for the growth and well-being of all its members and particularly children, should be afforded the necessary protection and assistance so that it can fully assume its responsibilities within the community,

Recognizing that the child, for the full and harmonious development of his or her personality, should grow up in a family environment, in an atmosphere of happiness, love and understanding,

Considering that the child should be fully prepared to live an individual life in society, and brought up in the spirit of the ideals proclaimed in the Charter of the United Nations, and in particular in the spirit of peace, dignity, tolerance, freedom, equality and solidarity,

Bearing in mind that the need to extend particular care to the child has been stated in the Geneva Declaration of the Rights of the Child of 1924 and in the Declaration of the Rights of the Child adopted by the General Assembly on 20 November 1959 and recognized in the Universal Declaration of Human Rights, in the International Covenant on Civil and Political Rights (in particular in articles 23 and 24), in the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (in particular in article 10) and in the statutes and relevant instruments of specialized agencies and international organizations concerned with the welfare of children,

Bearing in mind that, as indicated in the Declaration of the Rights of the Child, "the child, by reason of his physical and mental immaturity, needs special safeguards and care, including appropriate legal protection, before as well as after birth,"

Recalling the provisions of the Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with Special Reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally; the United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (The Beijing Rules); and the Declaration on the Protection of Women and Children in Emergency and Armed Conflict.

Recognizing that, in all countries in the world, there are children living in exceptionally difficult conditions, and that such children need special consideration,

Taking due account of the importance of the traditions and cultural values of each people for the protection and harmonious development of the child,

Recognizing the importance of international co-operation for improving the living conditions of children in every country, in particular in the developing countries,

Have agreed as follows:

PART I

Article 1

For the purposes of the present Convention, a child means every human being below the age of eighteen years unless under the law applicable to the child, majority is attained earlier.

Article 2

- 1. States Parties shall respect and ensure the rights set forth in the present Convention to each child within their jurisdiction without discrimination of any kind, irrespective of the child's or his or her parent's or legal guardian's race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, property, disability, birth or other status.
- 2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that the child is protected against all forms of discrimination or punishment on the basis of the status, activities, expressed opinions, or beliefs of the child's parents, legal guardians, or family members.

Article 3

- 1. In all actions concerning children, whether undertaken by public or private social welfare institutions, courts of law, administrative authorities or legislative bodies, the best interests of the child shall be a primary consideration.
- 2. States Parties undertake to ensure the child such protection and care as is necessary for his or her well-being, taking into account the rights and duties of his or her parents, legal guardians, or other in dividuals legally responsible for him or her, and, to this end, shall take all appropriate legislative and administrative measures.
- 3. States Parties shall ensure that the institutions, services and facilities responsible for the care or protection of children shall conform with the standards established by competent authorities, particularly in the areas of safety, health, in the number and suitability of their staff, as well as competent supervision.

Article 4

States Parties shall undertake all appropriate legislative, administrative, and other measures for the implementation of the rights recognized in the present Convention. With regard to economic, social

and cultural rights, States Parties shall undertake such measures to the maximum extent of their available resources and, where needed, within the framework of international co-operation.

Article 5

States Parties shall respect the responsibilities, rights and duties of parents or, where applicable, the members of the extended family or community as provided for by local custom, legal guardians or other persons legally responsible for the child, to provide, in a manner consistent with the evolving capacities of the child, appropriate direction and guidance in the exercise by the child of the rights recognized in the present Convention.

Article 6

- 1. States Parties recognize that every child has the inherent right to life.
- 2. States Parties shall ensure to the maximum extent possible the survival and development of the child.

Article 7

- 1. The child shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality and. as far as possible, the right to know and be cared for by his or her parents.
- 2. States Parties shall ensure the implementation of these rights in accordance with their national law and their obligations under the relevant international instruments in this field, in particular where the child would otherwise be stateless.

- 1. States Parties undertake to respect the right of the child to preserve his or her identity, including nationality, name and family relations as recognized by law without unlawful interference.
- 2. Where a child is illegally deprived of some or all of the elements of his or her identity, States Parties shall provide appropriate assistance and protection, with a view to re-establishing speedily his or her identity.

- 1. States Parties shall ensure that a child shall not be separated from his or her parents against their will, except when competent authorities subject to judicial review determine, in accordance with applicable law and procedures, that such separation is necessary for the best interests of the child. Such determination may be necessary in a particular case such as one involving abuse or neglect of the child by the parents, or one where the parents are living separately and a decision must be made as to the child's place of residence.
- 2. In any proceedings pursuant to paragraph 1 of the present article, all interested parties shall be given an opportunity to participate in the proceedings and make their views known.
- 3. States Parties shall respect the right of the child who is separated from one or both parents to maintain personal relations and direct contact with both parents on a regular basis, except if it is contrary to the child's best interests.
- 4. Where such separation results from any action initiated by a State Party, such as the detention, imprisonment, exile, deportation or death (including death arising from any cause while the person is in the custody of the State) of one or both parents or of the child, that State Party shall, upon request, provide the parents, the child or, if appropriate, another member of the family with the essential information concerning the whereabouts of the absent member(s) of the family unless the provision of the information would be detrimental to the well-being of the child. States Parties shall further ensure that the submission of such a request shall of itself entail no adverse consequences for the person(s) concerned.

- 1. In accordance with the obligation of States Parties under article 9, paragraph 1, applications by a child or his or her parents to enter or leave a State Party for the purpose of family reunification shall be dealt with by States Parties in a positive, humane and expeditious manner. States Parties shall further ensure that the submission of such a request shall entail no adverse consequences for the applicants and for the members of their family.
- 2. A child whose parents reside in different States shall have the right to maintain on a regular basis, save in exceptional circumstances personal relations and direct contacts with both parents. Towards that end

and in accordance with the obligation of States Parties under article 9, paragraph 1, States Parties shall respect the right of the child and his or her parents to leave any country, including their own, and to enter their own country. The right to leave any country shall be subject only to such restrictions as are prescribed by law and which are necessary to protect the national security, public order (ordre public), public health or morals or the rights and freedoms of others and are consistent with the other rights recognized in the present Convention.

Article 11

- States Parties shall take measures to combat the illicit transfer and non-return of children abroad.
- 2. To this end, States Parties shall promote the conclusion of bilateral or multilateral agreements or accession to existing agreements.

Article 12

- 1. States Parties shall assure to the child who is capable of forming his or her own views the right to express those views freely in all matters affecting the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.
- 2. For this purpose, the child shall in particular be provided the opportunity to be heard in any judicial and administrative proceedings affecting the child, either directly, or through a representative or an appropriate body, in a manner consistent with the procedural rules of national law.

- 1. The child shall have the right to freedom of expression; this right shall include freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, regardless of frontiers, either orally, in writing or in print, in the form of art, or through any other media of the child's choice.
- 2. The exercise of this right may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided by law and are necessary:
 - (a) For respect of the rights or reputations of others; or
- (b) For the protection of national security or of public order (ordre public), or of public health or morals.

- 1. States Parties shall respect the right of the child to freedom of thought, conscience and religion.
- 2. States Parties shall respect the rights and duties of the parents and, when applicable, legal guardians, to provide direction to the child in the exercise of his or her right in a manner consistent with the evolving capacities of the child.
- 3. Freedom to manifest one's religion or beliefs may be subject only to such limitations as are prescribed by law and are necessary to protect public safety, order, health or morals, or the fundamental rights and freedoms of others.

Article 15

- 1. States Parties recognize the rights of the child to freedom of association and to freedom of peaceful assembly.
- 2. No restrictions may be placed on the exercise of these rights other than those imposed in conformity with the law and which are necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, public order (ordre public), the protection of public health or morals or the protection of the rights and freedoms of others.

Article 16

- 1. No child shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence, nor to unlawful attacks on his or her honour and reputation.
- 2. The child has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

Article 17

States Parties recognize the important function performed by the mass media and shall ensure that the child has access to information and material from a diversity of national and international sources, especially those aimed at the promotion of his or her social, spiritual and moral well-being and physical and mental health. To this end, States Parties shall:

(a) Encourage the mass media to disseminate information and material of social and cultural benefit to the child and in accordance with the spirit of article 29;

- (b) Encourage international co-operation in the production, exchange and dissemination of such information and material from a diversity of cultural, national and international sources;
 - (c) Encourage the production and dissemination of children's books;
- (d) Encourage the mass media to have particular regard to the linguistic needs of the child who belongs to a minority group or who is indigenous;
- e) Encourage the development of appropriate guidelines for the protection of the child from information and material injurious to his or her well-being, bearing in mind the provisions of articles 13 and 18.

- 1. States Parties shall use their best efforts to ensure recognition of the principle that both parents have common responsibilities for the upbringing and development of the child. Parents or, as the case may be, legal guardians, have the primary responsibility for the upbringing and development of the child. The best interests of the child will be their basic concern.
- 2. For the purpose of guaranteeing and promoting the rights set forth in the present Convention, States Parties shall render appropriate assistance to parents and legal guardians in the performance of their child-rearing responsibilities and shall ensure the development of institutions, facilities and services for the care of children.
- 3. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that children of working parents have the right to benefit from child-care services and facilities for which they are eligible.

- 1. States Parties shall take all appropriate legislative, administrative, social and educational measures to protect the child from all forms of physical or mental violence, injury or abuse, neglect or negligent treatment, maltreatment or exploitation, including sexual abuse, while in the care of parent(s), legal guardian(s) or any other person who has the care of the child.
- 2. Such protective measures should, as appropriate, include effective procedures for the establishment of social programmes to provide necessary support for the child and for those who have the care of the child, as well as for other forms of prevention and for identification, reporting, referral,

investigation, treatment and follow-up of instances of child maltreatment described heretofore, and, as appropriate, for judicial involvement.

Article 20

- 1. A child temporarily or permanently deprived of his or her family environment, or in whose own best interests cannot be allowed to remain in that environment, shall be entitled to special protection and assistance provided by the State.
- 2. States Parties shall in accordance with their national laws ensure alternative care for such a child.
- 3. Such care could include, inter alia, foster placement, kafalah of Islamic law, adoption or if necessary placement in suitable institutions for the care of children. When considering solutions, due regard shall be paid to the desirability of continuity in a child's upbringing and to the child's ethnic, religious, cultural and linguistic background.

Article 21

States Parties that recognize and/or permit the system of adoption shall ensure that the best interests of the child shall be the paramount consideration and they shall:

- (a) Ensure that the adoption of a child is authorized only by competent authorities who determine, in accordance with applicable law and procedures and on the basis of all pertinent and reliable information, that the adoption is permissible in view of the child's status concerning parents, relatives and legal guardians and that, if required, the persons concerned have given their informed consent to the adoption on the basis of such counselling as may be necessary;
- (b) Recognize that inter-country adoption may be considered as an alternative means of child's care, if the child cannot be placed in a foster or an adoptive family or cannot in any suitable manner be cared for in the child's country of origin;
- (c) Ensure that the child concerned by inter-country adoption enjoys safeguards and standards equivalent to those existing in the case of national adoption;
- (d) Take all appropriate measures to ensure that, in inter-country adoption, the placement does not result in improper financial gain for those involved in it:

(e) Promote, where appropriate, the objectives of the present article by concluding bilateral or multilateral arrangements or agreements, and endeavour, within this framework, to ensure that the placement of the child in another country is carried out by competent authorities or organs.

Article 22

- 1. States Parties shall take appropriate measures to ensure that a child who is seeking refugee status or who is considered a refugee in accordance with applicable international or domestic law and procedures shall, whether unaccompanied or accompanied by his or her parents or by any other person, receive appropriate protection and humanitarian assistance in the enjoyment of applicable rights set forth in the present Convention and in other international human rights or humanitarian instruments to which the said States are Parties.
- 2. For this purpose, States Parties shall provide, as they consider appropriate, co-operation in any efforts by the United Nations and other competent intergovernmental organizations or non-governmental organizations co-operating with the United Nations to protect and assist such a child and to trace the parents or other members of the family of any refugee child in order to obtain information necessary for reunification with his or her family. In cases where no parents or other members of the family can be found, the child shall be accorded the same protection as any other child permanently or temporarily deprived of his or her family environment for any reason, as set forth in the present Convention.

- 1. States Parties recognize that a mentally or physically disabled child should enjoy a full and decent life, in conditions which ensure dignity, promote self-reliance and facilitate the child's active participation in the community.
- 2. States Parties recognize the right of the disabled child to special care and shall encourage and ensure the extension, subject to available resources, to the eligible child and those responsible for his or her care, of assistance for which application is made and which is appropriate to the child's condition and to the circumstances of the parents or others caring for the child.

- 3. Recognizing the special needs of a disabled child, assistance extended in accordance with paragraph 2 of the present article shall be provided free of charge, whenever possible, taking into account the financial resources of the parents or others caring for the child, and shall be designed to ensure that the disabled child has effective access to and receives education, training, health care services, rehabilitation services, preparation for employment and recreation opportunities in a manner conducive to the child's achieving the fullest possible social integration and individual development, including his or her cultural and spiritual development
- 4. States Parties shall promote, in the spirit of international cooperation, the exchange of appropriate information in the field of preventive health care and of medical, psychological and functional treatment of disabled children, including dissemination of and access to information concerning methods of rehabilitation, education and vocational services, with the aim of enabling States Parties to improve their capabilities and skills and to widen their experience in these areas. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

- 1. States Parties recognize the right of the child to the enjoyment of the highest attainable standard of health and to facilities for the treatment of illness and rehabilitation of health. States Parties shall strive to ensure that no child is deprived of his or her right of access to such health care services.
- 2. States Parties shall pursue full implementation of this right and, in particular, shall take appropriate measures:
 - (a) To diminish infant and child mortality;
- (b) To ensure the provision of necessary medical assistance and health care to all children with emphasis on the development of primary health care:
- (c) To combat disease and malnutrition, including within the framework of primary health care, through, inter alia, the application of readily available technology and through the provision of adequate nutritious foods and clean drinking-water, taking into consideration the dangers and risks of environmental pollution;

- (d) To ensure appropriate pre-natal and post-natal health care for mothers;
- (e) To ensure that all segments of society, in particular parents and children, are informed, have access to education and are supported in the use of basic knowledge of child health and nutrition, the advantages of breastfeeding, hygiene and environmental sanitation and the prevention of accidents;
- (f) To develop preventive health care, guidance for parents and family planning education and services.
- States Parties shall take all effective and appropriate measures with a view to abolishing traditional practices prejudicial to the health of children.
- 4. States Parties undertake to promote and encourage international co-operation with a view to achieving progressively the full realization of the right recognized in the present article. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

States Parties recognize the right of a child who has been placed by the competent authorities for the purposes of care, protection or treatment of his or her physical or mental health, to a periodic review of the treatment provided to the child and all other circumstances relevant to his or her placement.

- 1. States Parties shall recognize for every child the right to benefit from social security, including social insurance, and shall take the necessary measures to achieve the full realization of this right in accordance with their national law.
- 2. The benefits should, where appropriate, be granted, taking into account the resources and the circumstances of the child and persons having responsibility for the maintenance of the child, as well as any other consideration relevant to an application for benefits made by or on behalf of the child.

- 1. States Parties recognize the right of every child to a standard of living adequate for the child's physical, mental, spiritual, moral and social development.
- 2. The parent(s) or others responsible for the child have the primary responsibility to secure, within their abilities and financial capacities, the conditions of living necessary for the child's development.
- 3. States Parties, in accordance with national conditions and within their means, shall take appropriate measures to assist parents and others responsible for the child to implement this right and shall in case of need provide material assistance and support programmes, particularly with regard to nutrition, clothing and housing.
- 4. States Parties shall take all appropriate measures to secure the recovery of maintenance for the child from the parents or other persons having financial responsibility for the child, both within the State Party and from abroad. In particular, where the person having financial responsibility for the child lives in a State different from that of the child, States Parties shall promote the accession to international agreements or the conclusion of such agreements, as well as the making of other appropriate arrangements.

- 1. States Parties recognize the right of the child to education, and with a view to achieving this right progressively and on the basis of equal opportunity, they shall, in particular:
 - (a) Make primary education compulsory and available free to all;
- (b) Encourage the development of different forms of secondary education, including general and vocational education, make them available and accessible to every child, and take appropriate measures such as the introduction of free education and offering financial assistance in case of need;
- (c) Make higher education accessible to all on the basis of capacity by every appropriate means;
- (d) Make educational and vocational information and guidance available and accessible to all children:
- (e) Take measures to encourage regular attendance at schools and the reduction of drop-out rates.

- 2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure that school discipline is administered in a manner consistent with the child's human dignity and in conformity with the present Convention.
- 3. States Parties shall promote and encourage international cooperation in matters relating to education, in particular with a view to contributing to the elimination of ignorance and illiteracy throughout the world and facilitating access to scientific and technical knowledge and modern teaching methods. In this regard, particular account shall be taken of the needs of developing countries.

- 1. States Parties agree that the education of the child shall be directed to:
- (a) The development of the child's personality, talents and mental and physical abilities to their fullest potential;
- (b) The development of respect for human rights and fundamental freedoms, and for the principles enshrined in the Charter of the United Nations:
- (c) The development of respect for the child's parents, his or her own cultural identity, language and values, for the national values of the country in which the child is living, the country from which he or she may originate, and for civilizations different from his or her own;
- (d) The preparation of the child for responsible life in a free society, in the spirit of understanding, peace, tolerance, equality of sexes, and friendship among all peoples, ethnic, national and religious groups and persons of indigenous origin;
 - (e) The development of respect for the natural environment.
- 2. No part of the present article or article 28 shall be construed so as to interfere with the liberty of individuals and bodies to establish and direct educational institutions, subject always to the observance of the principle set forth in paragraph 1 of the present article and to the requirements that the education given in such institutions shall conform to such minimum standards as may be laid down by the State.

Article 30

In those States in which ethnic, religious or linguistic minorities or persons of indigenous origin exist, a child belonging to such a minority or who is indigenous shall not be denied the right, in community with other

members of his or her group, to enjoy his or her own culture, to profess and practise his or her own religion, or to use his or her own language.

Article 31

- 1. States Parties recognize the right of the child to rest and leisure, to engage in play and recreational activities appropriate to the age of the child and to participate freely in cultural life and the arts.
- States Parties shall respect and promote the right of the child to participate fully in cultural and artistic life and shall encourage the provision of appropriate and equal opportunities for cultural, artistic, recreational and leisure activity.

Article 32

- 1. States Parties recognize the right of the child to be protected from economic exploitation and from performing any work that is likely to be hazardous or to interfere with the child's education, or to be harmful to the child's health or physical, mental, spiritual, moral or social development.
- 2. States Parties shall take legislative, administrative, social and educational measures to ensure the implementation of the present article. To this end, and having regard to the relevant provisions of other international instruments, States Parties shall in particular:
- (a) Provide for a minimum age or minimum ages for admission to employment;
- (b) Provide for appropriate regulation of the hours and conditions of employment;
- (c) Provide for appropriate penalties or other sanctions to ensure the effective enforcement of the present article.

Article 33

States Parties shall take all appropriate measures, including legislative, administrative, social and educational measures, to protect children from the illicit use of narcotic drugs and psychotropic substances as defined in the relevant international treaties, and to prevent the use of children in the illicit production and trafficking of such substances.

Article 34

States Parties undertake to protect the child from all forms of sexual exploitation and sexual abuse. For these purposes, States Parties

shall in particular take all appropriate national, bilateral and multilateral measures to prevent:

- (a) The inducement or coercion of a child to engage in any unlawful sexual activity;
- (b) The exploitative use of children in prostitution or other unlawful sexual practices;
- (c) The exploitative use of children in pornographic performances and materials.

Article 35

States Parties shall take all appropriate national, bilateral and multilateral measures to prevent the abduction of, the sale of or traffic in children for any purpose or in any form.

Article 36

States Parties shall protect the child against all other forms of exploitation prejudicial to any aspects of the child's welfare.

Article 37

States Parties shall ensure that:

- (a) No child shall be subjected to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. Neither capital punishment nor life imprisonment without possibility of release shall be imposed for offences committed by persons below eighteen years of age;
- (b) No child shall be deprived of his or her liberty unlawfully or arbitrarily. The arrest, detention or imprisonment of a child shall be in conformity with the law and shall be used only as a measure of last resort and for the shortest appropriate period of time;
- (c) Every child deprived of liberty shall be treated with humanity and respect for the inherent dignity of the human person, and in a manner which takes into account the needs of persons of his or her age. In particular, every child deprived of liberty shall be separated from adults unless it is considered in the child's best interest not to do so and shall have the right to maintain contact with his or her family through correspondence and visits, save in exceptional circumstances;
- (d) Every child deprived of his or her liberty shall have the right to prompt access to legal and other appropriate assistance, as well as the right to challenge the legality of the deprivation of his or her liberty

before a court or other competent, independent and impartial authority, and to a prompt decision on any such action.

Article 38

- 1. States Parties undertake to respect and to ensure respect for rules of international humanitarian law applicable to them in armed conflicts which are relevant to the child.
- 2. States Parties shall take all feasible measures to ensure that persons who have not attained the age of fifteen years do not take a direct part in hostilities.
- 3. States Parties shall refrain from recruiting any person who has not attained the age of fifteen years into their armed forces. In recruiting among those persons who have attained the age of fifteen years but who have not attained the age of eighteen years, States Parties shall endeavour to give priority to those who are oldest.
- 4. In accordance with their obligations under international humanitarian law to protect the civilian population in armed conflicts, States Parties shall take all feasible measures to ensure protection and care of children who are affected by an armed conflict.

Article 39

States Parties shall take all appropriate measures to promote physical and psychological recovery and social reintegration of a child victim of: any form of neglect, exploitation, or abuse; torture or any other form of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment; or armed conflicts. Such recovery and reintegration shall take place in an environment which fosters the health, self-respect and dignity of the child.

- 1. States Parties recognize the right of every child alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law to be treated in a manner consistent with the promotion of the child's sense of dignity and worth, which reinforces the child's respect for the human rights and fundamental freedoms of others and which takes into account the child's age and the desirability of promoting the child's reintegration and the child's assuming a constructive role in society.
- 2. To this end, and having regard to the relevant provisions of international instruments, States Parties shall, in particular, ensure that:

- (a) No child shall be alleged as, be accused of, or recognized as having infringed the penal law by reason of acts or omissions that were not prohibited by national or international law at the time they were committed;
- (b) Every child alleged as or accused of having infringed the penal law has at least the following quarantees:
 - (i) To be presumed innocent until proven guilty according to law;
- (ii) To be informed promptly and directly of the charges against him or her, and, if appropriate, through his or her parents or legal guardians, and to have legal or other appropriate assistance in the preparation and presentation of his or her defence;
- (iii) To have the matter determined without delay by a competent, independent and impartial authority or judicial body in a fair hearing according to law, in the presence of legal or other appropriate assistance and, unless it is considered not to be in the best interest of the child, in particular, taking into account his or her age or situation, his or her parents or legal guardians;
- (iv) Not to be compelled to give testimony or to confess guilt; to examine or have examined adverse witnesses and to obtain the participation and examination of witnesses on his or her behalf under conditions of equality;
- (v) If considered to have infringed the penal law, to have this decision and any measures imposed in consequence thereof reviewed by a higher competent, independent and impartial authority or judicial body according to law;
- (vi) To have the free assistance of an interpreter if the child cannot understand or speak the language used;
- (vii) To have his or her privacy fully respected at all stages of the proceedings.
- 3. States Parties shall seek to promote the establishment of laws, procedures, authorities and institutions specifically applicable to children alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law, and, in particular:
- (a) The establishment of a minimum age below which children shall be presumed not to have the capacity to infringe the penal law;
- (b) Whenever appropriate and desirable, measures for dealing with such children without resorting to judicial proceedings, providing that human rights and legal safeguards are fully respected.

4. A variety of dispositions, such as care, guidance and supervision orders; counselling; probation; foster care; education and vocational training programmes and other alternatives to institutional care shall be available to ensure that children are dealt with in a manner appropriate to their well-being and proportionate both to their circumstances and the offence.

Article 41

Nothing in the present Convention shall affect any provisions which are more conducive to the realization of the rights of the child and which may be contained in:

- (a) The law of a State party; or
- (b) International law in force for that State.

PART II

Article 42

States Parties undertake to make the principles and provisions of the Convention widely known, by appropriate and active means, to adults and children alike

- 1. For the purpose of examining the progress made by States Parties in achieving the realization of the obligations undertaken in the present Convention, there shall be established a Committee on the Rights of the Child, which shall carry out the functions hereinafter provided.
- 2. The Committee shall consist of ten experts of high moral standing and recognized competence in the field covered by this Convention. The members of the Committee shall be elected by States Parties from among their nationals and shall serve in their personal capacity, consideration being given to equitable geographical distribution, as well as to the principal legal systems. (amendment)
- 3. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties. Each State Party may nominate one person from among its own nationals.
- 4. The initial election to the Committee shall be held no later than six months after the date of the entry into force of the present Convention and thereafter every second year. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to States Parties inviting them to submit their nominations within two months. The Secretary-General shall subsequently prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Convention.
- 5. The elections shall be held at meetings of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At those meetings, for which two thirds of States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

- 6. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election if renominated. The term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these five members shall be chosen by lot by the Chairman of the meeting.
- 7. If a member of the Committee dies or resigns or declares that for any other cause he or she can no longer perform the duties of the Committee, the State Party which nominated the member shall appoint another expert from among its nationals to serve for the remainder of the term, subject to the approval of the Committee.
 - 8. The Committee shall establish its own rules of procedure.
 - 9. The Committee shall elect its officers for a period of two years.
- 10. The meetings of the Committee shall normally be held at United Nations Headquarters or at any other convenient place as determined by the Committee. The Committee shall normally meet annually. The duration of the meetings of the Committee shall be determined, and reviewed, if necessary, by a meeting of the States Parties to the present Convention, subject to the approval of the General Assembly.
- 11. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention.
- 12. With the approval of the General Assembly, the members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide.

- 1. States Parties undertake to submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, reports on the measures they have adopted which give effect to the rights recognized herein and on the progress made on the enjoyment of those rights:
- (a) Within two years of the entry into force of the Convention for the State Party concerned;
 - (b) Thereafter every five years.
- 2. Reports made under the present article shall indicate factors and difficulties, if any, affecting the degree of fulfilment of the obligations under the present Convention. Reports shall also contain sufficient

information to provide the Committee with a comprehensive understanding of the implementation of the Convention in the country concerned.

- 3. A State Party which has submitted a comprehensive initial report to the Committee need not, in its subsequent reports submitted in accordance with paragraph 1 (b) of the present article, repeat basic information previously provided.
- 4. The Committee may request from States Parties further information relevant to the implementation of the Convention.
- 5. The Committee shall submit to the General Assembly, through the Economic and Social Council, every two years, reports on its activities.
- 6. States Parties shall make their reports widely available to the public in their own countries.

Article 45

In order to foster the effective implementation of the Convention and to encourage international co-operation in the field covered by the Convention:

- (a) The specialized agencies, the United Nations Children's Fund, and other United Nations organs shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their mandate. The Committee may invite the specialized agencies, the United Nations Children's Fund and other competent bodies as it may consider appropriate to provide expert advice on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their respective mandates. The Committee may invite the specialized agencies, the United Nations Children's Fund, and other United Nations organs to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities;
- (b) The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, to the specialized agencies, the United Nations Children's Fund and other competent bodies, any reports from States Parties that contain a request, or indicate a need, for technical advice or assistance, along with the Committee's observations and suggestions, if any, on these requests or indications;

(c) The Committee may recommend to the General Assembly to request the Secretary-General to undertake on its behalf studies on specific issues relating to the rights of the child;

(d) The Committee may make suggestions and general recommendations based on information received pursuant to articles 44 and 45 of the present Convention. Such suggestions and general recommendations shall be transmitted to any State Party concerned and reported to the General Assembly, together with comments, if any, from States Parties.

PART III

Article 46

The present Convention shall be open for signature by all States.

Article 47

The present Convention is subject to ratification. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 48

The present Convention shall remain open for accession by any State. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 49

- 1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.
- 2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

- 1. Any State Party may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to States Parties, with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of States Parties present and voting at the conference shall be submitted to the General Assembly for approval.
- 2. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force when it has been approved by the

General Assembly of the United Nations and accepted by a two-thirds majority of States Parties.

3. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have accepted it, other States Parties still being bound by the provisions of the present Convention and any earlier amendments which they have accepted.

Article 51

- 1. The Secretary-General of the United Nations shall receive and circulate to all States the text of reservations made by States at the time of ratification or accession.
- 2. A reservation incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.
- 3. Reservations may be withdrawn at any time by notification to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations, who shall then inform all States. Such notification shall take effect on the date on which it is received by the Secretary-General

Article 52

A State Party may denounce the present Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Denunciation becomes effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 53

The Secretary-General of the United Nations is designated as the depositary of the present Convention.

Article 54

The original of the present Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS THEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective governments, have signed the present Convention.

တာ်ကွဲးကျိာ်ထံဘီမုာ်ဆာဖြိုင်ကရားအတာ်အာဉ်လီးအီလီးဘဉ်ယးဖိသဉ် အတာ်ခွဲးတာ်ယာအားမှာ်တာ်စုံးဆာကဒါကားဆူကညီဖိုင်ယဲပိုင်ခွါဖိတဂၤ အတာ်ယဲ့သကွ်င်ကညးလာကန့်၊ဘဉ်လံဝ်တဘုဉ်အားလာအနီးကစာ်ကျိုင် နှင့်လီး.လံဝ်တဘုဉ်အားပဉ်ယှဉ်ဝဲဒီးတာဂ်ီးအဒိလာဖိသဉ်အင်္ဂီးလာ အဒူးနှဲဉ်ဖျါထီဉ်ဖိသဉ်အတာခွဲးတာ်ယာင်အိုင်ဖျာလာလံဝ်တာ်အာဉ်လီးအီ လီးအပူးလာအဖိုဉ်ဒီးဖုဉ်ကိုဝ်ဖိဒီးပဉ်ယှဉ်စုာ်ကီးဒီးတာ်ကတိုးလာညါ လာဘဉ်တာ်ကွဲးအီးလာ (Pofessor Jaap Doek) လာအမှာ်ဝဲဖိသဉ်ခွဲးယာာ် ကမံတာ်အပူးပားလီးဆူဉ်နီးတင်္ဂာနှင့်လီး

ဖိသဉ်လ၊အသှဉ်ညါအနီ်၊ကစါအတါခွဲးတါယာ်ဒီးအမူအဒါသ့ဉ်တဖဉ် နူဉ်ကသှဉ်ညါဟ်ဒိဉ်ဟ်ကဲဝဲပုၤဂၤအတါခွဲးတါယာ်ဒီးကကဲထိဉ်ဘဉ်ပုၤ ဒိဉ်တှာ်ခိဉ်ပုံၤတဖဉ်လ၊အသ့ဟံနှုံမှုဒါတဂၤနူဉ်လီၤ

This translation of the United Nations Convention on the Rights of the Child is a response to the request of an orphaned Karen boy for a copy in his own language. The book includes an illustrated children-friendly summary of the rights in the Convention, as well as the full text in Karen and English, with a Foreword by Professor Jaap Doek, the Chair of the Committee on the Rights of the Child.

Children who know their rights and duties will learn to respect the rights of others and become responsible adults.

